

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Número 237 / II Legislatura / Vuitè període

Barcelona, 18 de desembre de 1987

SUMARI

3. TRAMITACIONS EN CURS

3.10. Projectes i propostes de resolució

3.10.20. Propostes de resolució subsegüents als dictàmens de les comissions d'investigació

— Dictamen de la Comissió d'Investigació sobre els Jocs
Gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes.

12312

3. TRAMITACIONS EN CURS

3.10. Projectes i propostes de resolució

3.10.20. Propostes de resolució subsegüents als dictàmens de les comissions d'investigació**DICTAMEN DE LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ SOBRE ELS JOCS GESTIONATS PER L'ENTITAT AUTÒNOMA DE JOCS I APOSTES****PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT**

D'acord amb l'article 90.2 del Reglament del Parlament, s'ordena de publicar en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* el Dictamen de la Comissió d'Investigació sobre els Jocs Gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes i les propostes de conclusió reservades per a defensar en el Ple.

Palau del Parlament, 17 de desembre de 1987

Miquel Coll i Alentorn
President del Parlament de Catalunya

A LA MESA DEL PARLAMENT

La Comissió d'Investigació sobre els Jocs Gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, d'acord amb l'article 48.3 del Reglament del Parlament, acorda d'establir el següent

DICTAMEN**I. Resolució del Ple del Parlament del dia 12 de novembre de 1987**

El Ple del Parlament, en sessió tinguda el dia 12 de novembre de 1987, després de debatre la proposta presentada per més d'una cinquena part dels diputats del Parlament, del Grup parlamentari de Convergència i Unió, de creació d'una comissió d'investigació sobre els jocs gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, d'acord amb l'article 48.1 del Reglament adoptà la següent Resolució: «El Parlament de Catalunya crea una comissió d'investigació per analitzar els jocs gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes en el context del joc a Catalunya, la qual comissió ha d'emetre dictamen abans del dia 20 de desembre de 1987».

Aquesta Resolució, amb el número 145/II, es publicà en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* núm. 230 de la II Legislatura, corresponent al dia 23 de novembre de 1987, a la pàgina 11882.

II. Constitució de la Comissió d'Investigació

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 13 de novembre de 1987, d'acord amb l'article 36.1 del Reglament i es-

coltada la Junta de Portaveus, acordà que la Comissió d'Investigació estigués formada per cinc diputats del Grup parlamentari de Convergència i Unió, tres del Grup Socialista, dos del Grup parlamentari Popular, dos del Grup parlamentari del PSUC, dos del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana i 1 del Grup parlamentari Mixt. Igualment determinà que la Comissió havia d'adoptar les seves decisions pel sistema del vot ponderat.

Així mateix, la Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 17 de novembre de 1987, prengué nota de les adscripcions de diputats a la Comissió d'Investigació efectuades pels grups parlamentaris.

Prèviament convocats a l'efecte es reuniren els integrants de la Comissió d'Investigació el dia 17 de novembre de 1987, sota la Presidència del Molt Honorable Senyor Miquel Coll i Alentorn, President del Parlament de Catalunya, assistit pel Lletrat Sr. Francesc Pau i Vall.

Ja que corresponia la Presidència al Grup parlamentari de Convergència i Unió, el M. H. Sr. President féu avinent que aquest Grup havia designat l'I. Sr. Raimon Escudé i Pladellorens.

Tot seguit, hom procedí a l'elecció del Vice-president i del Secretari. L'elecció del Vice-president donà els resultats següents: I. Sr. Francesc Casares i Potau, 61 vots. Abstencions: 74 vots. L'elecció de Secretari donà els resultats següents: I. Sr. Eugeni J. Pérez-Moreno i Pallarés 72 vots, I. Sr. Josep M. Azorín i Ortiz, 61 vots. Abstencions 2 vots.

III. Membres de la Comissió d'Investigació

La Comissió d'Investigació es constituí amb els Diputats I. Srs.: Albert Alay i Serret (ERC), Josep M. Azorín i Ortiz (Popular), Jaume Camps i Rovira (CiU), Marçal Casanovas i Guerri (ERC), Francesc Casares i Potau (PSC), Màrius Díaz i Bielsa (PSUC), Raimon Escudé i Pladellorens (CiU), Joan Esteve i Oriol (Popular), Xavier Garriga i Jové (Mixt), Rafael Madueño i Sedano (PSC), Josep Muntal i Julià (CiU), Eugeni-J. Pérez-Moreno i Pallarés (CiU), Josep M. Sala i Grisó (PSC), Antoni Subirà i Claus (CiU), i Maties Vives i Marc (PSUC). Mitjançant escrit de data del mateix dia de la constitució de la Comissió, el Grup parlamentari d'Esquerra Republicana substituï l'I. Diputat Sr. Marçal Casanovas i Guerri per l'I. Diputat Sr. Marc-Aureli Vila i Comaposada.

En el transcurs dels treballs de la Comissió d'Investigació, en formaren part per substitució temporal i transitòria en alguna o algunes de les reunions tingudes els I. Diputats Srs.:

Ferran Ariño i Barberà (CiU), Joan Colominas i Puig (CiU), Paül González i Castells (CiU), Frederic Martínez i Ibáñez (CiU), Josep Moliner i Florensa (CiU), Miquel Montaña i Carrera (CiU), Enric Renau i Folch (CiU), Rafael Ribó i Massó (PSUC) i Víctor Torres i Perenya (ERC).

IV. Sessió i reunions de la Comissió d'Investigació

La Comissió d'Investigació inicià els seus treballs el dia 19 de novembre de 1987 a les deu del matí, després d'haver estat convocats telegràficament els seus membres. Atesos els termes de la convocatòria i el contingut de l'article 48.2 del Reglament del Parlament, hom estimà que el conjunt d'activitats de la Comissió constituïrien una única sessió formada per diverses reunions, per la qual cosa no hi hauria convocatòries formals parcials; la Presidència havia de determinar la data i hora de les successives reunions.

La Comissió ha tingut 16 reunions, segons el detall següent : - Mes de novembre : 19, matí; 23, matí; 24, matí i tarda; 27, matí i tarda; 28, matí; 30, matí i tarda. - Mes de desembre : 1, matí i tarda; 4, matí; 10, matí i tarda; 15, tarda; 16 tarda. Hores totals de reunió : 45.

V. Criteris de procediment adoptats

En la primera reunió de la Comissió d'Investigació hom acordà una sèrie de criteris de procediment en relació amb la presa de decisions, mecànica de la prestació de declaració i custòdia i consulta de la documentació obtinguda.

Per decisió majoritària, la Comissió decidí no establir un pla de treball específic amb caràcter previ.

Pel que fa a la presa de decisions en les matèries que eren competència del Ple de la Comissió, i comptant amb la norma establerta de vot ponderat, s'estimà que, quan en el moment d'una votació no hi fossin presents la totalitat dels membres, el vot individual dels presents tindria la valoració següent : Mixt 2, ERC 2,5, PSUC 3, Popular 4,5, PSC 13,6 i CiU 14,4.

Pel que fa a la mecànica de la prestació de declaració s'establí que les persones físiques i/o jurídiques cridades per la Comissió a prestar declaració, ho farien responnent les preguntes que hom els formulés seguint les normes següents :

a) Les preguntes es formularien de viva veu sense presentació escrita prèvia, i en ordre invers a la importància numèrica dels grups parlamentaris.

b) Es consumiria un primer torn formulant un bloc de fins a tres preguntes inicials un diputat de cada grup, i subsegüentment preguntes addicionals dels diputats dels grups que tenien més d'un membre a la Comissió, fins esgotar totes les intervencions.

c) Seguint la mateixa mecànica, s'anirien consumint torns addicionals dels diputats que no hi renunciessin fins que tots els membres de la Comissió fossin satisfets en les seves preguntes, moment en què es clouria la declaració de la persona declarant. Una votació majoritària podria acordar també de cloure una declaració després d'haver-se esgotat algun torn complet.

d) Els diputats que ho sol·licitessin de la Presidència podrien obtenir, immediatament després de la resposta a una seva pregunta, els aclariments que desitgessin a la resposta qüestió.

e) Les persones declarants haurien de respondre individualment i separatament a cada intervenció dels diputats.

f) Els diputats no presents en el moment de la seva intervenció o que, absents, no haguessin estat substituïts, no tindrien dret a l'acumulació de la pregunta corresponent en altres diputats.

g) Els membres de la Mesa de la Comissió podrien no utilitzar llur dret a formular preguntes o delegar-ne la formulació en un altre diputat del mateix grup parlamentari.

h) Quan la persona declarant aportés documents escrits per il·lustrar la seva declaració, se'n distribuïria còpia als diputats, a petició d'aquests.

Pel que fa a la documentació sol·licitada per la Comissió, seria custodiada pels serveis administratius, després de donar compte de la seva recepció als diputats membres, els quals en podien obtenir còpia. Excepcionalment, la documentació aportada per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, consistent en sengles exemplars de la documentació total de les trenta-sis ofertes presentades a la concurrència d'ofertes, fou considerada confidencial i no se'n podrien obtenir còpies.

VI. Acords adoptats per la Comissió d'Investigació

Els principals acords adoptats per la Comissió d'Investigació han fet referència a la petició de documentació formulada a diverses persones físiques i jurídiques, i a la sol·licitud de compareixença davant la Comissió per a prestar-hi declaració de diverses persones físiques i jurídiques. Aquests acords principals s'especifiquen en els apartats VII i VIII d'aquest Dictamen.

La cinquena part dels membres de la Comissió, pertanyents al Grup parlamentari de Convergència i Unió, a l'empara d'allò que estableix l'article 60.1.tercer del Reglament del Parlament, sol·licità que fos declarat el caràcter secret de les sessions. Després del debat previst per l'apartat 2 del dit article, la Comissió acordà per majoria la declaració sol·licitada.

El caràcter secret de les sessions a tenir motivà el que el Grup parlamentari del PSUC demanés l'aplicació de l'article 61.3 pel que fa a la transcripció d'un exemplar de l'acta taquigràfica de les sessions, el qual ha d'ésser guardat a Presidència i pot ésser consultat per qualsevol diputat.

Davant la interpretació existent en el sentit de considerar-se que el concepte «acta taquigràfica» era materialment substituït per la gravació corresponent en banda magnètica, la Comissió acordà sol·licitar de la Mesa del Parlament que se'n fes una transcripció mecanogràfica per facilitar-ne la consulta pels diputats membres de la Comissió.

Un altre acord, adoptat per assentiment, a iniciativa del President de la Comissió i a l'empara d'allò que estableix l'article 58.2.primers del Reglament del Parlament, fou el de poder utilitzar com a dies per a tenir reunions el dilluns i el dissabte; els primers amb caràcter general i els segons en casos de necessitat especial.

La Comissió d'Investigació prengué l'acord d'encomanar al senyor Lletrat Francesc Pau i Vall la confecció i lliurament als

diputats membres d'un dossier sobre la legislació aplicable a les matèries objecte dels treballs de la Comissió, tant la legislació catalana com l'aplicable de caràcter estatal o comunitari. Aquesta legislació comparada és descrita per l'apartat IX d'aquest Dictamen.

La Mesa de la Comissió resolgué per votació majoritària dues qüestions de procediment relatives a la forma conjunta o separada de prestar declaració els integrants del Consell d'Administració de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, i d'altra banda, la forma conjunta o separada de prestar declaració el President i el Conseller Delegat de l'empresa LUDITEC, SA. En ambdós casos el criteri majoritari fou el de la declaració conjunta. En la primera qüestió de procediment plantejada la Mesa, en segona instància, dictà a petició d'un diputat una resolució motivada, per escrit, ratificant la decisió.

La Comissió decidí per majoria no sol·licitar del Ple del Parlament una pròrroga del termini senyalat per acabar el seu dictamen.

La Mesa accedí a la petició d'indicar en cada votació de les conclusions el sentit del vot de cada grup parlamentari.

El President, finalment utilitzà la iniciativa establerta per l'article 68.1 del Reglament, iniciativa acceptada per majoria per part de la Comissió.

VII. Documentació sol·licitada i documentació rebuda

La Comissió d'Investigació en el transcurs dels seus treballs ha sol·licitat de diverses persones físiques i jurídiques la tramesa de documentació relacionada amb llur comesa.

Aquesta documentació és la següent :

A) LUDITEC, SA

1. Documentació referent al cost de distribució de les butlletes als punts de venda.
2. Composició funcional de la plantilla de personal de LUDITEC.
3. Fotocòpies de les factures i rebuts de despeses de publicitat.
4. Contracte amb GTECH anterior a la presentació d'oferta a la concurrència convocada per l'EAJA.
5. Plantilla de personal.
6. Balanç darrer.
7. Compte d'explotació darrer.
8. Còpia dels permisos demanats a les diverses administracions públiques.
9. Composició de l'accionariat en data 23 de novembre de 1987.
10. Còpia de l'Alta de Llicència Fiscal, d'IVA i de la inscripció a la Seguretat Social.

B) GTECH España, SA

1. Inscripció en el registre i altra documentació sobre els accionistes de GTECH España, SA.
2. Plantilla de personal.
3. Balanç darrer.
4. Compte d'explotació darrer.

5. Còpia dels permisos demanats a les diverses administracions públiques.

C) ORGANIZACIÓN NACIONAL DE LOTERIAS Y APUESTAS DEL ESTADO

1. Inversión publicitaria efectuada por la ONLAE sobre los juegos y loterías.
2. Copia o ejemplares de los vídeos, anuncios de prensa y cuñas radiofónicas, que contengan la publicidad de los juegos y loterías gestionados por la ONLAE.

D) IMPERIAL TRADING & DEVELOPMENT

1. Composició de l'accionariat el dia 23 de novembre de 1987.
2. Inscripcions registrals als registres públics competents en funció de la legislació aplicable a l'empresa.

E) ENTITAT AUTÒNOMA DE JOCS I APOSTES

1. Documents previs a la decisió d'instalar punts de venda del joc a establiments comercials : certificacions de les actes i informes que hi facin referència.
2. Relació dels establiments que van demanar vendre loteria i dels que van obtenir l'adjudicació.
3. Documentació sobre els criteris utilitzats en la selecció d'establiments.
4. Relació de recursos presentats en relació amb les adjudicacions.
5. Còpia o exemplars dels vídeos, anuncis premsa i falques radiofòniques, contenidors de publicitat dels jocs gestionats per l'EAJA.
6. Inversió publicitària de l'EAJA.
7. Document de sol·licitud d'ofertes utilitzat per l'EAJA.
8. Totalitat de les 36 ofertes presentades a la concurrència d'ofertes convocada per l'EAJA.
9. Certificació de les actes de les sessions del Consell d'Administració de l'EAJA en què es pren la decisió del concurs.
10. Recursos presentats pels concursants, si n'hi ha.
11. Oferta presentada per Luditec, SA, amb tota la documentació annexa.
12. Contracte signat entre EAJA i Luditec, SA, amb tota la documentació annexa.
13. Descripció tècnica dels equips ofertats i catàlegs oficials de preus dels subministraments de hardware.
14. Documentació en què es justifiqui el cost, per Luditec, SA, de la gestió o prestació de serveis.
15. Ofertes presentades sobre el subministrament de bitllets.
16. Presència al Parlament d'un tècnic especialitzat, que doni informació sobre els terminals utilitzats per la Lotto 6/49 i sobre l'ordinador central, amb aportació d'un terminal a efecte de demostració pràctica de funcionament.
17. Plantilla de personal.
18. Balanç darrer.
19. Compte d'explotació darrer.
20. Còpia dels permisos demanats a altres Administracions per l'EAJA.

21. Antecedents dels que disposi sobre les activitats de la societat GTECH.

22. Llicències i documentació duanera sobre importació del hardware i dels sistemes de Loto Ràpid i Lotto 6/49.

23. Còpia de l'expedient d'homologació de les butlletes de la Loto ràpida, amb inclusió del dictamen del laboratori d'assaig acreditat pel Departament d'Indústria i Energia.

24. Exemplars de tot el material escrit existent a l'abast del públic per a participar en els jocs gestionats.

25. En relació amb els llistats informàtics sobre els punts de venda, els codis que falten al dors.

26. Criteris utilitzats en la selecció de detallistes.

F) *CONSELLER SECRETARI DEL GOVERN*

— Certificació dels acords adoptats pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya que facin referència a la Loto Ràpid i Loto 6/49.

G) *INVERAMA, SA*

— Composició de l'accionariat en data 23 de novembre de 1987.

H) *REGISTRE MERCANTIL DE BARCELONA*

1. Certificat de les inscripcions de l'empresa LUDITEC.
2. Certificat de les inscripcions de l'empresa CASINOS DE CATALUNYA, SA.

I) *REGISTRE MERCANTIL DE PALMA DE MALLORCA*

— Certificat de les inscripcions de CASINOS DE BALEARS, SA.

J) *REGISTRE DE LA PROPIETAT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT*

— Certificació de la inscripció registral del títol de propietat de l'immoble on es troben ubicats els locals utilitzats per EAJA, finca 8001, tom 2123, llibre 132 de Molins de Rei, foli 80.

K) *CAMBRA OFICIAL DE LA PROPIETAT URBANA DE BARCELONA*

— Certificació de si existeix, a Molins de Rei, un contracte d'arrendament a favor de LUDITEC, SA, al carrer de Ramon Llull, núm. 5.

L) *ORGANIZACIÓN NACIONAL DE CIEGOS DE ESPAÑA*

1. Inversión publicitaria sobre los juegos que organiza la ONCE.

2. Copia o ejemplares de los vídeos, anuncios de prensa y cuñas radiofónicas, contenedores de publicidad de los juegos que organiza la ONCE.

M) *FÁBRICA NACIONAL DE MONEDA Y TIMBRE*

— Copia del contrato firmado con Webcraft Games sobre impresión de boletos de una lotería.

N) *EXCMO. SR. JOSÉ BARRIONUEVO PEÑA, MINISTRO DEL INTERIOR*

— Información estadística sobre la evolución del juego en Cataluña y en España.

O) *INVERSIONS PONENT, SA*

— Composició de l'accionariat en data 23 de novembre de 1987.

P) *SECRETARI GENERAL DE LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT*

1. Contracte amb el senyor Carles Vilarrubí per a la realització del projecte d'organització de l'EAJA.

2. Relació de les persones, i la seva qualificació, que varen col·laborar amb l'EAJA en el període comprès entre juliol i octubre de 1986.

Q) *CONSELLER D'ECONOMIA I FINANCES*

1. Nota informativa sobre l'evolució i la situació actual del deute fiscal contret per l'empresa Inverama, SA.

En el moment de cloure els seus treballs la Comissió d'Investigació havia rebut la documentació sol·licitada a les persones següents :

- a) Entitat Autònoma de Jocs i Apostes.
- b) Conseller Secretari del Govern.
- c) Registre Mercantil de Barcelona.
- d) Registre de la Propietat de Sant Feliu de Llobregat.
- e) Cambra Oficial de la Propietat Urbana de Barcelona.
- f) Secretari General de la Presidència de la Generalitat.
- h) Luditec, SA.
- i) Conseller d'Economia i Finances.
- j) Registre Mercantil de Palma de Mallorca
- k) Excmo. Sr. José Barrionuevo Peña.
- l) Organización Nacional de Ciegos de España (respon, però sense adjuntar documentació).

Tot i constatar els límits que estableix l'article 40.1 del Reglament pel que fa a l'obtenció de documentació, hom reitera la petició de documentació a l'Organización Nacional de Loterías y Apuestas del Estado i a la Fábrica Nacional de Moneda y Timbre.

En el moment de cloure els seus treballs la Comissió encara no ha rebut la documentació següent :

- a) GTECH España, SA.
- b) Organización Nacional de Loterías y Apuestas del Estado.
- c) Imperial Trading & Development.
- d) Inverama, SA.
- e) Fábrica Nacional de Moneda y Timbre.
- f) Inversiones Ponent, SA.

Per altra banda, diversos diputats membres de la Comissió van proposar, en el transcurs de les reunions de la Comissió, la sol·licitud, rebutjada per la Comissió per majoria, de la documentació següent : autoritzacions per a importació de prototipus de joc, certificació dels serveis prestats pels Mossos d'Esquadra a l'interior o a l'exterior del local de Molins de Rei de l'EAJA, contracte relatiu al servei de vigilància del mateix local signat amb una empresa privada de seguretat i vigilància, certificat dels serveis prestats per la dita empresa privada de vigilància, còpia de la sol·licitud de freqüència radioelèctrica formulada per l'H. Sr. Conseller de Governació, certificació de les actes de les reunions de la Comissió de Coordinació Govern Central-Generalitat de Catalunya que facin referència als jocs i apostes, certificació sobre la gratuïtat dels espais dedicats per TV3 als festivals i sorteigs de la Loto i a la divulgació dels seus premis, minutatge de la publicitat emesa per TV3, Catalunya Ràdio i Ràdio Associació de Catalunya relativa a tots i cadascun dels jocs d'atzar, certificació de les quantitats pagades per l'EAJA o Luditec, SA a Catalunya Ràdio per la utilització de repetidor o de freqüència, llibre de matrícula de personal de Luditec, SA, documents TC-1 i TC-2 de l'empresa Luditec, SA, contractes de lloguer o títols de propietat dels locals de Luditec, SA, Projecte de Decret de modificació de l'article 6 del Decret 324/85, observacions i suggeriments presentats d'acord amb allò previst en l'anunci al DOGC del dia 5-VIII-87, text íntegre de l'anunci publicat als diaris el dia 8-VIII-87 en demanda d'ofertes de terrenys, indicació de la partida pressupostària per al 1988 per a la compra eventual de terrenys hípics, còpia de les ofertes rebudes en relació amb l'anunci del dia 8-VIII-87, certificació de l'import de les partides cobrades com a impost o taxa a Prodiecu, SA, partides pressupostàries dedicades al benestar social, número global de punts de venda de loteries de l'EAJA agrupats per sol·licituds, concessions, poblacions i activitats, documentació d'importacions de Luditec, SA, contracte d'assessorament subscrit per l'ex-Director General del Joc, senyor Xavier Patxot, factures pagades a empreses de publicitat per EAJA i Luditec, SA, còpia de les declaracions efectuades pels membres del Consell d'Administració de l'EAJA davant la Comissió, còpia de les declaracions efectuades pels membres de Luditec, SA davant la Comissió, documentació de l'EAJA enviada al Consell Executiu prèvia a l'aprovació de les bases del contracte, i informe del senyor Carles Vilarrubí al Consell Executiu tornant del seu viatge d'estudi als Estats Units i Canadà.

També es va rebutjar per majoria la petició formulada en el sentit d'encarregar sengles estudis a : Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, sobre la incidència social de la ubicació de punts de joc a botigues no especialitzades; Universitat Politècnica de Barcelona, de comparació dels diferents sistemes de terminals participants en la concurrència d'ofertes, amb anàlisi tècnic de les diverses ofertes; Sindicatura de Comptes de Catalunya, d'anàlisi de l'eficiència econòmica del contracte entre l'EAJA i Luditec, SA amb fiscalització de l'escandall d'ingressos, i Facultat de Dret de la Universitat Central de Barcelona, sobre les actuacions administratives que donen origen al contracte entre l'EAJA i Luditec, SA.

Finalment, també rebutjà la Comissió per majoria la proposta d'inspecció ocular de les instal·lacions ubicades a Molins de Rei.

VIII. *Persones requerides a prestar declaració*

La Comissió d'Investigació, en el transcurs dels seus treballs, ha sol·licitat a diverses persones i entitats llur compareixença davant la Comissió per a prestar declaració. Aquests declarants —els quals tots han comparegut davant la Comissió en els dies i hores sol·licitats— han estat els següents :

A) Consell d'Administració de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, integrat per : Sr. Andreu Gispert i Llovet (President del Consell), Sr. Carles Vilarrubí i Carrió (Conseller Delegat), Sra. Núria de Gispert i Català (Vocal), Sr. Josep de Lamatta i Tendero (Vocal) i Sr. Ramon Maria Llevadot i Roig (Secretari), amb cinc torns de preguntes, repreguntes i contestacions.

B) Sr. Artur Suqué i Puig (President del Consell) i Sr. Antoni Aizpún i Teres (Conseller Delegat), de Luditec, SA, amb dotze torns de preguntes, repreguntes i respostes.

C) Sr. Lluís Prenafeta i Garrusta, Secretari General de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, amb quatre torns de preguntes, repreguntes i respostes.

D) H. Sr. Josep Manuel Basáñez i Villaluenga, Conseller d'Economia i Finances, amb quatre torns de preguntes, repreguntes i respostes.

E) H. Sr. Agustí Bassols i Parés, Conseller de Governació, amb quatre torns de preguntes, repreguntes i respostes.

F) H. Sr. Joaquim Molins i Amat, Conseller de Comerç, Consum i Turisme, amb quatre torns de preguntes, repreguntes i respostes.

En tots els casos s'esgotaren els torns de preguntes en no formular-se preguntes addicionals per cap membre de la Comissió.

Cal fer observar que, en la prova pericial sol·licitada a l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes descrita al número 16 de la lletra E) del Capítol VII d'aquest Dictamen, hi participaren les persones següents :

1. Sra. Roser Fortó, monitora de Luditec, SA.
2. Mr. Pete Morrissey, Senior Vice-president de GTECH Corporation.
3. Mr. Robert Hunt, tècnic de GTECH Corporation.
4. Sra. Maria Rosa Artés, traductora-intèrpret.

Mr. Pete Morrissey respongué a les preguntes que se li formularen en relació amb les característiques tècniques de les terminals exhibides, i també dels ordinadors centrals ubicats a Molins de Rei.

D'altra banda, diversos diputats membres de la Comissió van proposar, en algun cas per més d'un cop, en el transcurs de les reunions de la Comissió, rebutjada per la Comissió, la compareixença, per a prestar declaració davant la Comissió d'Investigació, de les persones i entitats següents : M. H. Sr. President de la Generalitat, Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC), Unió de Consumidors de Catalunya (UCC), Federació d'Organitzacions Consumeristes de Catalunya (FOCC), Consell de Consum de Catalunya, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, Confederació de Gremis, Unió General de Treballadors, Comissions Obreres, representant d'Inversions Ponent, SA, representant del Banco Hispano Americano (Sr. Emilio Gutiérrez Fernández), representant de la Caixa de Barcelona (Sr. Antoni Aliana i Magri), Sr. José Pedro Pérez Llorca, Mr. Edward Reger, Mr. Vincent Barrett, Mr. Maurice Clifford, Mr. Jacques Toulorge, Ms. Do-

rothy Mackane, Ms. Edna Heron, Mr. Clement Barres, Mr. Beat Carpetaux, el representant de GTECH Corporation, representant de Pollard Bank Note, representant de la Organización Nacional de Loterías y Apuestas del Estado, representant de l'Organización Nacional de Ciegos de España, representant de CIRSA, Sr. Xavier Patxot, Sr. Casimir Boy, Sr. Director de TV3, els representants de les empreses participants en la concurrència d'ofertes (si volguessin fer ús d'aquest dret), Sr. Jordi Vila i Regard (si volgués fer ús d'aquest dret), Federació d'associacions de pares de família, Sr. Director General de relacions amb l'Administració de Justícia, funcionari/s responsable/s de l'assessorament i la redacció tècnico-jurídica del contracte entre l'EAJA i Luditec, SA, Sr. Director General de Catalunya Ràdio, Sr. Director General de Ràdio Associació de Catalunya, Consell d'Administració de Luditec, SA, Gremis o Associacions similars que agrupin els diferents tipus d'establiments on es ven la Loto, Associacions empresarials relacionades amb el joc, Federació de Municipis de Catalunya, Associació Catalana de Municipis, associacions empresarials de constructors de màquines de joc i de bingos, representant legal de GTECH España, SA, senyors que constitueixen l'infraestructura inicial de l'EAJA.

Igualment, la Comissió no accedí a la proposta d'una nova compareixença dels Srs. Carles Vilarrubí i Artur Suqué.

IX. *Legislació sobre les matèries examinades per la Comissió d'Investigació*

A) La legislació catalana està integrada per les següents disposicions :

1. Decret 386/1982, de 2 de novembre, assignant al Departament de Governació els serveis transferits en matèria de casinos i jocs (DOGC, 275).
2. Ordre de 15 de desembre de 1983 de creació de quatre negociats a la D. G. del Joc (DOGC, 399).
3. Llei 15/1984, de 20 de març, del joc (DOGC, 421).
4. Decret 324/1985, de 28 de novembre, pel qual s'estableix la planificació del joc (DOGC, 621).
5. Decret 325/1985, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el primer catàleg de jocs (DOGC, 621).
6. Decret 372/1985, de 13 de desembre, de regulació de l'exercici de les competències en matèries d'espectacles i reestructuració de la D.G. del Joc (DOGC, 635).
7. Ordre de 31 de gener de 1986 desplegant Decret sobre planificació del Joc (DOGC, 645).
8. Llei 5/1986, de 17 d'abril, de creació de l'EAJA (DOGC, 676).
9. Decret 149/1986, de 9 de maig, de nomenament del Sr. Vilarrubí (DOGC, 692).
10. Decret 144/1986, de 12 de maig, de desplegament de la Llei de creació de l'EAJA (DOGC, 692).
11. Decret 164/1986, de 5 de juny, de nomenament de membres del Consell de l'EAJA (DOGC, 700).
12. Decret 202/1986, de 3 de juliol, pel qual es distribueix la dotació pressupostària (DOGC, 714).
13. Decret 241/1986, de 4 d'agost, pel qual es fixa el Reglament General dels Jocs (DOGC, 728).
14. Correcció d'errades del Decret anterior (DOGC, 731).

15. Decret 290/1986, de 13 d'octubre, pel qual es preveu la substitució del S. G. de la Presidència pel S. G. Adjunt (DOGC, 753).

16. Resolució de 13 d'octubre de 1986, per la qual es delega en el S. G. Adjunt les funcions anteriors (DOGC, 753).

17. Correcció d'errades del Decret 241/1986 (DOGC, 767).

18. Decret 346/1986, de 18 de desembre, de redistribució pressupostària de l'EAJA (DOGC, 783).

19. Anunci de 15 de setembre de 1986, de concurrència d'ofertes (DOGC, 740).

20. Anunci de 9 de desembre de 1986, fent pública la resolució de la concurrència d'ofertes (DOGC, 784).

21. Decret 34/1987 de 15 de gener, modificant el Decret 144/1986 (DOGC, 805).

22. Decret 35/1987 de 15 de gener, atribuint funcions al D. G. del Joc (DOGC, 805).

23. Ordre de 21 de gener de 1987, sobre delegació de funcions en el D. G. del Joc (DOGC, 803).

24. Decret 67/1987 de 4 de març, establint els criteris de distribució al públic dels bitllets, l'estructura dels premis, les comissions i les liquidacions de la Loto (DOGC, 817).

25. Ordre de 4 de març de 1987, per la qual s'aprova el reglament del joc de Loto Ràpid (DOGC, 817).

26. Resolució de 31 de març de 1987, per la qual es fixa el procediment d'homologació de bitllets (DOGC, 827).

27. Resolució de 15 d'abril, de l'EAJA, per la qual es determinen les característiques de la primera sèrie de bitllets de Loto Ràpid (DOGC, 831).

28. Resolució de 13 de maig de 1987, per la qual s'amplia el nombre de bitllets (DOGC, 839).

29. Resolució de 8 de juny de 1987, de l'EAJA, ampliant el nombre de bitllets (DOGC, 850).

30. Resolució de 8 de juny, de l'EAJA, per la qual es determinen les característiques de la segona sèrie de bitllets (DOGC, 853).

31. Resolució de 16 de juny de 1987, de l'EAJA, per la qual es determina una data de finalització de distribució (DOGC, 859).

32. Resolució de 14 de juliol de 1987, per la qual es dicten normes sobre les autoritzacions de promocions de venda mitjançant el joc (DOGC, 867).

33. Decret 237/1987, de 20 de juliol, pel qual s'estableixen els criteris de selecció dels establiments de la xarxa d'agents venedors d'apostes (DOGC, 871).

34. Anunci de 22 de juliol de 1987, d'informació pública del projecte de modificació del Decret sobre planificació del joc (DOGC, 873).

35. Resolució de 4 de setembre de 1987, per la qual es determinen les característiques de la tercera sèrie de bitllets de Loto Ràpid (DOGC, 889).

36. Resolució de 14 de setembre de 1987, de l'EAJA, per la qual es determina la data de finalització d'una distribució (DOGC, 893).

37. Ordre de 5 d'octubre de 1987, per la qual s'aprova el Reglament de la Loteria semiactiva (DOGC, 900).

38. Decret 298/1987, de 23 de setembre, pel qual s'estableix el percentatge de premis, les comissions i les liquidacions de la loteria semiactiva (DOGC, 901).

39. Resolució de 8 d'octubre de 1987, de l'EAJA, per la qual es determinen les característiques del sistema de loteria semiactiva (DOGC, 901).

40. Resolució de 24 de novembre de 1987, per la qual es determinen les característiques de la quarta sèrie de bitllets de Loto Ràpid (DOGC, 920).

41. Resolució de 24 de novembre de 1987, de l'EAJA, per la qual es determina la data de finalització de la distribució dels bitllets de la sèrie ocells de Loto ràpid (DOGC, 920).

42. Correcció d'errades de la Resolució de 24 de novembre de 1987 (DOGC, 927).

B) La legislació estatal específica aplicable a Catalunya és el Reial Decret 2624/1982, de 10 de setembre, sobre traspàs de serveis de l'Estat en matèria de casinos i jocs (DOGC, 270).

C) La legislació comunitària aplicable a Catalunya és la Directiva del Consell de 16 de juny de 1975 (Diari Oficial de les Comunitats Europees, recull legislatiu en espanyol 06/01) i la pregunta escrita N 1015/79 de M. Remilly a la Comissió de les Comunitats Europees (9.11.79) i resposta (31.01.80).

X Conclusions

Analitzades la totalitat de les informacions escrites i verbals arribades a la Comissió d'Investigació, la Comissió arriba a les conclusions següents :

Primera

La Comissió, en el decurs de les actuacions practicades no ha constatat cap fet que suposi una conducta mancada d'honorabilitat en cap càrrec públic ni funcionari de la Generalitat de Catalunya.

Voten si els G. p. de CiU, Mixt i Popular

Vota no el G. Socialista

Abstencions no hi ha

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Segona

EL CONTRACTE ENTRE L'EAJA I LUDITEC, SA, SOTMÈS AL DRET PRIVAT

La Comissió ha examinat la Llei 5/1986, de 17 d'abril, que creà l'«Entitat Autònoma de Jocs i Apostes», i ha comprovat que la dita Llei atribueix a l'EAJA el caràcter d'entitat comercial dotada de personalitat jurídica, patrimoni propi i plena capacitat d'obrar per a complir les seves funcions.

La Llei de creació de l'EAJA s'emmarca a la Llei 4/1985, de 19 de març, de l'empresa pública catalana, segons la qual l'empresa pública que pertany a la Generalitat resta definida per dos elements bàsics que es defineixen al paràgraf tercer del preàmbul de la Llei en aquests termes :

«L'un de caire material, com és la gestió de serveis de contingut econòmic, industrial o financer, i l'altre de caire formal, l'autorització de formes de dret privat. Aquests dos elements li permeten de diferenciar l'empresa pública dels organismes autònoms que desenvolupen una activitat estrictament administrativa, perquè entén que aquests darrers escau d'aplicar-los les normes que regulen, en general, l'activitat de l'administració pública.»

Ha semblat clar per a la Comissió que un dels elements definidors de les entitats depedents de la Generalitat que no desenvolupen una activitat estrictament administrativa, ve constituït per la utilització de formes de dret privat, principi ratificat per les previsions establertes a l'article 11 de la Llei de l'Estatut de l'Empresa Pública.

En relació al règim contractual de les Entitats Autònomes, el principi de submissió al dret privat resta positivament per l'esmentat article 11 de la Llei 4/1985, d'acord amb el qual :

«1. La norma fundacional o els Estatuts d'aquestes entitats autònomes han de determinar les característiques de llur règim de contractació i, especialment, els contractes que poden subscriure d'acord amb el dret civil i mercantil, de manera directa, sense sotmetre's als procediments administratius de selecció de contractistes i, en general, a les normes administratives sobre contractació.»

Seguint els precedents imperants en l'àmbit del dret comparat, el precepte de referència habilita perquè la contractació de les Entitats Autònomes no administratives es faci amb submissió al dret privat, amb exclusió expressa de totes les formalitats i procediments administratius relatius a la contractació.

En congruència amb els principis expressats, la Llei de creació de l'EAJA remet als Estatuts de l'entitat per a establir el règim de contractació sotmès al dret civil i mercantil en dir a l'article 4 :

«4.1. El règim de contractació de l'Entitat serà el propi dels organismes públics en tot allò que els seus Estatuts no determinin expressament com a sotmès al dret civil i mercantil.»

La remissió efectuada pel precepte transcrit ha estat complimentada per l'article 8 del Decret 144/1986, de 12 de maig, de desplegament de la Llei de Creació de l'EAJA, d'acord amb el qual :

«8.1. Les adquisicions patrimonials, les relacions jurídiques externes i el règim de contractació de l'Entitat, que estiguin directament relacionades amb l'objecte de la seva activitat, són subjectes al dret civil i mercantil. El Consell d'Administració acordarà els sistemes de publicitat i concurrència per a l'adjudicació dels contractes que pel seu import o per la seva naturalesa es cregui adients.»

La previsió reglamentària transcrita omple el reenviament fet per l'article 4 de la Llei de Creació de l'EAJA i ratifica els criteris legals de no vinculació a les formalitats i procediments de contractació administrativa, bo i respectant l'esperit i la lletra de la Llei de l'Empresa Pública Catalana, que resulta d'aplicació a l'EAJA, d'acord amb l'establert a l'article 1.2 de la Llei 5/1986.

D'acord amb el que s'ha exposat, els procediments propis de la contractació administrativa no resulten doncs, d'aplicació al règim de contractació de l'EAJA en les actuacions directament relacionades amb l'objecte de la seva activitat (article 8.1 del Decret 144/1986).

En compliment de la normativa vigent, l'EAJA va convocar no «un concurs administratiu» per a gestionar la loteria de Catalunya, sinó una «concurrència d'ofertes» per a la informació, sistemes, equipaments, subministraments i serveis necessaris per a la posada en marxa i explotació dels jocs de loteria organitzats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes.

La Comissió ha considerat que aquesta concurrència d'ofertes dins la vida mercantil no té altre objecte que disposar d'un ampli ventall de possibilitats per a escollir entre un conjunt d'ofertes aquella que més convingui a l'entitat que convoca la concurrència. En aquest ordre d'idees, considera que si bé el «concurs administratiu» atorga en principi a l'Administració més garanties formals hauria comportat un evident retard en la posada en marxa de les loteries promogudes per l'EAJA i aquest retard hauria estat possiblement negatiu per a la implantació de les loteries de la Generalitat atesa la creixent invasió del mercat del joc per part de la Loteria Primitiva promoguda per l'Estat.

La Comissió també ha estudiat la possibilitat d'una contractació directa per part de l'EAJA sense sotmetre's al tràmit previ de la concurrència d'ofertes. Aquest segons sembla ha estat el sistema de contractació de la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre amb l'empresa nord-americana «WEBCRAFT GAMES» per a proveir-se dels equips i assistència tècnica necessaris per a la posada en marxa d'una loteria instantània, a través de l'Organisme Nacional de Loteries i Apostes de l'Estat (ONLAE). Malgrat que la Comissió no ha pogut disposar del dit contracte, sembla que el seu contingut pot guardar una analogia amb el subscrit entre l'EAJA i «LUDITEC, SA», atès que l'empresa «WEBCRAFT GAMES» subministra no tan sols la maquinària, instal·lació i producció dels bitllets de loteria instantània, sinó una assistència tècnica durant els deu anys de duració del contracte. En aquest cas la contractació directa segons notícies de premsa, venia aconsellada per la responsabilitat i experiència de l'empresa americana i la manca d'un concurs o concurrència d'ofertes prèvies per motius de seguretat.

La Comissió ha considerat oportú malgrat la dita analogia, l'establiment de la concurrència prèvia d'ofertes com a sistema intermig entre la contractació directa sense cap publicitat i el concurs administratiu que retardava i feia poc flexible la mecànica operativa de la posada en marxa de les loteries de la Generalitat per part de l'EAJA.

En un altre aspecte, la Comissió ha estudiat la capacitat de contractació de «LUDITEC, SA» al moment de subscriure el contracte amb l'EAJA i ha constatat que l'escriptura de constitució de «LUDITEC, SA» fou presentada al llibre diari del Registre Mercantil de Barcelona el 31 d'octubre de 1986 i inscrita el 12 de desembre del mateix any. Atès que el contracte amb l'EAJA es signà el 14 de gener de 1987, la Comissió constata la legitimitat de l'esmentada contractació, més si es té en compte que d'acord amb l'article 7 de la Llei de Societats Anònimes el contracte seria igualment vàlid encara que hagués estat signat abans de la inscripció de «LUDITEC, SA» al Registre Mercantil.

La Comissió ha examinat així mateix la participació com a soci de l'empresa «LUDITEC, SA», d'una societat estrangera en un percentatge superior al 25% del capital social.

En aquesta línia ha constatat que el text articulat de la Llei

d'Inversions Estrangeres a Espanya aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1265/1986, de 27 de juny, liberalitza les quotes d'inversió en el seu article 6 en forma total fins el 50% del capital social i tan sols sotmeses al tràmit de verificació d'iniciativa quan la participació estrangera excedeix del 50% del capital social.

Aquesta regularització general no ve contradita pel contingut de l'article 20 de la Llei ni per l'article 26.2 del Reial Decret 2.077/1986, de 25 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Inversions Estrangeres a Espanya, en els que malgrat contemplar el joc com un dels sectors amb regulació específica, atès que el límit de participació de les empreses estrangeres al 25% del capital social es refereix exclusivament a aquelles empreses que explotin directament el joc, circumstància que no concorre en el cas de «LUDITEC, SA», atès que aquesta societat es limita a fer subministraments i serveis, en tant que l'explotació del joc correspon en exclusiva a l'EAJA segons veurem més àmpliament a la següent conclusió.

EL CONTRACTE SIGNAT ENTRE L'EAJA I «LUDITEC, SA» EL 14 DE GENER DE 1987, ÉS JURIDICAMENT CORRECTE DES DEL PUNT DE VISTA DE LA SEVA SUBMISSIÓ AL DRET PRIVAT, PERSONALITAT JURÍDICA I CAPACITAT DE CONTRACTAR DELS INTERVINENTS I ADEQUAT A LA LEGISLACIÓ D'INVERSIONS ESTRANGERES A ESPANYA.

Voten si els G. p. de CiU i Mixt

Vota no el G. Socialista

S'absté el G. p. Popular

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Tercera

RESOLUCIÓ DE LA CONCURRÈNCIA D'OFERTES

Dels treballs de la Comissió es desprèn que la selecció d'una oferta, d'entre les trenta-sis presentades, es va produir en dues etapes.

En la primera etapa es va tractar, per tal d'eliminar-les, aquelles ofertes que, o bé s'allunyaven molt de les bases de la concurrència, o bé oferien plantejaments fora de l'abast econòmic o del marc jurídic de l'EAJA.

Les ofertes eliminades, en aquesta primera etapa, van ser trenta segons informà el Consell de l'EAJA.

Les sis restants van ser objecte d'una anàlisi aprofundit amb el resultat de decidir finalment a favor de la proposta de LUDITEC, SA.

Segons va informar el Consell d'Administració de l'EAJA les cinc ofertes que llevat de la LUDITEC () van passar a l'etapa final de selecció van ser les de :

- Autron, SA
- Scientific Games Inc.
- OPAX Catalunya, SA
- Serveis de Gestió Tecnològica, SA - IBM
- General Instrument

(*) Aquesta oferta és objecte d'anàlisi en la conclusió cinquena.

Examinades aquestes ofertes en resulten els següents aspectes :

Autron, SA

- Preu dels equips 2.962 milions de pessetes.
- Pagament en el termini d'un any.
- EAJA hauria d'organitzar tots els serveis, per això s'estima una plantilla de personal molt important amb els costos conseqüents.
- No s'ofereix assistència tècnica ni manteniment que s'hauria de contractar addicionalment.
- L'equip «On-line» només pot funcionar per telèfon.

Scientific Games Inc.

- Cost dels equips ofertats pugen 5.900 milions de pessetes més un 2% anual de les vendes brutes sense incloure el manteniment ni l'assistència tècnica.

OPAX Catalunya, SA

- Ofereix únicament una loteria instantània.
- La seva oferta es basa en un sistema de concessió administrativa.
- Hi ha alternatives a aquest sistema però llavors en condicions econòmiques desfavorables per l'EAJA.

Serveis de Gestió Tecnològica, SA - IBM

- Preu dels equips ofertats 3.458 milions de pessetes per un sistema amb només 500 terminals.
- Manteniment no inclòs amb un const addicional de 2.721 milions de pessetes.
- Proposta de finançament via «leasing» a 5 anys.

General Instrument

- Referències internacionals en el sentit de poca fiabilitat dels seus equips.
- Història d'endarreriments en la posta en funcionament dels seus sistemes.
- Pagament al comptat al moment d'inici de les activitats.
- Garantia de subministrament de recanvis només per set anys.

S'ha pogut comprovar, examinant les trenta ofertes eliminades en la primera etapa, que cap d'elles es pot considerar superior o igual que les sis que van passar a la segona.

De tot el que s'ha exposat es pot concloure que la resolució adoptada a favor de LUDITEC, SA és la més adequada als objectius de la Generalitat perquè permet una molt ràpida implantació de les loteries catalanes; perquè possibilita la introducció dels dos tipus de loteries —una instantània i una semi-activa— que millor poden competir en el mercat del joc existent a Catalunya; perquè obté per al Tresor de la Generalitat el major rendiment possible, uns mínims d'un 23% i d'un 21 a un 24%; perquè globalment considerada és l'oferta econòmica-

ment més aventajosa per a la Generalitat; perquè la generació de recursos per a l'Entitat i el contracte de finançament permeten fer front amb fluïdesa i aventatge als costos de l'inversió dels equips que calia adquirir; i perquè garanteix el manteniment al dia del nivell tecnològic dels equips adquirits al final dels deu anys del contracte.

Voten si els G. p. de CiU i Mixt

Vota no el G. Socialista

S'absté el G. p. Popular

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Quarta

EL CONTRACTE ENTRE L'EAJA i LUDITEC, SA CONTRACTE DE PRESTACIÓ DE SERVEIS

La Comissió ha constatat que en cap dels pactes del contracte subscrit entre l'EAJA i LUDITEC, SA, s'estableix que aquesta última societat sigui concessionària del servei de loteries de la Generalitat. Dels termes literals del contracte i molt especialment del contingut dels pactes 1r, 2n, 3r, 4t i 10è, es desprèn, sens la més petita ombra de dubte, que el contracte de 14 de gener de 1987 és un contracte de «serveis i subministraments» per a la posada en marxa i explotació per part de l'EAJA de les diferents modalitats de loteries catalanes que gestiona directament l'EAJA.

Per tant, essent clars els termes del contracte, de forma que no deixen cap dubte sobre la intenció de les parts contractants, s'ha d'estar al sentit literal de les seves clàusules, i no es pot sostenir amb un mínim de rigor jurídic que en virtut del contracte de 14 de gener de 1987 LUDITEC, SA sigui un gestor o concessionari de la loteria de Catalunya.

Si l'anàlisi de les clàusules del contracte demostra clarament que la gestió dels jocs de loteria es fa directament per part de l'EAJA, aquesta conclusió resta confirmada també per la mateixa mecànica operativa amb què s'executa, i això per les raons següents :

1. La determinació de les característiques de cada sèrie del loto ràpid —que comprèn, entre d'altres, la decisió sobre el nombre de bitllets, el preu de venda al públic, l'estructura dels premis i el disseny físic i gràfic dels bitllets— correspon exclusivament a l'EAJA, qui, un cop adoptades les dites decisions, ordena a LUDITEC, SA el subministrament dels bitllets.

2. L'EAJA defineix, sobre la base de criteris comercials, els tipus d'establiments i la localització adequada per a cada punt de venda, d'acord amb el previst en el Decret 67/1987 de 4 de març, sobre criteris i distribució al públic dels bitllets de loteria.

3. Establert el criteri de selecció l'EAJA escull els punts de venda que considera que compleixen les característiques més adients.

4. Les autoritzacions dels punts de venda es concreten amb la signatura d'un contracte entre l'EAJA i els detallistes.

5. En el cas de la lotto 6/49, un cop efectuada la formació dels detallistes en l'operació dels terminals, l'EAJA emet per a cadascú d'ells, un títol acreditatiu de l'aprofitament en el curs

de formació i autoritza el detallista a operar el terminal recepto d'apostes de les loteries semiactives de l'EAJA.

6. L'EAJA —a través de les resolucions del Director General— estableix el període de comercialització de cadascú dels jocs que explota, decideix la retirada de la venda d'una sèrie o sèries de jocs i, eventualment, decideix l'ampliació del nombre de bitllets que s'emetran d'una sèrie determinada.

7. Correspon a l'EAJA el disseny, la contractació de la producció i l'adquisició dels espais publicitaris per a les loteries de la Generalitat.

8. L'EAJA dissenya, organitza i aporta els mitjans humans i tècnics emprats en la realització dels sortejos.

9. La recaptació dels ingressos obtinguts per la venda de les loteries, l'efectua l'EAJA a través del sistema informàtic, en el cas del loto ràpid, o per mitjà de la gestió de cobrament que realitza el Departament d'Administració de l'Entitat.

10. El pagament de premis es realitza a l'oficina de pagament de premis de l'EAJA, dotada exclusivament de personal propi que opera terminals d'ordinadors connectats al Centre d'Operacions de Molins de Rei. Els premis de petita quantitat són abonats directament pels detallistes.

11. L'EAJA ingressa en el Tresor de la Generalitat les quantitats corresponents, un cop fetes les deduccions corresponents al pagament dels detallistes, dels serveis prestats per «LUDITEC, S.A.» i dels premis.

Per consegüent, la lletra del contracte i la pràctica real de funcionament de les loteries demostren a bastament que la gestió i explotació dels serveis de loteria és duta a terme exclusivament per l'EAJA, éssent «LUDITEC, S.A.» el proveïdor dels béns i dels serveis que l'EAJA considera necessaris per a l'exercici de la seva activitat.

EL CONTRACTE SUBSCRIT ENTRE L'EAJA I LUDITEC, S.A. NO ÉS CAP CONCESSIÓ ADMINISTRATIVA, ATÈS QUE L'EAJA GESTIONA I EXPLOTA DIRECTAMENT ELS JOCS

Voten si els G. p. de CiU i Mixt

Vota no el G. Socialista

S'absté el G. p. Popular

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Cinquena

OPORTUNITAT I CORRECCIÓ ECONÒMIQUES DEL CONTRACTE AMB LUDITEC, SA.

Els trets bàsics del contracte es poden resumir en :

1. Prestació de serveis i subministraments per al funcionament de les loteries instantània i semi-activa, contra unes prestacions del 20% de les vendes brutes de la instantània, i del 10% de les primers 20.000 milions de vendes brutes de la on-line, del 8% dels 10.000 milions següents i del 7% de les quantitats següents.

2. Compra d'uns equips tècnics per un preu de 2.569.096.100 pessetes, a pagar en 10 anys, per 1.500 terminals.

3. Contracte de durada de 10 anys, prorrogable de 5 en 5 anys.

4. Aval del contracte per Gtech.

1. *Preu de la prestació de serveis i subministraments*

Del que s'ha investigat es desprenen les següents consideracions :

Primera. El cost d'organització i funcionament d'una loteria instantània va d'un 25 a un 35%, segons el tipus de loteria i segons la modalitat d'organització. I aquest mateix cost per una loteria semi-activa on-line va d'un 17 a un 22%. El cost d'organització i funcionament de les loteries catalanes està bastant per sota dels percentatges màxims, un 27 i 19% si sumen els percentatges contractats amb Luditec amb els assignats a l'Entitat, percentatges que encara inclouen aproximadament tres punts que corresponen al pagament de la inversió efectuada.

Segona. De les trenta-sis ofertes presentades, sis oferien una concessió administrativa per a l'explotació de les loteries de la Generalitat, el fet significatiu és que totes elles oferien a la Generalitat un 20% de taxa fiscal. La resolució presa pel Consell d'Administració de l'Entitat permet uns ingressos superiors per al Tresor de la Generalitat : un 23% en el cas de la instantània i d'un 21% a un 24% en el cas de la semi-activa, això com a mínim donat que tant el possible benefici de l'EAJA com els premis no cobrats també ingressen al Tresor.

Tercera. En l'únic cas que hi ha a Espanya d'implantació de loteries semblants, com és el cas del País Basc, l'empresa concessionària percep un 40% de les vendes brutes i el Tresor únicament en rep el 20%, com en les sis ofertes a que s'han esmentat.

Quarta. El 20% respon, en bona part, a costos que depenen directament del volum de joc que hi hagi i són costos proporcionals a aquest volum. Gairebé 17 punts corresponen a aquest tipus de costos : 5,75 punts corresponen al cost de les butlletes, entre 5,5 i 6 punts més als contractes de Know-how i tecnologia, entre 4,5 i 5 punts per pagar els costos de comercialització i distribució, i encara 2 punts més per pagar costos de financiació dels stocks, retorns, sobrants de sèries, etc. Queden tres punts amb els que caldrà fer front als costos d'estructura i organització de l'empresa i en resultaran els possibles beneficis. L'import d'aquests, que han de sortir d'aquests tres punts, dependrà del volum de vendes i de la pròpia capacitat de l'empresa de donar-se una bona estructura. Però el que està clar és que per molt bé que vagi, difícilment sobrepassarà el punt i mig i si les vendes fossin baixes pot tenir pèrdues.

En el cas dels percentatges pactats per a la retribució de la loteria on-line, 5 punts corresponen a la retribució del Know-how i a l'assistència tècnica i al manteniment, 2 punts per a la retribució dels subministraments de materials i cost de distribució i comercialització. Resten igualment uns tres punts per fer front als costos d'estructura i organització de l'empresa i els hipotètics beneficis.

Cal remarcar que per l'EAJA l'únic rellevant és si l'oferta de LUDITEC, S.A. és bona des dels diversos punts de vista que estem examinant i concretament si els percentatges de retribució contractats són correctes comparativament en aquest tipus

d'activitats (consideracions primera, segona i tercera), en sentit estricte no caldria ocupar-se de com és l'estructura de costos de LUDITEC, S.A.

Cal també deixar clar que per una venda anual hipotètica de 20.000 milions de loteria instantània i 20.000 milions més de loteria «on-line» els beneficis estimats de LUDITEC, S.A. serien de 600 milions de pessetes abans d'impostos mentre que el Tresor de la Generalitat ingressaria, al menys, en el mateix període 8.800 milions de pessetes.

2. *Compra dels equips i preu en pessetes*

El preu dels equips era el més barat de totes les ofertes presentades, llevat de la de «General Instrument», els equips de la qual segons s'ha conegut, no oferien les garanties tècniques suficients, donada l'experiència internacional dels últims cinc anys. Per contra, l'oferta escollida incorpora els equips de més moderna i avançada tecnologia existents en el món, en matèria de loteries, dissenyats exclusivament per aquest fi, acompanyats del «software» adequat i es garanteix la incorporació dels progressos tecnològics que es desenvolupin en els propers deu anys.

Per un preu d'un 4,88%, es va transformar l'oferta en dòlars dels equips en un contracte en pessetes, actuant el Consell d'Administració de l'Entitat amb prudència a l'evitar així qualsevol risc degut a la cotització de la pesseta, naturalment imprevisible a 10 anys.

3. *Durada del contracte*

S'ha acordat una durada del contracte de 10 anys, concordant amb el termini pactat en el finançament dels equips, que éssent també de 10 anys és un termini no habitual per la seva llarga durada. Això permet un fraccionament dels pagaments adaptable a la generació de recursos per part de l'Entitat.

4. *Aval del contracte per Gtech*

La garantia tecnològica de l'oferta de Luditec l'aporta l'empresa Gtech, contrastada amb la seva implantació de quasi 40.000 màquines arreu del món. Es considera molt encertat que els responsables de l'Entitat, per tal de garantir l'aportació importantíssima que feia Gtech amb la tecnologia dels equips, amb el software, amb el manteniment i assistència tècnica i amb el compromís d'incorporació dels progrés tècnic als terminals adquirits, preguessin la decisió de que el contracte amb Luditec fos signat també per Gtech, d'acord amb la Clàusula Addicional 2a. que diu :

«2. GTECH, representada per Mr. Robert K. Stern, com a President del Consell d'Administració, declara que coneix i accepta, en allò que l'afecta, els termes del present contracte i assumeix solidàriament amb LUDITEC, S.A. les mateixes obligacions i garanties a càrrec d'aquesta última quant a la bona qualitat dels Equips que seran subministrats, a la substitució del material defectuós i a la incorporació de tots els avenços tecnològics en la forma pactada en aquest contracte. Les

obligacions assumides per GTECH vers l'ENTITAT no exclouen les de LUDITEC, S.A., ans al contrari, reforcen i complementen les obligacions d'aquesta última societat en la seva condició de contractista principal».

CONCLUSIÓ

La Comissió d'Investigació ha pogut comprovar que el contracte signat entre l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes i Luditec és un contracte que resol ventajósament per a la Generalitat els problemes de la posta en marxa d'unes loteries de la Generalitat —ràpida implantació, compra d'equips, finançament de la inversió, contractació en pessetes, durada del contracte i garantia tecnològica— i que els preus convinguts són adequats per retribuir els serveis i subministraments adquirits, corresponent els compromisos adquirits a una estricta vetlla dels interessos de la Generalitat.

Voten sí els G. p. de CiU i Mixt

Voten no els G. p. Socialista, PSUC i Popular

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

Sisena

COMPOSICIÓ ACCIONARIAL DE LUDITEC, SA.

L'oferta formulada per «LUDITEC, S.A.», objecte del contracte de 14 de gener de 1987 inclou un conjunt d'obligacions, garantint no només el correcte funcionament dels elements materials subministrats sinó el manteniment en perfectes condicions d'ús d'aquests instruments materials, la substitució del material defectuós així com la incorporació de diferents millores tecnològiques que el fabricant d'aquest material, la societat norteamericana «GTECH», anés incorporant en el decurs del contracte al dit material.

Aquest «know how» i assistència tècnica inclou la tecnologia d'aplicació «software» —a més del corresponent «hardware»— serveis d'instal·lació, assistència tècnica i manteniment, recolzament de les activitats de recaptació de fons i dels sortejos per part de l'entitat, activitats de formació i entrenament, especificacions de seguretat, dotació de personal propi, instal·lacions que s'acordin amb l'EAJA, així com suport publicitari als punts de venda i en definitiva els elements necessaris per l'adequat disseny, planificació, posada en marxa, operació i manteniment dels equips, per a l'explotació del joc o jocs reservant-se en tot cas l'EAJA l'elecció entre les diferents propostes que li formuli «LUDITEC, S.A.».

Ara bé, la Comissió ha constatat que aquestes obligacions una vegada contraïdes per «LUDITEC, S.A.» són també exigibles per part de l'EAJA a la companyia norteamericana «GTECH», en forma d'obligació solidària i no pas com un simple aval subsidiari.

Aquesta constatació representa una garantia complementària sobreposada al bon compliment de les obligacions assumides per «LUDITEC, S.A.», de forma que l'EAJA tindrà en cas d'incompliment contractual una acció directa no únicament

contra «LUDITEC, S.A.» sinó a més contra «GTECH», o alhora, contra una i altra simultàniament.

La Comissió valora positivament aquesta mesura —no inclosa en l'oferta de «LUDITEC, S.A.»— que reforça la situació jurídica de l'EAJA i permet considerar com totalment irrellevant la composició accionarial concreta de «LUDITEC, S.A.» a les seves successives modificacions produïdes a l'empara de la legislació societària espanyola fins el punt de convertir-les en anecdòtiques.

En aquest ordre d'idees no ha escapat a l'estudi de la Comissió el fet de que «LUDITEC, S.A.» amb independència de la seva legítima actuació, va ésser creada a l'objecte de poder concorrer a la concurrència d'ofertes convocada per l'EAJA —com gairebé totes les restants ofertes articulades per via de companyies mercantils anònimes—, i previsiblement sense el «back ground» específic entre alguns dels seus accionistes. A l'entendre de la Comissió aquesta eventual mancança queda suficientment temperada per la concurrència i assumpció d'obligacions solidàries per part de la companyia norteamericana «GTECH» de reconegut prestigi i competència tècnica en el sector.

ATESA L'ASSUMPCIO D'OBLIGACIONS PER PART DE «GTECH» AL CONTRACTE SUBSCRIT ENTRE L'EAJA I «LUDITEC, S.A.», RESULTA IRRELLEVANT DES DEL PUNT DE VISTA DE L'ADEQUAT COMPLIMENT DEL CONTRACTE LA COMPOSICIÓ ACCIONARIAL DE «LUDITEC, S.A.» I LES SEVES MODIFICACIONS.

Voten si els G. p. de CiU i Mixt

Voten no els G. p. Socialista i Popular

No s'absté cap Grup

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Setena

L'EAJA EN LA SEVA ACTUACIÓ NO HA VULNERAT L'ARTICLE 4 DE LA LLEI 15/1984 DE 20 DE MARÇ, LLEI DEL JOC

Voten si els G. p. de CiU i Mixt

Voten no els G. p. Socialista i Popular

No s'absté cap Grup

No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Vuitena

L'article 4 de la Llei del Joc diu :

«Que correspon al Consell Executiu planificar el joc i apostes, tot i tenint en compte la realitat i la incidència social del joc, les seves repercussions econòmiques i tributàries, així com la necessitat de reduir-ne, diversificar-ne i no fomentar-ne l'hàbit».

La Comissió ha contemplat el contingut d'aquest article com una declaració de principis clarament congruent amb el desig dels parlamentaris que de forma unànime votaren la

Llei, tot acceptant la necessitat d'exercir les competències atorgades en exclusiva a la Generalitat en matèria de joc amb independència de que aquestes competències en el sector fossin agradables o detestables socialment.

El mateix capteniment portà consensuadament al Parlament a aprovar la creació de l'EAJA, Llei 5/1986 de 17 d'abril, que té al seu càrrec la organització i la gestió directa d'aquells nous jocs fora de l'àmbit privat, que les disposicions legals reserven a la gestió de la Generalitat. La pròpia creació de l'EAJA en tant en quant augmenta el ventall de possibilitats de jocs a Catalunya podria «prima facie» comportar una contradicció amb el principi de reducció de l'oferta de joc desitjada per l'article 4 de la Llei de 20 de març de 1984, Llei núm. 15/84.

Aquest primera precisió, a l'entendre de la Comissió, queda desvirtuada pel fet que la diversificació dels jocs comporta uns efectes creuats que afecten als ja existents sense augmentar-ne el volum dels mateixos. L'eventual minoració dels jocs lliga amb la voluntat de diversificació que expressa el propi article 4 de la Llei. Es en aquest ordre d'idees que cal emmarcar el naixement de les loteries organitzades per la Generalitat de Catalunya.

La Comissió ha estudiat si la promoció inicial de la loto-ràpid i la loto 6/49, podrien vulnerar la filosofia expressada a l'esmentat article 4 de la Llei del Joc, i ha arribat a la conclusió de que a més de no poder-lo contemplar —el dit article— en forma aïllada de la pròpia Llei de creació de l'EAJA i del Reglament previst al Decret 241/86 de 4 d'agost, «la mens legislatòria» ordenava a l'EAJA no tan sols posar en marxa els jocs públics de la Generalitat sinó a més fer-ho en forma exitosa, i això comportava una tasca inicial de promoció important, sobretot si raons comercials obligaven a tenir en compte que el sector es trobava fàcticament invadit —amb independència de la seva virtualitat legal— per altres loteries anàlogues organitzades pel govern central, tals com la Loteria Primitiva.

La Comissió no ha pogut oblidar que la situació del mercat del joc al moment de promulgar-se la Llei del sector, no odia contemplar per raons òbvies l'existència d'aquella invasió fàctica a la que ens venim referint i una eventual prevalença de les tasques propagandístiques de promoció venien condicionades per la necessitat de combatre en el terreny estrictament comercial l'aparició insospitada d'una competència abans desconeguda.

El propi article 4 de la Llei 15/1984 de 20 de març determina en el seu apartat 2 que la planificació del joc ha d'establir els criteris pels quals s'ha de regir la concessió d'autoritzacions tant pel que fa a la situació territorial i el nombre, com a les condicions objectives per a obtenir-los.

a) En quant a la loteria pre-sortejada, o loto-ràpid, el Decret 67/1987 de 4 de març determina, vist l'estudi-proposta del Consell d'Administració de l'EAJA a que fa referència l'exposició de motius, que els canals de distribució al públic seran establiments comercials o similars dedicats principalment a la venda de productes de consum (art. 1.1 del Decret).

L'experiència internacional és aclaparadorament majoritària en el sentit d'aconsellar l'expedició de butlletes mitjançant xarxes ja establertes no especialitzades. De tal manera no es susciten les pressions insistents sobre el públic, fruit de la necessitat de rendabilitzar una inversió específica en una nova infraestructura comercial per part del titular de l'establiment,

així com tampoc la necessitat d'obtenir sobre aquesta única base un excedent econòmic important.

Dins d'aquest criteri l'EAJA ha actuat amb la màxima delicadesa i respecte dels criteris adversos a nivell sectorial, ja que no ha autoritzat la venda per part d'establiments l'activitat dels quals els integrava en gremis o associacions corporatives que haguessin manifestat oposició a la distribució per part dels agremiats.

Els criteris generals de selecció dels establiments aplicats per l'EAJA en la concessió fins el moment present d'unes quatre mil autoritzacions han estat els de compatibilitat dels bitllets de loteria amb els altres productes que es comercialitzin en els establiments, el nivell d'afluència de públic adult, volum de vendes, hores d'obertura al públic, situació geogràfica i solvència del titular. Aquests criteris segueixen fidelment la norma esmentada (art. 1.2 del Decret).

La venda de butlletes en els despatxos de pa, ja sigui en despatxos artesans amb pa elaborat en fleca annexa, o sense fleca annexa, propietat del fabricant que l'elabora, o en despatxos de pa sense producció pròpia, no contradiu allò que diu l'apartat 2 de l'article primer del Decret 241/1982 de 22 de juliol, ja que l'exclusivitat —tal com es desprèn de la finalitat protectora i reguladora de la producció i distribució del pa, productes de massa de pa i paneteria assenyalada en l'exposició de motius del Decret— fa referència a la venda d'altres productes alimentaris similars.

b) En quant a la loteria semiactiva, o loto 6/49, el Decret 237/1987 de 20 de juliol determina, vist l'estudi-proposta del Consell d'Administració de l'EAJA a que fa referència l'exposició de motius, que la xarxa d'agents venedors estarà seleccionada d'entre els agents venedors de loto-ràpid (art. 1 del Decret), i que els criteris generals de selecció dels agents venedors es basaran fonamentalment en la compatibilitat de la venda de les apostes o participacions amb els altres productes que es comercialitzin en els establiments, el potencial de vendes de loto-ràpid en la zona on radiqui l'establiment, el potencial de vendes de l'establiment com a agent venedor de la loto-ràpid, situació geogràfica de l'establiment, característiques de l'establiment i hores d'obertura al públic (art. 2 del Decret); criteris que han estat aplicats fidelment per l'EAJA en concedir les autoritzacions.

Voten sí els G. p. de CiU i Mixt
Voten no els G. p. Socialista i Popular
S'absté el G. p. del PSUC
No vota el G. p. d'ERC

Novena

Que en tot moment s'aprecia una total transparència en els moviments de fons, cobraments i pagaments gestionats per l'EAJA en torn a les modalitats del joc existents a Catalunya i depenents de l'Entitat.

Voten sí els G. p. de CiU i Mixt
Voten no els G. p. Socialista i Popular
No s'absté cap Grup
No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Desena

Que de les compareixences realitzades davant d'aquesta Comissió no ha pogut provar-se l'ingerència de cap Departament de la Generalitat, tampoc en la posada en marxa ni en el desenvolupament dels jocs gestionats per l'EAJA.

Voten sí els G. p. de CiU i Mixt
Voten no els G. p. Socialista i Popular
No s'absté cap Grup
No voten els G. p. del PSUC i d'ERC

Onzena

Conclusió final

La Comissió constata la importància i conveniència dels treballs que ha realitzat, ja que han permès aclarir determinades qüestions que podien inicialment aparèixer com confoses en relació a tot el procés de l'adjudicació a «LUDITEC, S.A.», posant de manifest que la legalitat de tot l'actuat no hauria impedit altres formes d'actuació en base a lectures polítiques diferents de les normes que són d'aplicació al cas.

Voten sí els G. p. de CiU i Mixt
Voten no els G. p. Socialista i del PSUC
S'absté el G. p. Popular
No vota el G. p. d'ERC

XI. *Propostes de conclusió no acceptades per la Comissió que els grups parlamentaris volen sostenir en el Ple*

Primera (PSC)

1. CONSTITUCIÓ I FUNCIONAMENT DE LA COMISSIÓ

1.1. Constitució i nomenament de la Mesa.

La Comissió d'Investigació del Joc va néixer com a conseqüència del Debat General de Joc demanat per tots els Grups parlamentaris d'Oposició i es va constituir el 17 de novembre d'enguany. Tots els grups van proposar com President de la mateixa el Molt Honorable Sr. Heribert Barrera, anterior President del Parlament com a mostra i garantia d'imparcialitat en les diligències de la investigació. Aquesta proposta va ser rebutjada pel grup de la majoria, imposant el seu President contra el criteri de tots els altres grups parlamentaris que havien demanat la investigació.

Aquesta Comissió d'Investigació no permet la participació de tècnics per el que els grups de l'oposició havien demanat la constitució d'una Comissió d'Estudi que sí ho permet. Això estava motivat per la complexitat de la matèria a estudiar, la importància jurídica i econòmica del contracte signat amb l'empresa adjudicatària de les Loteries catalanes i pel volum i incidència del joc a Catalunya.

1.2. Funcionament de la Comissió

1.2.1. Disfuncions en el mètode de treball

La Comissió va començar els seus treballs el dia 19 de novembre fixant les normes de funcionament intern. El Grup Socialista va proposar que s'establís un guió o punts a abordar per la Comissió, és a dir establir un Pla de treball que permetés aconseguir els objectius que havia marcat el Ple del Parlament al crear la Comissió. Aquest guió va ser ampliat pels Grups Popular i del PSUC i recolzat pel d'ERC. El Grup de CiU va manifestar que no era necessari i va impedir que prosperés aquesta proposta raonable d'establir un mètode de treball reclamat per tots els grups d'oposició.

Així mateix a la primera reunió es va demanar que s'entregués la documentació relativa al joc, sol·licitada per cada grup per a ser estudiada pels diputats. Aquesta entrega de documentació havia de ser prèvia a la compareixença de persones relacionades amb el tema a investigar. El Grup de CiU també va rebutjar aquesta proposta, començant els interrogatoris el dia 24 de novembre sense que els diputats de la Comissió haguessin rebut cap tipus de documentació relativa al tema investigat.

Per decisió unilateral del grup de CiU recolzat en la seva majoria absoluta va imposar que la Comissió fos secreta, és a dir tancada als mitjans de comunicació. Aquesta decisió va comptar amb el rebuig unànim de tots els grups, per les dificultats de treball que això significa al no disposar els grups de les actes mecanogràfiques de les reunions i per què el secretisme impedeix que l'opinió pública estigui assabentada directament. Així mateix el caràcter públic de les sessions, impedeix que les persones citades a declarar es refugien en evasives i respostes concretes, cosa més fàcil de realitzar en sessions a porta tancada.

1.2.2. Oposició a les compareixences demanades pels Grups

Donada la negativa del Grup de CiU a treballar amb un guió de treball i a demanar la documentació prèvia a les compareixences es va començar pels interrogatoris tal com proposava aquest grup, constant en acta la protesta de tots els Grups de l'oposició.

Cada Grup va presentar una llista de persones a declarar, el Grup Socialista va sol·licitar la presència de :

Consellers : M. H. A. Bassols, J.M. Basáñez, J. Molins

S. Gral. Presidència : Lluís Prenafeta.

Ex-D. Gral. Joc : Xavier Patxot.

Consell Ad. EAJA : A. Gispert, C. Vilarrubí i d'altres membres.

Socis LUDITEC : A. Suqué, A. Aizpún, J.P. Pérez Llorca, Banco Hispano Americano., Caixa de Barcelona, Inv. Ponent, E. Reger.

Imperial Trading : V. Barret, M. Clifford, J. Toulorge, B. Carpetaux, D.M. Kane, E. Heron, C. Barras.

GTECH : Robert K. Stern.

Pollard Bank Note (Representant)

CIRSA (Representant)

Organitzacions de Consumidors (Representant)

Confederació de Gremis (Representant)

Sindicats d'UGT i CCOO (Representant)

Federació d'Asc. Veïns de Barna (Representant)

ONCE (Representant)

ONLAE (Representant)

Alcalde de Molins de Rei.

Director de TV3

Principals participants en la concurrència d'ofertes.

El Grup Popular :

Consellers : Governació, Comerç

S. Gral de la Presidència

Director General de relacions amb la Justícia

Consell Ad. EAJA

D. Gral. de l'EAJA

Cons. Adm. LUDITEC

Funcionaris Responsables de l'Assessorament i redacció del Contracte EAJA-LUDITEC

Gerent de LUDITEC

Organitz. de Consumidors

Fed. d'Asic, de Pares de Família

Gremis on es ven la Lotto

Assoc. Empresarials relacionades amb el Joc.

Fed. Ass. Veïns de Barna.

Federació de Municipis i Associació de Municipis

D. Gral TV3 i de Catalunya Ràdio, Ràdio Associació

El Grup del PSUC :

M. H. President de la Generalitat : Jordi Pujol i Solel

Recolzaran qualsevol proposta dels altres grups.

El Grup de CiU :

Membres del Consell Adm. de l'EAJA i el seu Secretari.

President i/o Conseller Delegat de LUDITEC, SA.

Secretari Gral. de Presidència.

El Grup de la majoria es va oposar a les propostes de la resta de grups al·legant que «aquesta és una llista inicial, no tancada i que posteriorment es podrà anar ampliant». Tots els grups van manifestar que sinó es convocava des del principi a totes les persones implicades, donat el poc temps de que disposa la Comissió, serà materialment impossible convocar-les amb posterioritat. Les úniques compareixences que van acceptar va ser les dels Consellers de Governació, Economia i Comerç.

En data 28 i 30 de novembre es torna a insistir en la necessitat de què s'ampliïn les compareixences davant el temor de tots els Grups de l'oposició a què només compareguin els convocats per CiU.

En data 1 i 3 de desembre es torna a insistir en la necessitat de què compareguin els que es consideren principals afectats per la investigació, donat que de l'estudi de la documentació rebuda i de les manifestacions dels declarants s'han obert nous interrogants i sobretot perquè a mida que passen els dies augmenta el temor de l'oposició de què només es convoquin els sol·licitats pel Grup de la majoria. De nou els vots del Grup majoritari impedeix les compareixences sol·licitades per l'oposició.

Finalment en data 10 de desembre després de què han declarat totes les persones sol·licitades pel Grup de la majoria, i davant l'evident necessitat que compareguin els representants

de les empreses i institucions implicades, el grup majoritari manifesta que ja està tot clar i que no veu la necessitat d'ampliar «la llista inicial» i que aquesta ja és la «llista final de convocats», podent-se donar per tancada la llista de compareixences. La majoria de grups denuncia aquesta decisió com a obstrucció al procés de clarificació i com a maniobra que impedeix l'interrogatori per part de la Comissió de les persones més directament implicades. Davant de les sol·licituds unànims de tota l'oposició el grup de la majoria ha oposat la força dels vots per impedir les declaracions.

1.2.3. *Negativa a l'entrega de documentació*

En la reunió del 19 de novembre els grups van demanar una primera entrega de documentació per començar a estudiar el tema motiu d'investigació.

Es va aprovar sol·licitar gran part d'aquesta documentació, però ja des de bon començament el grup de la majoria va rebutjar la sol·licitud de la següent documentació, entre d'altres :

Aportació del contracte entre LUDITEC i Pollard
 Autoritzacions per la importació del tipus de joc.
 Serveis prestats pels mossos d'esquadra a Molins.
 Sol·licitud de freqüència ràdio-elèctrica formulada pel Conseller de Governació.
 Minutatge de TV3, Cat. Ràdio sobre tots els jocs.
 Llibre de Matricula del personal Luditec
 Contractes de lloguer o títols de propietat de Luditec.
 Vàries sol·licituds de documents referents a Apostes Hípiques.
 Etc.

A la reunió del 27 de novembre, 10 dies després de la constitució de la Comissió, es va denunciar la tardança de l'arribada de la documentació. L'oposició va denunciar que ja havien declarat els representants de l'EAJA i LUDITEC, SA. i encara no s'havia rebut cap documentació. A la reunió de l'1 de desembre es torna a insistir en la necessitat de què s'aportés la següent documentació que també va ser rebutjada per CiU.

— Projecte elaborat pel Sr. Carles Vilarrubí a partir de la informació recollida en els viatges realitzats durant els primers mesos de 1986 per posar en marxa l'EAJA i el sistema de loteries de la Generalitat. Aquest projecte es confecciona en base al contracte privat signat entre la Secretaria General de la Presidència i el dit Sr. Carles Vilarrubí per un import de 2.500.000 pessetes i per un període de 6 mesos.

A la reunió 10 de desembre s'insisteix que s'està acabant el plaç i que només s'ha rebut la documentació de l'EAJA, de la Conselleria de Governació i del Registre Mercantil i que manca la resta de documentació. S'insisteix en la necessitat de què la documentació de l'EAJA que ha arribat incompleta sigui ampliada, que s'aporti nova documentació i que es reclami la ja sol·licitada, donat que el proper dia 15 de desembre s'ha de presentar l'Informe redactat. Així mateix es reclamen les actes mecanogràfiques de les reunions que encara no estan disponibles. La major part de la documentació sol·licitada no serà demanada davant la negativa del grup de la majoria.

Davant de la sol·licitud que es demani tota la documentació sol·licitada a totes les empreses implicades (LUDITEC,

GTECH, IMPERIAL TRADING...) i de les institucions i organismes de la Generalitat i de l'Estat, el grup de CiU proposa que només es reclami la documentació de l'estat i es rebutgi la sol·licitud de la resta, sobretot la de les empreses adjudicatàries i principals beneficiaris de l'adjudicació, posant de manifest, fins a l'última reunió, la nul·la col·laboració del grup que ha imposat la seva majoria per dificultar els treballs d'investigació de la Comissió.

1.2.4. *Rebuig a la realització d'estudis*

A la reunió del 19 de novembre el Grup del PSUC va proposar la necessitat de la realització de quatre estudis donada la complexitat del tema que s'anava a investigar i donat que al haver-se rebutjat pel Grup de la majoria la constitució d'una Comissió d'Estudi aquesta no podrà comptar amb la participació de tècnics. Els estudis proposats són els següents :

— Incidència social del Joc de la ubicació a les botigues dels punts de venda : Universitat Autònoma de Barcelona.
 — Estudi i anàlisi de les diverses ofertes presentades. A fer per la Universitat Politècnica de Barcelona.
 — Anàlisi de l'eficiència econòmica del contracte EAJA-Luditec : Sindicatura de Comptes.
 — Estudi de les actuacions administratives que donen origen al contracte : Facultat de Dret de la UCB.

Aquesta proposta va ser rebutjada per la majoria. Tots els punts van ser recolzats per tots els grups de l'oposició, excepte els punts que només van tenir el recolzament del Grup del PSUC, Grup Socialista i del d'ERC.

Al llarg de la investigació el PSUC amb el recolzament dels altres grups va tornar a insistir en la necessitat dels dictàmens i reiteradament el Grup de CiU ho va rebutjar.

1.2.5. *Negativa a què la Comissió visités els locals de Molins de Rei*

A la reunió de 23 de novembre es va proposar la visita als locals que l'EAJA té a Molins de Rei. En aquells locals, per la documentació que obra en poder d'alguns diputats, sembla que tenen també la seva ubicació les altres empreses adjudicatàries de les loteries catalanes, com Luditec i GTECH. Sobretot es volen conèixer les instal·lacions on està ubicat l'ordinador central i la quasi totalitat de les instal·lacions de l'EAJA. Aquesta proposta és també rebutjada pels vots del Grup de CiU.

Es torna a insistir i de nou la proposta és rebutjada. El dia 25 de novembre quatre diputats, que a la vegada són membres de la Comissió, es veuen forçats a acollir-se a l'art. 13 del Reglament de la Cambra, per tal que, mitjançant la Presidència del Parlament, es pugui visitar la instal·lació. Aquests diputats són convocats individualment pel Director General de l'EAJA els dies 10 i 11 de desembre i a diferents hores; però els diputats decideixen fer la visita tots junts el dia 10 a les sis de la tarda. A la visita a les instal·lacions es va poder comprovar que a les mateixes instal·lacions realitzen la seva feina personal de tres empreses : EAJA, GTECH i LUDITEC. Aquest personal realitza

aquestes funcions sense separació d'ubicació ni de tasques concretes.

Per la documentació aportada i per la informació donada pel Director General durant la visita, les instal·lacions són propietat de l'EAJA i que les altres empreses no paguen cap tipus de lloguer. La Comissió no ha rebut cap contracte d'arrendament ni cap altre document que acrediti la situació jurídica en què es troben les empreses GTECH (EEUU), GTECH ESPAÑA i LUDITEC en relació a la seva ubicació als locals de Molins de Rei propietat de l'EAJA.

1.2.6. Forma inadequada de rebre declaració

La presa de declaracions de les persones que han comparegut s'ha fet d'una forma inadequada i inhabitual en un procés de compareixences davant d'una Comissió d'Investigació. El dia 23 de novembre es va convocar els membres del Consell d'Administració de l'EAJA i el seu Secretari General. Davant la proposta de la Presidència de la Comissió de què declaraessin tots els membres de l'EAJA junts van protestar tots els grups de l'oposició demanant que ho fessin individualment i sense que es comunicessin entre ells després de declarar, com és habitual en aquests casos d'interrogatori en qualsevol país democràtic del món.

De nou el grup que disposa de la majoria dels vots va imposar un mètode que ha permès que els declarants ho fessin junts i, a la vegada, podessin matisar, ampliar i rectificar les declaracions dels altres membres presents a la mateixa taula. La mateixa situació es va produir en el moment de declarar l'empresa privada adjudicatària de les loteries catalanes, LUDITEC, en permetre declarar junts el seu President, Sr. Artur Suqué i el seu Secretari General Sr. Antoni Aizpún.

Un dels punts més rellevants de les declaracions de les persones que han comparegut davant la Comissió, com són els Consellers de la Generalitat, el Secretari General de la Presidència, els membres del Consell d'Administració de l'EAJA i els de LUDITEC, ha estat el respondre amb evasives, al·legant desconèixer aspectes capdals, no assumint les responsabilitats polítiques especificades per la llei, ...convertint els interrogatoris dels diputats moltes vegades en esterils i aconseguint respostes després de la reiteració de la pregunta i de llargues hores d'insistència. Es pot dir que molts punts no s'han pogut aclarir davant els silencis, les no respostes, l'al·legat desconeixement, la no assumpció de les responsabilitats, per part de la majoria dels declarants.

2. CONTEXT DEL JOC A CATALUNYA

2.1. COMPETÈNCIES I TRASPASSOS

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya al seu article 9.32 estableix com a competència exclusiva de la Generalitat la matèria de casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les Apostes Mútues Esportivo-Benèfiques.

Pel Reial Decret 2624/1982 de 10 de setembre, la Generali-

tat de Catalunya va rebre el traspàs de la dels Serveis de l'Estat en aquestes matèries que implicava —entre d'altres— les funcions relatives a l'autorització administrativa per a la instal·lació; obertura i funcionament de Casinos de joc i Sales de Bingo, així com dels permisos relatius a les Empreses operadores de màquines recreatives i d'atzar que desenvolupin una activitat en l'àmbit de Catalunya, l'autorització d'instal·lació de Salons per a màquines recreatives «A» i «B» i el control, inspecció i sanció administratives de les activitats del joc. Aquestes funcions van ser assignades al Departament de Governació (Decret 386/1982 de 02 de novembre).

2.2. LLEI DEL JOC I DESPLEGAMENT

Davant la necessitat urgent de regular la realitat social del joc per tal d'establir unes regles que poguessin garantir als ciutadans la seguretat jurídica deguda i permetessin el desenvolupament d'una política del joc adaptada a les circumstàncies, el Parlament de Catalunya aprovà la Llei 15/1984, de 20 de març, del joc.

Aquesta Llei establia la regulació d'un catàleg de jocs i apostes autoritzats (art. 3) i la planificació d'aquestes activitats amb el propòsit de reduir, diversificar i no fomentar l'àmbit del joc i d'impedir dins la seva gestió activitats monopolístiques (art. 4).

La política del Consell Executiu va incidir en una regulació parcial de l'activitat del joc: la relativa al joc de la plena o bingo (Llei 21/1984, de 24 d'octubre; Decret 343/1984 de 25 d'octubre; Ordre 23-11-84; Ordre 07-12-84; Decret 155/1985 de 16 de juny i Decret 369/1985 de 19 de desembre).

Tan sols ocasionalment va incidir en la regulació de les màquines escurabutxaques (Decret 9/1985 de 14 de gener, que modificava l'anterior Decret 544/1983, de 27 de desembre) i va intentar abordar les apostes hípiques, amb resultats inoperants (Ordre 10-04-85 en concordança amb allò que s'acordà per Ordre 13-01-84, Ordre 17-10-85 i Decret 299/1985 de 25 d'octubre en concordança amb l'anterior Decret 455/1983 de 22 de setembre).

El desplegament de la Llei 15/1984, de 20 de març, del joc, va fer necessària l'aprovació de la planificació del joc (Decret 324/1985 de 28 de novembre i Ordre 31-01-86) i del 1er catàleg de jocs i apostes autoritzats a Catalunya (Decret 325/1985 de 28 de novembre).

En aquesta situació es va decidir la creació de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes (EAJA), per Llei 5/1986, de 17 d'abril, per tal d'organitzar i gestionar de manera directa aquells jocs reservats a la gestió de la Generalitat —en virtut del Decret de planificació del joc— i de recaptar els ingressos públics derivats d'aquesta activitat (art. 2). S'establí com a règim de contractació el propi dels organismes públics, remetent als seus futurs estatuts per a delimitar allò que excepcionalment s'havia de sotmetre al dret civil i mercantil (art. 4).

En el desplegament reglamentari de la Llei, fet pel Decret 144/1986, de 12 de maig, es modificà però de tal manera el sistema de contractació que es sotmetia al dret privat les adquisicions patrimonials, les relacions jurídiques externes i el règim de contractació de l'Entitat que estiguessin directament relacionades amb l'objecte de la seva activitat (art. 8).

2.3. POSADA EN MARXA DELS JOCS

2.3.1. Adscripció del Joc a Governació

De bon començament l'adscripció de la matèria del joc hauria pertocat al Departament de Governació. Ja pel Decret 386/1982 de 02 de novembre s'assignaren a aquest Departament les funcions transferides en el seu dia per l'Estat.

La creació i el desplegament de la Direcció General del joc i del Servei d'Inspecció del joc continuaren en aquesta línia (Ordre 13-12-83; Decret 267/1984 de 26 de juliol; Ordre 02-09-85 i Decret 372/1985 de 13 de desembre).

2.3.2. Creació de l'EAJA

2.3.3. Responsabilitats de Presidència

En arribar la creació de l'EAJA la situació va variar, per passar la seva dependència al Departament de Presidència (Decret 144/1986 de 22 de maig). Durant el període inicial de la seva creació es publicà —al DOGC 740 de 15-09-86— l'anunci de concurs d'ofertes per a les loteries de gestió pública dependents de l'EAJA i es resolgué al respecte (Anunci de 09-12-86, publicat al DOGC 784 de 31-12-86).

Durant aquest període es va regular la delegació pel Secretari General del Departament de Presidència de les seves funcions en l'EAJA en el seu Secretari General Adjunt (Decret 290/1986, de 1310 i Resolució 13-10-86).

Així continuà fins al retrobament amb el Departament de Governació mitjançant la nova adscripció establerta pel Decret 34/1987 de 15 de gener.

Es, doncs, durant aquest període de dependència del Departament de Presidència que es va desenvolupar el desplegament de les activitats relacionades amb les loteries de gestió de la Generalitat de Catalunya.

2.3.4. Política de nomenaments de la Direcció General del Joc

La D.G. del Joc es crea per Decret de 460/1982. En data 17 de febrer de 1983 va ser nomenat el Sr. Josep M. Lamarca, que després d'una accidentada actuació va ser cessat i substituït pel Sr. Xavier Patxot i Canals, anterior col·laborador i assessor de l'EAJA. El Sr. Patxot va ser nomenat pel Conseller de Governació el dia 15 de gener de 1987, el mateix dia que es traspassen les competències de l'EAJA del Departament de Presidència al de Governació. El nomenament del Sr. Xavier Patxot ha estat qüestionat públicament donats els seus antecedents respecte a una condemna, ordre d'embargament i no pagament d'un crèdit i també pel fet d'haver cobrat el subsidi d'atur mentre col·laborava amb l'EAJA. Davant aquesta situació el Sr. Xavier Patxot va presentar la seva dimissió que li va ser acceptada immediatament pel Conseller de Governació, com va manifestar l'H. Conseller davant la Comissió. El Sr. Conseller va manifestar que no coneixia la situació de deutor, ni la condemna i ordre d'embargament, ni la situació d'irregularitat respecte al subsidi del Sr. Patxot.

2.3.5. Responsabilitat de la Conselleria de Governació

Fins al 14 de gener de 1987, data de signatura del contracte entre Luditec i l'EAJA, nucli central d'aquesta investigació, les competències sobre els jocs organitzats per l'EAJA depenien de la Conselleria de Presidència. A partir del 15 de gener passen a Governació, amb la qual cosa totes les competències que la Generalitat té sobre els jocs estan sota la responsabilitat d'aquesta Conselleria. Es a dir que si bé tot el procés de preparació i decisió de la concurrència d'ofertes i de la signatura del contracte la responsabilitat política correspon al Departament de Presidència i per delegació al Secretari General de Presidència, a partir del 15 de gener totes les responsabilitats polítiques corresponen al Departament de Governació. Es a dir que Governació assumeix la responsabilitat de la posada en marxa de les loteries, de la colocació dels punts de venda, de posta en marxa d'una freqüència pirata per part de l'EAJA, i d'altres situacions (locals de Molins, importació de butlletes...) que estan sota la seva responsabilitat política des de la signatura del contracte. Així com les irregularitats produïdes en el desplegament legislatiu i reglamentari que són analitzades en un altre punt d'aquest informe.

2.4. Monopoli del Joc

2.4.1. Casinos de Catalunya-INVERAMA

A Catalunya es va autoritzar l'explotació de tres casinos que en un inici van estar regentats per tres societats diferents, però que posteriorment es van unir en un holding que es va nomenar CASINOS DE CATALUNYA, constituït el 9 de juny de 1978. D'aquesta manera es concentrava en una sola empresa, presidida pel Sr. Artur Suqué, el monopoli d'aquest tipus de joc a Catalunya. El Sr. Suqué és també el President de Luditec, empresa adjudicatària de les loteries.

2.4.2. Majoria d'Inverama a Luditec

El dia 8 de juliol de 1986 Casinos de Catalunya, SA. canvia de nom i passa a nomenar-se Inverama, dos mesos abans que es convoqués la concurrència d'ofertes; poc més de tres mesos abans de constituir Luditec; cinc mesos abans d'adjudicar-se les loteries i sis mesos abans de signar el contracte Luditec-EAJA.

Segons va manifestar el Sr. Artur Suqué a la Comissió, des de 1985 tenia coneixement de que a Catalunya s'anava a posar en funcionament les loteries de la Generalitat i en aquestes dates coneix el Sr. Vincent Barrett, que coneix gent vinculada al món de les loteries que el posarà en contacte amb les loteries americanes. El Sr. Suqué, a través d'Inverama i junt amb aquest advocat fiduciari irlandès i a través d'una empresa adormida, Imperial Trading, crearà LUDITEC, SA. el 27 d'octubre de 1987, tres dies abans d'acabar el plaç de la concurrència d'ofertes.

INVERAMA, propietària dels tres casinos de Catalunya també té la majoria de l'empresa LUDITEC, SA., principal beneficiària de les loteries de la Generalitat.

Aquesta situació contradiu clarament la llei del Joc en el que es refereix a la reducció i la prohibició del monopoli del joc a Catalunya.

2.5. *Hàbit del Joc*

2.5.1. *Proliferació de jocs a Catalunya*

A Catalunya es donen entre d'altres el joc de la Loteria de la ONLAE (Nacional i Primitiva), la ONCE, les màquines escurabutxaques, els casinos, etc. Un dels objectius de la Llei del Joc era la reducció de l'hàbit del joc, i per tant la posada en marxa de les loteries de la Generalitat havia de ser compatible amb aquest objectiu. A la proliferació de les màquines escurabutxaques en els últims anys ha vingut ara a sumar-se les loteries organitzades per la Generalitat : la Loto Ràpid i la 6/49, així com l'ampliació de les modalitats del cupó de la ONCE. Tot porta a la conclusió de què estem davant d'una extensió desmesurada del joc i que aquesta és afavorida pel Govern de la Generalitat enlloc de buscar solucions per frenar-lo i no incrementar-lo, com mandatava la nostra llei del Joc.

2.5.2. *Quantitat i qualitat de la publicitat*

En els últims temps estem assistint a un bombardeig continuat als mitjans de comunicació incitant als ciutadans a jugar als diferents jocs que existeixen al mercat.

Però dintre de tot el més greu han estat els missatges subliminals que han difós les loteries catalanes, tals com : «Amb la nostra loteria tots hi sortirem guanyant perquè els guanys seran per a tot Catalunya.»

«Amb la nostra loteria tu guanyes i Catalunya també»

«Ara estem de sort ... perquè els guanys queden tots aquí.»

«Ja ens toca. Ens toca a tots. Ja tenim la nostra loteria. ...perquè els guanys es queden tots aquí».

«La Loto Ràpid es queda a Catalunya ... és l'única loteria que es juga, es guanya i queda a Catalunya ... Loto Catalunya.»

Resulta evident la clara incitació a jugar, utilitzant a més el patriotisme com a argument. Es constata una vegada més les contradiccions de la política de l'EAJA amb la Llei del Joc.

A més aquest tipus de publicitat podria catalogar-se com a publicitat enganyosa, donat que una gran part dels beneficis generats no es queden a Catalunya. Una part molt important dels mateixos van a mans de la GTECH (EEUU), Pollard (Canadà), Imperial Trading (Irlanda-Suïssa) ... és a dir que una gran part dels diners jugats pels catalans van a parar a mans estrangeres fora del país.

2.5.3. *Col·locació dels punts de venda*

A l'Oferta de Luditec i seguint les instruccions de GTECH (EEUU) es proposava un sistema agressiu per a motivar els ciutadans a jugar a les loteries i per això s'havien de situar els punts de venda a llocs molt freqüentats diàriament. Els punts proposats eren fonamentalment establiments de queviures, farmàcies, estancs, quioscos, forns...

L'EAJA va acceptar els criteris proposats per LUDITEC, i va col·locar els punts de venda als establiments comercials proposats, prescindint fins i tot de què alguns d'aquests comerços tenien prohibida la venda de loteries per disposicions legals del mateix Consell Executiu.

Els responsables polítics de les loteries i del comerç català han vulnerat la legislació vigent i en concret el «Decret del Pa» al decidir transformar els forns de pa en punts de venda de les loteries.

A part d'aquesta vulneració flagrant de la normativa amb aquesta decisió de situar punts de venda del joc en establiments de venda de queviures, han posat en contacte amb el joc un sector de població, com són els nens i els joves.

La imprudència manifesta dels responsables de les loteries va quedar palesa en intentar col·locar els punts de venda també a les farmàcies, plantejament que si es va evitar va ésser pel rebuig frontal dels representants professionals dels farmaceutics.

Aquestes decisions han portat a més a una situació de modificació de l'activitat fiscal dels establiments que ara es troben en la illegalitat en no disposar d'autorització ni llicència fiscal dels ajuntaments.

Amb la col·locació dels punts de venda de joc en llocs freqüentats per tota classe de públic es pot concloure que aquesta decisió de venda agressiva serveix per fomentar el joc en lloc de fer el que mandatava la Llei del joc al seu article 4.

3. *CONCURS DE CONCURRÈNCIA D'OFERTES*

Durant tot l'any 1986 i a partir de la contractació del Sr. Carles Vilarrubí pel Departament de Presidència per a preparar el projecte de les loteries de la Generalitat, es desenvolupen tot un seguit d'actuacions que culminen amb la selecció de LUDITEC i la signatura del corresponent contracte al gener de 1987.

Aquest procés de transcendència indubtable, ja que condiciona durant molts anys el sistema de loteries de la Generalitat i es tradueix en un contracte que otorga a una empresa privada beneficis econòmics molt elevats, es produeix en condicions molt poc clarificades i en cap cas amb les garanties necessàries.

El procés de preparació de l'avantprojecte per part del Sr. Vilarrubí, així com del document de sol·licitud d'ofertes per part de l'EAJA i el mateix procés de selecció de l'oferta guanyadora per part del Consell d'Administració de l'EAJA, són realitzats per unes persones, que amb independència de la seva vàlua personal i la seva experiència en altres àmbits de l'Administració Pública o de l'empresa privada, no tenen experiència prèvia en el negoci de les loteries ni en la tecnologia associada. El mateix Sr. Vilarrubí realitza uns viatges als Estats Units i al Canadà per a recabar informació i formar-se en el tema. Es evident que amb uns viatges i unes quantes visites, excessivament concentrades per altra banda a Amèrica es fa molt difícil guanyar els coneixements i l'experiència necessària per dominar un tema d'aquesta complexitat. En el cas dels altres membres del Consell d'Administració de l'EAJA la situació de manca de coneixements i d'experiència en informàtica i loteries és encara més notòria. Es evident, per tant, que necessàriament hi han hagut experts —previsiblement americans o

canadencs— que han assessorat de manera decisiva el Consell d'Administració de l'EAJA en tot aquest procés previ a la selecció de l'empresa guanyadora.

La impossibilitat d'identificar adequadament aquests assessors estrangers, per la negativa dels compareixents a facilitar la informació adequada, és un dels punts claus no aclarits d'aquesta investigació. Així mateix la negativa a aportar a la Comissió l'informe del Sr. Vilarrubí no ha permès avançar sensiblement en l'aclariment de qui és veritablement el responsable intel·lectual del projecte.

Això no obstant hi ha indicis suficients en la documentació aportada i en las compareixences davant la Comissió, per a afirmar que es produeixen contactes, l'abast de les quals es difícil establir, entre el Sr. Vilarrubí i l'empresa GTECH durant el primer semestre de 1986.

En el cas de la concurrència d'ofertes, el termini i la informació prèvia que es faciliten a les empreses concursants, són òbviament insuficients per a presentar una oferta en condicions. A més del sentit comú, la qualitat fins i tot formal, de les ofertes presentades per companyies espanyoles i estrangeres d'una gran solvència empresarial i tècnica, són una prova evident d'aquesta afirmació. Resulta per tant sorprenent que una empresa encara no constituïda com LUDITEC sigui capaç de presentar una oferta com la que presenta, amb un nivell de detall i precisió encomiables. Es evident que l'oferta no la prepara LUDITEC, sinó GTECH, i que el gruix de la preparació es fa amb anterioritat a la convocatòria de la concurrència d'ofertes. Frases que figuren en l'oferta de LUDITEC confirmen aquesta suposició. Si aquest fet és degut a una brillant capacitat previsora de LUDITEC o la GTECH, o a contactes derivats de les visites del Sr. Vilarrubí ha estat impossible d'aclarir-ho, degut a la negativa a fer comparèixer representants de la GTECH davant la Comissió Investigadora. En aquest sentit, la presència del Sr. Jean Marc Lafaille hauria resultat especialment útil.

Durant els últims sis mesos de 1985 i el primer semestre de 1986 es produeixen també els primers contactes entre el Sr. Suqué i el Sr. Barrett, en els quals —per les declaracions del primer— es planteja la conveniència de crear una empresa que pugui intervenir en el negoci de les loteries catalanes. La nul·la experiència del Sr. Suqué i també del Sr. Barret en el negoci de les loteries i també de la informàtica, fan pensar en l'existència d'altres persones o empreses que assessoren o fins i tot tenen la iniciativa. Ha estat també impossible aclarir aquesta circumstància degut a la negativa a fer declarar al Sr. Barret i altres representants d'«Imperial Trading and Development Ltd».

La concurrència d'ofertes es produeix, per tant, en unes condicions molt negatives per a disposar d'un material suficientment ampli que garanteixi la millor decisió. L'EAJA es troba també en clara inferioritat de condicions en front d'alguns concursants. Això fa que la concurrència d'ofertes sigui en la pràctica un procés de ratificació d'una de les ofertes.

4. LUDITEC, SA. : L'EMPRESA GUANYADORA

4.1. CONSTITUCIÓ DE L'EMPRESA

4.1.1. Els membres fundadors

Una de les qüestions que no han quedat clares en els debats

de la Comissió és qui i quan inicia els contactes per la creació de LUDITEC, SA. La presència confusa d'un dels socis de l'empresa —que al principi era el màxim accionista— la Imperial Trading and Development Ltd, impedeix aclarir-se sobre qui, com i quan va gestar-se LUDITEC, SA. Per part de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes s'ha afirmat a la Comissió que es desconeixia per complet qui eren els integrants d'aquesta societat. En canvi, els màxims dirigents de LUDITEC, SA, en la seva compareixença a la Comissió, van dir que l'EAJA estava al corrent de qui eren els membres de la «Imperial Trading and Development Ltd». A més, els dirigents de LUDITEC, SA van afirmar que havia estat un dels socis de la «Imperial Trading», Vicenç Barrett, qui els havia posat al corrent de la possibilitat de participar en les loteries catalanes. El conducte hauria estat a través de la Delegació a Londres de l'empresa Vins de Perelada. Barrett hauria contactat amb el Delegat a la capital britànica, el qual al seu torn ho hauria traslladat als seus superiors, que són, al mateix temps, els màxims responsables de la societat INVERAMA, accionista de LUDITEC, SA. De tot això, els dirigents de l'EAJA no en sabrien res. Es a dir no coneixerien a la persona que va iniciar la constitució de la societat a la qual després acabarien atorgant la posta en marxa de les loteries catalanes.

D'altra banda, el Conseller de Governació, Agustí Bassols, en una intervenció al Parlament, prèvia a la creació de la Comissió, havia afirmat que la «Imperial Trading and Development Ltd.» era l'empresa de confiança de la GTECH, la societat nordamericana que aporta el «know-how» de les loteries catalanes. En canvi, els dirigents de la «Imperial Trading and Development Ltd.» han negat en manifestacions a la premsa catalana que siguin representants de la GTECH a LUDITEC, SA. Diuen que es representen a ells sols i que no representen a ningú. La Comissió d'Investigació, per tant, no ha pogut saber com es va crear exactament la societat i qui representa a qui en el seu Consell d'Administració. Només s'ha pogut constatar que alguna de les versions era falsa, però de la contraposició de versions no es pot deduir quina d'elles és la certa. Només que alguna no ho és.

També en relació a la constitució de LUDITEC, SA, s'ha publicat en la premsa catalana que un dels seus membres, la Caixa de Barcelona, va rebre indicacions per part d'un alt càrrec de l'Administració de la Generalitat, perquè s'integrés en aquella societat, ja que es preveia el seu èxit en la concurrència d'ofertes. Aquesta indicació, no desmentida públicament, tampoc ha pogut ser coneguda a la Comissió en negar-se el grup majoritari a la compareixença d'algun representant d'aquesta entitat financera. Per la mateixa raó, tampoc s'ha pogut saber el moment i les causes que han portat el Banco Hispano Americano a participar a LUDITEC, SA. El mateix succeeix amb l'altre soci : Inversions Ponent.

4.1.2. Moment de la constitució

Per tant, l'única certitud que s'ha pogut obtenir pel que fa a la constitució de LUDITEC, SA, és que es va fer formalment davant notari tres dies abans de tancar-se la concurrència d'ofertes, amb un capital de mig milió de pessetes, aportat per la «Imperial Trading Development Ltd» (20%), la Caixa de Bar-

celona (20%), el Banco Hispano Americano (20%), INVERAMA (16%) i Inversions Ponent (16%).

Sembla poc verosímil, i fins i tot seria lamentable, que la versió certa fós la que dona la paternitat de la idea de formar LUDITEC, S.A. a una persona, Vicenç Barrett, especialista en crear societats pantalla i fiduciàries, com és el cas de la pròpia «Imperial Trading Development Ltd.», de la qual, i pel treball de l'oposició parlamentària s'ha pogut saber que està formada, com a mínim, per tres societats de palla més.

4.2. EVOLUCIÓ DE L'ACCIONARIAT

Pels treballs de la Comissió tampoc no s'ha pogut saber quins han estat els motius de la ràpida evolució de l'accionariat de LUDITEC, S.A. Si l'empresa s'havia constituït l'octubre del 1986 amb un capital de 500.000 pessetes i uns percentatges de participació més amunt assenyalats, el 19 de febrer del 1987 el capital s'amplià a 60 milions de pessetes. La participació accionarial va ser aleshores remodelada i els percentatges corresponents a les societats financeres van quedar reduïts a una expressió mínima. La Caixa de Barcelona es va quedar amb un 0,05 per cent de les accions i el Banco Hispano Americano amb un 0,16 per cent. Les justificacions donades pel Conseller Bassols en relació a la qualitat financera de la proposta LUDITEC, S.A. quedaven així desvirtuades per una decisió de la pròpia LUDITEC, S.A. que no ha estat explicada a la Comissió pels seus protagonistes.

Els percentatges de les altres societats en aquesta ampliació de capital van passar a ser d'un 44 per cent pel que fa a INVERAMA, un 33 per cent de la «Imperial Trading and Development Ltd.» i un 22 per cent d'Inversions Ponent. Si més no, aquesta és la composició que va comunicar al Parlament de Catalunya, el Conseller de Governació, i a la Comissió d'Investigació el President de LUDITEC, S. A., Artur Suqué. Per contra, el màxim responsable d'Inversions Ponent, Gabriel Olivé, manifestà a la premsa mallorquina que la seva participació continuava essent d'un 16 per cent.

Novament, la negativa a les compareixences sol·licitades per l'oposició ha impedit saber qui de tots deia la veritat i qui no la deia.

4.3. EMPRESES I PERSONES QUE COMPOSEN LUDITEC, S.A.

A més de les societats ja citades, pertanyen al Consell d'Administració de LUDITEC, S.A. dues persones que representen altres interessos. Així en qualitat de Vicepresident, hi ha Marc Lafaille, en nom de Games Technology, GTECH, i com a conseller hi ha també José Pedro Pérez Llorca. Cap dels dos ha estat convocat a la Comissió —altre cop per l'oposició del Grup de Convergència i Unió— i ha quedat en l'obscuritat especialment saber què representa l'advocat madrileny, participant destacat de l'operació reformista.

4.3.1. INVERAMA (Casinos de Catalunya)

INVERAMA és el nou nom de la societat que explota els

tres casinos de Catalunya —Perelada, Sitges i Lloret—. Va començar tenint un 16 per cent de LUDITEC S.A. per convertir-se actualment en el màxim accionista, amb un 44 per cent de les accions. INVERAMA monopolitza, per tant, el sector dels casinos a Catalunya. La seva entrada majoritària a la societat que explota les loteries catalanes augmenta el seu paper monopolista en el sector del joc, contra els criteris consensuats pels grups polítics representats al Parlament de Catalunya. És l'única societat que ha aportat representants en les compareixences al Parlament, per bé que els dos que ho van fer —Artur Suqué, President, i Antonio Aizpún, Vicepresident— van intervenir conjuntament contra els criteris reclamats pels grups de l'oposició.

4.3.2. «Imperial Trading and Development Limited»

Tot el que s'ha pogut saber d'aquesta entitat ha estat a través de mitjans externs a la Comissió, ja que els representants de l'EAJA van dir desconèixer-la —tot i haver signat un contracte multimilionari amb la societat de la que en aquell moment n'eren els principals accionistes— i els representants de LUDITEC, S.A. es van limitar a dir que eren «empresaris molt importants». De la importància de les seves empreses en pot donar bona mida el fet que darrera «Imperial Trading and Development Ltd.» s'hi hagi descobert una societat instrumental, Mantelletta, i que darrera d'aquesta n'hagin aparegut dues més : Progressia Société de Gestions i Mossetta.

La «Imperial Trading and Development Ltd.» va ser creada el novembre del 1984 per dues dones britàniques, Dorothy May Kane i Edna Elma Heron, les quals van traspasar immediatament les seves dues accions (d'una lliura cada una) a Jacques Toulorge i Beat Corpataux. Posteriorment es van incorporar a la ITD, Vincent Barrett i Maurice Clifford. El grup majoritari s'ha oposat en tot moment a què cap d'ells compareixés davant la Comissió.

Actualment les dues creadores de la ITD diuen no tenir-ne ni idea del que n'ha estat de la seva societat, però el seu paper i interessos no s'ha pogut conèixer a la Comissió per la negativa citada a la seva compareixença. D'altra banda, el soci Beat Corpataux està immers en un procés per presumpte estafa en relació a la fallida de la Caixa Hipotecària de la vila suïssa de Fribourg, l'argument que Corpataux ja no té res a veure amb ITD (va cessar l'any en curs), per així desmarcar-se del procediment judicial, no serveix vist que aquesta persona està també darrera les altres societats instrumentals descobertes en l'accionista de LUDITEC, S.A. més important després d'INVERAMA.

A més a més, la ITD no va incloure les loteries en els seus objectius fins després que es convoqués el concurs per part de l'EAJA :

No s'ha aclarit, així mateix, si és legal el 33 per cent d'accions que la ITD té a LUDITEC, S.A. si, tal com s'evidencia, aquesta societat gestiona les loteries catalanes i la Llei no permet un percentatge de participació accionarial estranger tant elevat en aquest tipus de societats.

No saber qui s'amaga exactament rera la ITD és un dels interrogants més preocupants i lamentables que deixa darrera seu el funcionament d'aquesta Comissió.

4.3.3. *Inversions Ponent*

Inversions Ponent és una societat que es dedicava a l'exploració de finques rústiques fins que va entrar el món del joc en passar a formar part fa poc de l'accionariat de «Casinos Balears». Les dades aportades a la Comissió d'aquesta societat han estat mínimes. S'ha constatat ja en aquest informe la contradicció existent quant a la seva participació accionarial. Queda per resoldre la regularitat de la presència d'Inversions Ponent en una societat que es dedica a les loteries a Catalunya, ja que hi ha certs dubtes legals sobre la compatibilitat amb el fet d'explorar un casino a Mallorca.

4.3.4. *La Caixa de Barcelona i el Banc Hispano Americano*

La presència de les entitats financeres tampoc ha quedat explicada a la Comissió. I sobretot no s'ha explicat perquè els seus representants van canviar de criteri i van passar de tenir un 20 per cent de les accions cada una en l'acte de fundació de LUDITEC, S.A. per quedar-se uns mesos més tard amb participacions merament simbòliques.

Tampoc s'ha sabut quins criteris han seguit els directius de la Caixa de Barcelona per cedir set de les seves deu accions a un dels altres grups representants a LUDITEC, S.A., i si era cert o no que aquest grup era representat per l'advocat José Pedro Pérez Llorca.

4.4. *RELACIONS AMB GTECH*

L'oferta de LUDITEC, S.A. va ser elaborada en la seva integritat als Estats Units i inclús es va reconèixer que la traducció al català s'havia hagut d'anar a fer allí. En canvi, GTECH no apareix com a accionista de LUDITEC, S.A. tot i que un home seu, Marc Lafaille, n'ocupa la Vicepresidència.

No ha estat possible comptar amb la seva presència o amb la d'algú altre representant de GTECH per aclarir quina és la seva participació real en el procés de creació de LUDITEC, S.A. i en la confecció de la seva proposta.

4.5. *RELACIONS AMB LA POLLARD*

La POLLARD és l'empresa canadenca que imprimeix els bitllets de la Lotto-ràpid. Per cada un d'aquest bitllets cobra sis pessetes, segons informacions aportades tant per l'EAJA com pel Conseller Bassols o els dirigents de LUDITEC, S.A. Les opinions dels experts internacionals situen sobre les tres o, com a molt, quatre pessetes el preu d'aquests bitllets. D'altra banda, la POLLARD no envia directament els bitllets a l'EAJA o LUDITEC, S.A. sinó que intervé per mig una altra empresa, la DENTECH LIMITED, amb seu al paradís fiscal de les Channel Islands, que complica encara més l'aclariment dels costos dels bitllets.

No hauria estat difícil per als responsables de l'EAJA trobar una societat catalana capaç de fer el mateix treball que la POLLARD a uns preus molt més assequibles i estalviant-se a més els paradisos fiscals intermedis.

Tampoc el grup majoritari ha permès que cap representant de la POLLARD declarés davant la Comissió; de la mateixa manera que no s'ha subministrat a la Comissió els acords econòmics LUDITEC-GTECH i LUDITEC-POLLARD.

4.6. *ELS LOCALS DE LUDITEC S.A.*

LUDITEC, S.A. s'ubica en dos locals, cap dels quals és de la seva propietat.

En la seva seu Barcelonina comparteix els despatxos amb d'altres empreses privades, mentre que a Molins de Rei ocupa uns locals de propietat de l'EAJA. En aquests locals estan barrejats els treballadors de l'EAJA, LUDITEC, S.A. i GTECH sense uns criteris de diferenciació clars.

Una empresa de 40 treballadors i amb un immobilitzat de només 80 milions és la que ha triat l'EAJA per concedir-li uns guanys extraordinaris, totalment exagerats en relació a la seva aportació i grandària, tal i com es detalla en aquest informe.

5. *CESSIÓ DE LA GESTIÓ. ASPECTES JURÍDICS DEL CONTRACTE EAJA-LUDITEC*

Totes les lleis i altres normes legals reguladores del joc a Catalunya han expressat, des d'un bon començament, tant en el seu esperit com en la seva lletra, la voluntat de vincular molt estretament l'organització i l'explotació dels jocs i les apostes a Catalunya amb l'Administració de la Generalitat. Correlativament, posen de manifest, de forma implícita, la preocupació d'evitar que, amb una gestió privada d'alguns jocs, es corrés el perill de desvirtuar, oblidar o transgredir els principis bàsics d'alta significació social en els quals s'inspiren aquelles lleis: bàsicament els de reduir l'hàbit del joc, no fomentar-lo, diversificar-lo i evitar-ne el monopoli (Veure Llei 15/1984, de 20 de març, del joc, Arts. 4, 6 i 9).

Aquesta vinculació va ser ratificada, amb el major émfasi, en la Llei 5/1986 de creació de l'EAJA, aprovada precisament amb la finalitat que aquesta entitat prengué a càrrec seu *l'organització i la gestió directa* de la loteria com a joc *reservat* a la gestió de la Generalitat, així com la *recaptació* dels ingressos públics derivats d'aquesta activitat i el *pagament* dels premis que s'estableixin (art. 2). Cal ressaltar, doncs, que allò que es reserva a l'EAJA, és, per una banda, l'organització i la gestió de la loteria i, per l'altra, la recaptació dels ingressos i el pagament dels premis. Són dos blocs d'activitats diferents, de tal forma que l'organització i la gestió es distingeixen i se superposen a la recaptació i al pagament de premis. Aquesta intencionalitat de concentrar en mans de l'Administració de la Generalitat un conjunt molt important de facultats i activitats es reafirma en establir-se en la pròpia Llei, que mitjançant Decret del Consell Executiu s'ha de fixar: a) La *comissió* que l'ens ha de percebre per la seva gestió, com també les que s'estableixin en favor de les persones o entitats col·laboradores en la distribució i l'operació dels elements materials del joc (art. 7) i b) la regulació de la *distribució* al públic dels elements del joc i la contractació d'aquests serveis (art. 4.2).

Tot això indica, d'una banda, que els conceptes d'«organització» i de «gestió» afegits als de recaptació i pagament de

premis, esgoten per si mateixos quasi la totalitat de l'activitat necessària per a la implantació i funcionament de les loteries, sense que quedi al marge de l'Administració altra activitat que no sigui la simplement «col·laboradora» que, per això mateix, ha de tenir, respecte de la primera, un caràcter mínim, simplement auxiliar o accessori. Cal afegir, de passada, que aquesta funció simplement subalterna o col·laboradora de tercera en l'actuació principal d'organització i gestió de l'EAJA ve refermada a l'art. 3.2. del Decret 144/85, de 12 de maig, de desplegament de la Llei, quan, en fer referència a aquestes persones o entitats col·laboradores, els assigna el limitat paper de fer-ho —i encara, en aquest cas, cal entendre-ho com a funció merament coparticipant amb l'EAJA— en la funció de «distribució» i en «l'operació dels elements i material del joc».

D'altra banda, es dedueix que qualsevol dubte que es pugui presentar en la interpretació de les normes legals, ha de resoldre's amb un criteri *restrictiu* pel que fa a les activitats que es confien als «col·laboradors». Si no es fes així s'infringiria la regla interpretativa de l'article 3 del Codi Civil, indiscutiblement aplicable a Catalunya, segons la qual les normes s'interpretaran segons el sentit propi de les seves paraules, en relació amb el context, els antecedents històrics i legislatius, i la realitat social del temps en que han de ser aplicades, atès fonamentalment l'esperit i la finalitat d'aquelles.

A partir de l'anterior marc legal i de les consideracions efectuades, el contracte de 14 de gener de 1987 entre l'EAJA i LUDITEC, S.A., apareix com un negoci jurídic segons el qual l'EAJA desplaça sobre LUDITEC, S.A. una diversitat d'activitats i funcions tan extenses, importants i significatives que, necessàriament, impliquen un desprendiment de les funcions més característiques d'allò que, en un sentit vulgar i econòmic, s'identifica amb l'organització i la gestió (que a més és qualificada com a *directa*) de qualsevol activitat econòmica.

Així, en primer lloc, el contracte es remet per a l'especificació dels serveis que ha de prestar LUDITEC, S.A. a «l'oferta per ella presentada» (Pacte Primer). Aquesta oferta, si s'examina amb deteniment, concreta una gran diversitat de serveis i actuacions que ha de portar LUDITEC, S.A. i que revesteixen una extraordinària importància. A part d'això, el fet mateix que sigui LUDITEC, S.A. la que hagi proposat la totalitat dels mitjans materials i funcionals necessaris per a posar en marxa les loteries indica ja, clarament, que l'EAJA ha renunciat a responsabilitzar-se de «l'organització» de les loteries per a confiar-les a mans i iniciatives de tercers.

D'altra banda, el propi contracte estableix (Pacte tercer) que LUDITEC, S.A. prestarà, d'acord amb la seva oferta de *sistema integral* un conjunt d'activitats, serveis i mitjans materials i personals que, en una enumeració, superior a una dotzena de conceptes són suficientment aclaridora. L'expressió utilitzada de «sistema integral» és, per ella mateixa, altament significativa de la intenció totalitzadora del paper que ha de complir LUDITEC, S.A. i que no s'avé ni poc ni molt amb el paper de simple «col·laboradora» que les normes legals li assignen.

Val la pena recordar que les prestacions de LUDITEC, S.A. segons aquest contracte i que constitueixen la seva «oferta de sistema integral» comprenen la tecnologia d'aplicació (el «software»); els serveis d'instal·lació, l'assistència tècnica, el manteniment, el recolçament de les activitats de recaptació de fons i del sorteig per part de l'Entitat, les activitats de formació

i entrenament, les especificacions de seguretat, la dotació de personal propi, les instal·lacions que s'acordin amb l'Entitat, els materials (bitllets i participacions de loteria, fulls de selecció d'apostes, etc.), la distribució (exceptuant la comissió de vendes de l'agent detallista), el suport publicitari al punt de venda, així com tots els elements necessaris per a l'adequat disseny, planificació, posada en marxa, operació i manteniment dels equips, incloent les peces de recanvi necessàries per tal de conservar permanentment els stocks de peces de recanvi al seu nivell inicial, durant els 10 anys que duri el contracte amb LUDITEC, S.A. i les seves pròrrogues. Per si tot això fos poc, el mateix pacte estableix que la relació de serveis i subministraments que s'obliga a prestar a LUDITEC, S.A., en mèrits d'aquesta clàusula, és *merament anunciativa i s'entén ampliada i detallada* en el que calgui en els termes i condicions en l'oferta per ella presentada, incloent, *sense cap exclusió, totes les funcions relatives a la posada en marxa i explotació ulterior del joc o jocs...* Aquesta clàusula és tan àmplia que, pràcticament, no deixa espai a l'EAJA per a desenvolupar cap activitat que pugui implicar el desenvolupament d'una funció organitzadora o gestora (i menys encara una gestió *directa* com exigeix la Llei) : sobretot si es té en compte que el cobrament d'ingressos i el pagament de premis no es poden comptabilitzar formant part íntegrament del concepte de gestió directa perquè es tracta d'obligacions que la llei imposa a l'Entitat al marge d'aquesta activitat d'organització i gestió directa que li correspon. L'espai estretíssim que li ha quedat a l'EAJA per a intentar justificar, —sense possibilitat d'arribar a convèncer ningú—, que compleix amb l'obligació d'organitzar i gestionar directament les loteries queda identificat al final d'aquell paràgraf que forma part del Pacte tercer en el qual es diu simplement que l'entitat es reserva «l'elecció entre les diferents propostes que pels treballs, activitats, serveis, subministraments i materials farà LUDITEC, S.A.».

Es a dir, a LUDITEC, S.A., se li confia una activitat que, per la seva extensió, importància, significació i continuïtat, en el temps (un període considerablement llarg de deu anys) l'exclouen del concepte de simple col·laborador en l'organització i la gestió directa de les loteries, per a situar-la en un pla preeminent des del punt de vista funcional i econòmic respecte de l'EAJA. De fet, doncs, *s'han invertit els termes* : El paper auxiliar, subaltern i accessori que hauria correspost a LUDITEC, S.A. si hagués assumit el seu caràcter de simple col·laboradora és el que s'ha reservat l'EAJA, mentre que l'esmentada societat privada ha assumit el paper d'aquesta entitat de caràcter públic.

De tot això se'n dedueix que el contracte, amb independència de la denominació que ell mateix s'adjudica (de prestació de serveis i de subministrament de béns) i que en res ajuda a determinar la seva naturalesa, se'ns apareix com un veritable *contracte de cessió de l'organització i de la gestió de les loteries de la Generalitat*.

Cal tenir en compte que si es pogués presentar algun dubte en relació a la interpretació dels preceptes legals que es relacionen amb aquestes clàusules, tal com s'ha raonat més amunt, el criteri d'interpretació hauria de ser *restrictiu* quant a les funcions que és lícit de contractar amb tercers. Aquests només podran tenir la condició estricta de «col·laboradors» en el sentit més restringit d'aquesta expressió.

Finalment, si s'arribés a poder considerar que el contracte

EAJA-LUDITEC, S.A. s'ha emparat en la literalitat d'una norma (la que admet la contractació de serveis de «col·laboració») no hi hauria més remei que arribar a la lamentable conclusió que aquí s'ha produït un acte flagrant de *frau a la Llei*, que l'art. 6 del Codi Civil, també aplicable a Catalunya, sanciona amb la seva ineficàcia, en la mesura que, amb aquesta actuació de l'EAJA, s'ha perseguit i s'ha obtingut un resultat prohibit per l'ordenament jurídic o que hi és contrari.

Així, doncs, si tal com queda evidenciat, aquest contracte és, en veritat, un acte de subministrament de béns i també de *cessió de la gestió d'activitat*, immediatament ha de considerar-se que han estat, també, transgredides les restants normes jurídiques que ara no és el cas d'enumerar, dictades en garantia de la correcta aplicació de l'activitat administrativa, quan aquesta s'ha d'ajustar als preceptes que regulen la contractació d'entitats públiques i sense necessitat que aquí s'exhaureixi en detall aquesta hipòtesi.

Finalment, si calgués admetre —cosa que cal considerar totalment impossible, per les raons abans esmentades— que el contracte EAJA-LUDITEC fós considerat simplement el que pretén ser, és a dir un contracte de subministrament de béns i d'arrendament de serveis, també, en aquest cas, caldria considerar les anomalies següents :

1. Resulta absolutament sorprenent que aquest contracte, —que ni tan sols ha merescut ésser instrumentat per via notarial— s'inscriu dins de les normes del Dret Civil i Mercantil (normes de Dret Privat).

En efecte, cal considerar que la Llei de l'EAJA deixa ben establerta una norma de caràcter general segons la qual : «El règim de contractació de l'Entitat serà *el propi dels organismes públics* ...» Es veritat que permet un règim de contractació excepcional, a l'empar del Dret Civil i Mercantil en tot allò que els seus Estatuts ho determinin expressament (art. 4.1 de l'esmentada Llei). Els seus «Estatuts» —que cal entendre establerts per Decret 144/86 de 12 de maig— varen utilitzar, per donar resposta a aquesta remissió, una fórmula de llenguatge poc adequada que pot induir a pensar que en aquest Decret es va tendir a facilitar la desvirtuació de la Llei. El que és cert, és que, tal com està redactat el Decret i segons quina interpretació se'n faci, pot considerar-se que s'ha invertit la regla general de contractació pròpia dels organismes públics convertint-la en l'excepció. I que la contractació a l'empar del Dret privat s'ha convertit en la regla general. En efecte, l'article 8 d'aquest Decret estableix que «les adquisicions patrimonials, les relacions jurídiques externes i el règim de contractació de l'entitat que *estiguin directament relacionades amb l'objecte de l'activitat* són subjectes al Dret Civil i Mercantil». L'EAJA, així, s'hauria aprofitat d'una norma de l'esmentat Decret, contradictòria amb la lletra i sobretot amb l'esperit de la Llei, per a justificar la contractació amb LUDITEC, S.A. en el marc del Dret Civil i Mercantil.

Si aquesta norma suplementària hagués estat pensada i redactada amb la recta intenció d'aplicar el mandat de la Llei tampoc, en aquest cas, resultaria legítima la contractació de l'EAJA i LUDITEC, en el marc del Dret Privat, perquè tot el contingut de les matèries pactades no afecten simplement a qüestions que estan «directament relacionades amb l'objecte de la seva activitat» (que seria l'única cosa que l'obriria la porta a la contractació privada) sinó que és *l'activitat mateixa de l'EAJA*,

tal com hem vist abans, allò que ha estat objecte de contractació. Aquí, evidentment, ens trobaríem en la necessitat d'aplicar el principi de *l'abús del Dret* que es consagra a l'art. 7 del Codi Civil, també aplicable a Catalunya. Segons aquest precepte «*la Llei no empararà l'abús del Dret o el seu exercici anti-social*». Tot acte o omissió que, per la intenció del seu autor (aquí el seu autor és una entitat pública és a dir l'EAJA) per l'objecte, o per les circumstàncies en què es realitzi (entre les quals cal considerar aquí tota la resta de fets i situacions que aquest informe contempla), depasés —segueix dient la Llei— manifestament als límits normals de l'exercici d'un dret (i aquí hi ha un traspàs evident de la normalitat d'un límits) amb dany a tercer (i aquí el tercer és el Tresor Públic de la Generalitat i la societat catalana sencera), donarà lloc a la corresponent indemnització i a l'adopció de les *mesures judicials o administratives que impedeixin la persistència en l'abús*.

2. No obstant el que fins ara s'ha dit, i fins i tot si calgués acceptar que l'EAJA no estava claríssimament obligada a sotmetre's al règim de contractació propi dels organismes públics, resulta evident que res l'impedia de prendre aquesta opció que, en termes d'oportunitat i prudència política era la procedent. En efecte, així ho aconsellava el fet que no es tractava de concertar un dels molts i diversos contractes d'escasa transcendència jurídica o econòmica que una entitat pública es veu obligada a establir en el transcurs de la seva gestió (si és que veritablement gestiona), sinó que es tractava d'un contracte *inicial i únic per la seva transcendència i importància jurídica i econòmica*. I en aquest cas tota la garantia era poca.

D'altra banda, el pacte quart del contracte EAJA-LUDITEC vulnera la legislació vigent en la mesura que sotmet a un *arbitratge d'equitat* les diferències que puguin sorgir entre les parts en l'exercici i/o interpretació del present contracte. Entre els preceptes que prohibeixin aquest tipus de pacte quan una de les parts és una entitat de Dret Públic poden citar-se els següents : Art. 24.2 de la Llei del Patrimoni de la Generalitat, art. 93.3 del seu Reglament, art. 21.7 de la Llei Orgànica 3/1980 del Consell d'Estat i Legislació sobre el règim de contractació pública general.

6. CONSEQÜÈNCIES ECONÒMIQUES DEL CONTRACTE ENTRE LUDITEC I L'EAJA

En aquest contracte privat en realitat s'amaguen dos contractes clarament diferenciats : un de subministrament de béns i màquines i un altre de prestació de serveis o cessió de gestió, que haguessin exigit probablement tràmits diferenciats.

6.1. CONTRACTACIÓ DE MÀQUINES

En el que fa referència a la contractació de màquines és constatable que el preu de les mateixes —terminals, ordinadors centrals i equips de comunicacions— estan per sobre, sobretot en el cas dels terminals, del cost habitual d'equips similars.

El cost de 1.050.000 pessetes per terminal es pot afirmar que és un 20% superior al que correspondria. En efecte terminals com de característiques similars a l'ofertat per LUDITEC, és a dir amb mòdul de lectora òptica, amb teclat, amb display CRT

i amb un mòdul d'impressió, tenen un cost en el mercat espanyol d'unes 800.000 pessetes. Aquest 20% d'excés, si bé no representa una desviació escandalosa, si té conseqüències econòmiques importants, en un contracte de 1700 terminals. Una millor negociació entre l'EAJA i LUDITEC hauria permès estalviar uns 425 milions de pessetes, resultat de multiplicar els 1.700 terminals per l'excés de 250.000 pessetes per terminal.

En quant als equips centrals PERKIN ELMER, és difícil fer una valoració exacta dels mateixos, si bé es pot afirmar, després d'analitzar les seves especificacions, que no estan especialment sobrevalorats, i que el seu preu és sensiblement raonable. Cal tenir present també l'escassa incidència dels equips centrals sobre el cost total de l'oferta.

Sobre els equips de comunicacions es pot afirmar el mateix que sobre els equips centrals, i que el seu cost no és significativament més alt que el cost d'equipament similar subministrat per altres companyies. El que constitueix una actuació profundament negativa per part de l'EAJA és haver contractat aquest equip, sense garanties de la seva utilització. Els episodis de la posta en funcionament d'una xarxa pirata de comunicacions per part de l'EAJA, les interferències sobre la xarxa de comunicacions de FECSA, i l'acord subsegüent amb la CTNE, han fet que l'EAJA hagi contractat uns equips de comunicació que no pot utilitzar, i que representen un cost de 328 milions de pessetes addicional. Sorpren també que en un contracte tan ple de cauteles i clàusules a favor de LUDITEC, l'EAJA no hagi incorporat clàusules de protecció en el que fa referència als equips de comunicació, i que en conseqüència en aquest moment no resulta possible retornar aquests equips al subministrador, a pesar de que no són utilitzables, obtenint el reintegrament dels diners abonats. Això resulta encara més sorprenent si es té present l'elevat benefici que el subministrador dels equips de comunicació, la societat GTECH, obtindrà del conjunt del contracte.

Resumint en aquesta part del contracte són detectables clarament uns 425 milions de sobrecost injustificat en el cas dels terminals, i una mala previsió en quant als equips de comunicació, que ha representat 328 milions de pessetes en equips no aprofitables. D'un contracte de compra de hardware de 2.569 milions de pessetes estem parlant per tant d'un excés de cost de 753 milions de pessetes és a dir d'un 30% del total, el que és un percentatge prou significatiu.

6.2. CONTRACTACIÓ DE PROGRAMES, MATERIALS, SUBMINISTRAMENTS, MATERIALS I SISTEMES

En el que fa referència a la contractació de software, materials, subministraments per als jocs, serveis i sistemes, definits en el punt 3r. del contracte i remunerats d'acord amb el que es regula en el punt 6.È del mateix, es pot afirmar amb total rotunditat que s'ha fet en condicions escandalosament beneficioses per LUDITEC i les seves empreses col·laboradores, que obtindran beneficis molt elevats i evidentment sense cap tipus de justificació.

El conjunt del contracte, les clàusules pactades i diferents mecanismes que se'n deriven d'elles, garanteixen a LUDITEC l'obtenció d'aquests beneficis extraordinaris, que a més tindran tendència a créixer en el futur.

6.2.1. Procediment de remuneració

Acceptant la terminologia que el contracte contempla, és a dir que ens trobem davant d'un contracte de prestació de serveis i contractació de software, manteniment, materials i subministraments per als jocs, resulta absolutament incomprensible que els mateixos es contractin en base a un percentatge de les vendes quan en la seva major part els costos no estan lligats a aquesta magnitud, sino a d'altres: el manteniment el número de terminals instal·lats, els materials el número de butlletes de LOTTO RAPID i de 6/49 venudes, l'assessorament el número de tècnics que intervenen en el mateix, el software el número de programes contractats, etc. ... Només en el cas de la distribució de butlletes entre els minoristes i altres costos similars, es podria justificar una remuneració en base a una comissió.

Una part molt important dels serveis contractats, i també del cost que per la prestació dels mateixos ha d'incórrer LUDITEC i les empreses que l'hi estan vinculades, són les pròpies de la instal·lació, posta en marxa i manteniment d'una xarxa de terminals, conceptualment similar a la d'una caixa, un banc o uns grans magatzems. L'absurditat del procediment de remuneració contemplat en el contracte resulta evident si s'extrapola a aquest tipus d'entitat i es suposa que uns magatzems remuneren a l'empresa informàtica que instal·la i manté els terminals, no en base al número de terminals instal·lats sinó en base a la xifra de vendes del magatzem.

Aquest anormal mecanisme de remuneració està en la base dels elevadíssims beneficis que es garanteixen a LUDITEC.

6.2.2. Manca de definició dels costos individuals

Un cop fixat el procediment de la comissió per a remunerar els serveis prestats per LUDITEC i malgrat l'absurditat del mateix, hauria estat lògic analitzar les diferents partides individuals de cost i arribar a un percentatge que ajudés a cobrir els costos i garantís a LUDITEC un benefici raonable. En el mateix document de sol·licitud d'oferta elaborat per l'EAJA en el seu punt 8.2 es diu literalment:

«8.2. Preus

»8.2.1. Els preus unitaris o globals que corresponguin a les diferents partides diferenciables que formin part de la proposta o propostes presentades, bé es tracti de bitllets, materials i subministraments, de hardware i software, total o parcial, de serveis suplementaris i addicionals o de sistemes parcials o totals.»

Doncs bé en l'oferta de LUDITEC, contradint l'establert abans, no es desglossa cap cost individual, sinó que es fa referència només a un percentatge global que cobreix tots els costos. Cal destacar que les altres ofertes presentades en general donen el costos unitaris i permeten així conèixer el cost dels serveis prestats. El més greu no és però que LUDITEC intenti amagar els costos individuals, ja que aquesta és la millor garantia per aquesta empresa d'obtenir beneficis extraordinaris, i que es limiti a proposar un percentatge global sense justificarlo. El que és incomprensible és que ni l'EAJA en el moment de negociar el contracte, ni el Consell Executiu en el moment d'aprovar les seves bases van demanar un desgloss de costos ni

van elaborar una estimació dels mateixos. Es va acceptar un percentatge establert per LUDITEC sense preocupar-se d'estimar les conseqüències econòmiques del mateix. Aquesta manca de claredat per part de LUDITEC i de diligència per part de l'EAJA i el mateix Consell Executiu al no exigir-la, estan també en la base dels beneficis extraordinaris que es garanteixen a LUDITEC.

6.2.3. Estimació del cost real dels serveis, subministraments i materials contractats a LUDITEC.

Resulta com a mínim sorprenent que cap de les persones citades a declarar per la Comissió d'Investigació, ni els representants de LUDITEC, ni els de l'EAJA, ni els membres del Consell Executiu en cap moment hagin volgut aportar cap tipus d'informació solvent sobre el valor real dels serveis, subministraments i materials contractats a LUDITEC. S'han limitat a facilitar informacions vagues quantificades només en base a percentatges i que feien impossible, a partir de les mateixes, arribar a cap tipus de conclusió raonable sobre el tema. També s'ha negat qualsevol tipus de dictamen extern sobre el rendiment econòmic del contracte. Això no obstant no resulta difícil, tenint present el tipus de serveis contractats, la comparació amb altres ofertes presentades i també la comparació amb les pràctiques habituals de contractació de serveis similars en el mercat català i espanyol, arribar a conclusions ajustades sobre el valor real dels serveis, subministraments i materials contractats a LUDITEC.

En el projecte de pressupostos presentat al Parlament de Catalunya pel Consell Executiu, s'estima un volum de vendes de LOTTO RAPID i LOTTO 6/49 de 27.000 milions de pessetes. Cal fer una suposició sobre la distribució d'aquesta quantitat entre ambdues modalitats de loteria. Es suposaran 13.500 milions de vendes de LOTTO RAPID i 13.500 milions de vendes de 6/49. A partir d'aquesta xifra és fàcil arribar a una estimació de costos suficientment ajustada. S'estimarà el cost dels materials, sobretot de les butlletes; el cost de la posta en marxa de la xarxa de terminals, del seu manteniment, dels programes necessaris, del assessorament i del know-how; i per últim el cost de la distribució de les butlletes al punt de venda, incluint la recepció de les comandes i el control del magatzem, així com les tasques de suport publicitari als punts de venda.

— En el que fa referència a les butlletes, són 135 milions de butlletes de LOTTO RAPID i 45 milions de 6/49 així com 45 milions de resguards d'aquesta última loteria. Dades de fonts diverses, incluint algunes de les ofertes presentades, permeten afirmar que les butlletes de LOTTO RAPID s'haurien pogut aconseguir a 3 pessetes i que el valor del ticket i el resguard de la 6/49 és de 1 pesseta per a cada un d'ells. *El cost real d'aquesta partida de subministres és de 495 milions de pts/any.*

— En el que fa referència al manteniment del hardware, tant del central com dels terminals, el cost anual d'aquest servei en instal·lacions similars oscila entre el 5% i el 10% del valor de les màquines. El cost de compra del hardware de 2.569 milions de pessetes (sense descomptar el cost del stock inicial de peces de reposició que hauria de restar-se) i per tant el *cost anual de manteniment de les màquines és com a màxim de 250 milions de pessetes.*

El cost dels programes, de l'assessorament per a la posta en marxa del sistema i la seva explotació, així com del know-how i altres tipus de intangibles, és més difícil de realitzar sense una anàlisi precisa de les aplicacions. Això no obstant, per estudi comparatiu, és factible efectuar una estimació del cost màxim que pot representar aquest concepte: el cost anual d'amortització dels programes comprats (suposant un preu de compra de 500 milions per a tot el paquet de programes, preu exageradament elevat) és de 50 milions; l'assessorament anual pot representar també uns 100 milions; i el cost del know-how, altres intangibles i conceptes varis pot representar com a màxim uns 100 milions de pessetes addicionals. *Tot aquest conjunt d'activitats té un cost estimat, calculat per excés, de 250 milions de pessetes.*

— En quant al cost de distribució de butlletes als punts de venda, la recepció de comandes i la gestió dels magatzems, així com el suport publicitari del punt de venda són els prestats directament per LUDITEC, empresa que d'acord amb la informació facilitada a la comissió, té 40 treballadors de plantilla, i un immobilitzat de 80 milions de pessetes. Es pot estimar, per tant un cost de personal d'uns 200 milions de pessetes, així com unes despeses generals d'uns 50 milions de pessetes. El cost de distribució de les butlletes, contractat a una empresa exterior no ha estat facilitat per LUDITEC, però es pot estimar que no superarà els 150 milions de pessetes. En quant al suport publicitari al punt de venda pot tenir un cost màxim d'uns 100 milions a l'any. *El cost total d'aquest conjunt de serveis és per tant de 500 milions de pessetes.*

— El resum de costos és el següent:

— Butlletes i altres materials	495 milions/any
— Manteniment màquines	250 milions/any
— Programes, assessorament, know-how	250 milions/any
— Distribució butlletes, suport publicitari al punt de venda	500 milions/any
— Total	1.500 milions/any

6.2.4. Beneficis

Els serveis i subministraments que com a conseqüència de l'aplicació d'aquest contracte ha de facilitar LUDITEC a l'EAJA, tenen un cost estimat de 1.500 milions de pessetes per a l'any 1988. Això s'ha calculat en base a unes previsions de venda de loteria de 27.000 milions de pessetes per a 1988, distribuïts de manera igual entre la LOTTO RAPID i la 6/49.

D'acord amb el contracte, LUDITEC ingressa el 20% de les vendes de RAPID, és a dir 2.700 milions de pessetes i el 10% de les vendes de 6/49, és a dir 1.350 milions de pessetes. Els ingressos totals de LUDITEC per a 1988 seran de 4.050 milions de pessetes.

Amb uns ingressos de 4.050 milions de pessetes i una despesa de 1.500 milions de pessetes el benefici estimat per a LUDITEC, i les empreses col·laboradores del contracte, sobretot la GTECH i la POLLARD, és per tant de 2.550 milions de pessetes per a 1988. Si tenim present que el contracte té una duració de deu anys, i que les previsions de la mateixa LUDITEC és

que l'any deu es vendran de les loteries de l'EAJA uns 70.000 milions de pessetes, és a dir unes 3 vegades més que ara, estem parlant d'una xifra mínima de beneficis durant 10 anys d'uns 25.500 milions i d'una xifra mitja d'uns 40.000 milions de pessetes.

6.2.5. Distribució dels Beneficis

D'acord amb la informació facilitada pel conseller Bassols en el Ple del dia 11 d'octubre, informació no desmentida a les compareixences davant de la Comissió d'Investigació dels directius de la LUDITEC, és factible també estimar la distribució dels beneficis derivats del contracte entre les tres empreses que participen en el mateix, LUDITEC, POLLARD i GTECH.

POLLARD factura les butlletes a 5.75 pessetes quan es podrien aconseguir a 3 pessetes. El benefici extraordinari és per tant de 2.75 pessetes/butlleta, el que representa per 135 milions de butlletes 300 milions de pessetes.

En quant a GTECH ingressa el 6.2% de la RAPID i el 5% de la 6/49, el que representa uns 1.500 milions d'ingressos, que corresponen a unes despeses de 500 milions de pessetes, és a dir 1.000 milions de pessetes de benefici.

Per últim LUDITEC es queda el 8% de la RAPID i el 5% de la 6/49, el que representa 1.750 milions de pessetes amb unes despeses de 500 milions i uns beneficis de 1.250 milions.

El resum dels beneficis estimats per a 1988 i la seva distribució entre les tres empreses seria el següent :

	Pollard	Gtech	Luditec	Total
Ingressos (en milions)	800	1.500	1.750	4.050
Costos (en milions)	500	500	500	1.500
Beneficis (en milions)	300	1.000	1.250	2.550

6.2.6. Conseqüències del Contracte sobre el Tresor de la Generalitat

Aquest benefici absolutament desorbitat i sense cap tipus de justificació, que representa en deu anys una quantitat compresa entre els 25.000 milions de pessetes i els 50.000 milions de pessetes amb una estimació mitjana raonable d'uns 35.000 milions de pessetes, representa disminució d'ingressos per al Tresor de la Generalitat, ja que la quantitat que aquest ingressa és residual i en conseqüència els ingressos de més per a LUDITEC i els seus socis i els seus col·laboradors són ingressos de menys per a la Generalitat.

Els 2.550 milions de pessetes de beneficis privats representa un 10% de la xifra total jugada (o un 8% si descomptem el benefici que és raonable, obtinguin les empreses privades que participen en el contracte). Si afegim aquest 8% al 21%-23% que ingressa ja ara el Tresor de la Generalitat, s'obtingria un percentatge del 29%-31% per a la Generalitat. Aquest percentatge estaria ja molt més pròxim al rendiment que l'Estat obté de les loteries a Espanya —el 33% en el cas de la primitiva p.ex.— o al rendiment que molts Estats obtenen per les seves loteries a Europa —el 40% en el cas de la LOTO a França i fins i tot el 43% en el cas de la LOTO a Suècia. Així s'hauria corregit

també la situació creada pel sistema de remuneració implementat per l'EAJA, i que determina un baix percentatge d'ingressos per la Generalitat.

6.3. ALTRES CLÀUSULES DEL CONTRACTE

Es pot afirmar amb rotunditat que el conjunt de les clàusules del contracte s'han escrit atenent els interessos de LUDITEC i les seves empreses col·laboradores. Les clàusules generadores de beneficis injustificats per LUDITEC són moltes i també el contracte conté moltes clàusules de garantia i protecció dels interessos de LUDITEC, sense que en canvi s'hagi fet el mateix amb els interessos de l'EAJA, i per tant amb l'interès públic. Evidentment el contracte s'ha elaborat seguint els criteris de LUDITEC, situació que és perfectament constatable si es comparen el contracte definitiu i les mateixes bases aprovades pel Consell Executiu amb l'oferta de l'empresa LUDITEC. Resulta evident que és LUDITEC qui imposa les condicions i fins i tot els documents, ja que en l'acta del Consell Executiu del 12 de desembre en la que s'aproven les bases, figura una fotocòpia d'una pàgina de l'oferta de LUDITEC. L'administració pública, que compra, es sotmet al dictamen de l'empresa subministradora, que ven. Curiosa inversió de papers.

A més dels aspectes analitzats en els punts 6.1 i 6.2, i que constitueixen òbviament la part més lesiva del contracte, es poden mencionar també les següents clàusules, redactades clarament en benefici de LUDITEC i les seves empreses col·laboradores :

— El tipus d'interès escollit pel pagament aplaçat de les màquines, el corresponent al Mercat Interbancari de Madrid (MIBOR) resulta clarament beneficiós per LUDITEC, i no es comprèn que l'EAJA, tenint present el finançament exterior reconegut per LUDITEC, no hagi forçat el tipus d'interès del mercat de New York o de Londres, que són aproximadament la meitat de l'espanyol. Aquesta diferència entre l'interès que l'EAJA abona a LUDITEC i el que LUDITEC abona al seu finançador exterior, és un altre punt de beneficis injustificats.

— El preu de compra de les màquines es fixa utilitzant un valor en pessetes del dòlar clarament superior al vigent en el moment de signar el contracte, i que correspon al vigent uns sis mesos abans —139.50 pessetes per dòlar, en lloc de 128 pessetes per dòlar. Aquest 7% de diferència que pot representar uns 150 milions de més en el contracte de compra de màquines, no es pot justificar ni tan sols en base a l'assegurança de canvi.

— En tot moment la iniciativa en la fixació del tipus d'interès a partir de la informació facilitada pels tres bancs, correspon a LUDITEC, mantenint l'EAJA el paper subordinat que l'hi reserva aquest contracte, oblidant el seu caràcter d'empresa pública i a més contractant. Mostra evident d'aquesta situació és la clàusula

«Llevat d'errors previs, la determinació per LUDITEC S.A. del tipus d'interès aplicable a cada període d'interès tindrà caràcter definitiu i inapel·lable, essent concloent a tots els efectes la certificació que a tal fi expedeix LUDITEC S.A.»

— No es fa cap tipus de previsió tenint present que el subministrament de les màquines, i sobretot dels terminals, no és simultani sinó que es procedeix de forma seqüencial, per a poder

obtenir un cert benefici per a l'EAJA com a conseqüència de la baixada del preu del dòlar. S'ha de tenir present que el contracte es signa en un moment en el que el dòlar està en fase clarament decreixent, i que per tant resulta evident que era necessari tenir en compte aquest factor en benefici de l'interès públic.

— A més de que no existeix cap previsió per a retornar els equips de comunicació que no són utilitzables, entre els serveis que LUDITEC facilita hipotèticament hi figura la instal·lació i el manteniment d'aquests equips cas que l'hi siguin contractats. El cost d'aquests serveis està lògicament incorporat en la comissió que LUDITEC percep.

En no poder-se prestar per impossibilitat material aquest servei, LUDITEC s'estalvia unes despeses que no retorna a l'EAJA. El valor aproximat d'aquest concepte seria, com s'ha vist anteriorment, el 10% del valor de compra dels equips, que com és d'uns 328 milions, suposa uns 33 milions de pessetes/any de beneficis addicionals per LUDITEC.

— No es comprèn que per al càlcul de la indemnització que LUDITEC ha d'abonar en el cas d'interrupció en el funcionament en el sistema per dol o negligència greu, es faci servir la quantitat d'un milió de pessetes per dia, ja prou baixa si s'ha d'aplicar l'any 1988, però clarament ridícula si s'ha d'aplicar l'any 10 de vigència del contracte. Un cop més no s'han incorporat al contracte clàusules en benefici de l'EAJA.

En resum, fins i tot l'anàlisi de les clàusules complementàries demostra a l'abastament que en la confecció del contracte s'han tingut en compte només els criteris de l'empresa privada LUDITEC, que ha tingut en tot moment la iniciativa. L'EAJA en canvi apareix en el contracte clarament en posició subordinada, havent demostrat els seus responsables una negligència greu en la defensa de l'interès públic.

Segona (Primera del PSC)

Les Comissions d'Investigació creades en un Parlament on té la majoria absoluta el Grup que dona suport al Govern i que tenen per objecte investigar actuacions de la pròpia Administració, no són instruments adequats per assolir els seus objectius si no garanteixen la pràctica de totes les diligències que els diferents Grups parlamentaris sol·licitin, amb condicions adequades de temps i de mitjans, amb publicitat de les seves actuacions, així com amb un mecanisme de presa de decisions que impedeixi la simple imposició de la voluntat del Grup majoritari. En aquest sentit, la Comissió del Joc, en el funcionament de la qual cap de les condicions mínimes han estat garantides pel Grup de la majoria, no ha pogut assolir per les dites raons els principals objectius que justificaren la seva creació.

Tercera (Segona del PSC)

L'estructura funcional i orgànica de la política del joc de l'Administració de la Generalitat ha sofert variacions que no es justifiquen objectivament i que posen de relleu la vinculació temporal de l'EAJA a la Secretaria General de la Presidència durant el període de temps en el qual s'han assegurat les bases per a la posada en marxa de les loteries oficials.

Quarta (Tercera del PSC)

El desenvolupament legislatiu de la Llei de creació de l'EAJA va contravenir el mandat legal que vinculava la gestió de les loteries oficials a l'Administració de la Generalitat i va facilitar la intervenció directa determinant dels sectors privats en la gestió de les dites loteries, situant el sector públic en posició subordinada, tot facilitant els instruments jurídics per a la seva contractació privada.

Cinquena (Quarta del PSC)

L'EAJA, a través de la concurrència d'ofertes, dels reduïts terminis exigits, de les condicions establertes al document de sol·licitud i dels tràmits i contactes previs al procés de concurrència, va crear les condicions efectives per a limitar en la pràctica a un número tan reduït els possibles adjudicataris, que deixava desvirtuat el mateix procés de concurrència.

Sisena (Cinquena del PSC)

L'empresa LUDITEC, a partir de la seva selecció en el procés de concurrències es situa en una posició dominant, col·locant l'EAJA en una posició clarament subordinada. En aquest sentit, el document de bases del contracte aprovat pel Consell Executiu és una còpia quasi literal del document d'ofertes presentat per LUDITEC, S.A., pel que fa a les seves principals clàusules.

Tampoc el document de bases, ni el mateix contracte, s'aproven dins del marc normatiu adequat, ja que el Consell Executiu no havia dictat la reglamentació necessària segons la Llei, cosa que va fer molt posteriorment de forma extemporània i per tal de legitimar tardanament la seva actuació.

Setena (Sisena del PSC)

La societat LUDITEC, S.A., que va resultar seleccionada en la concurrència d'ofertes, no reunia les condicions més idònies per a ser-ho, atenent a :

- a) la data recentíssima de la seva constitució;
- b) la nul·la experiència en matèria de loteries d'aquesta empresa i dels seus socis;
- c) el reduït capital social desemborsat en el moment de la signatura del contracte entre l'EAJA i LUDITEC, S.A. presentació de l'oferta;
- d) les característiques dels principals socis espanyols, vinculats en posició monopolística al sector del joc, el que implica una flagrant contradicció amb la legislació aplicable;
- e) les característiques instrumentals del seu principal soci estranger «Imperial Trading and Development Ltd.», a la vegada propietat d'un conjunt d'advocats i empreses fiduciàries suïsses i irlandeses;
- f) l'opacitat del sistema de relacions entre els socis de «Imperial Trading and Development Ltd.», i entre els socis de LUDITEC, S.A., «Imperial Trading and Development Ltd» i els subministradors dels equips, els serveis i els materials (GTECH i POLLARD).

Vuitena (Setena del PSC)

Les modificacions en la participació dels socis de LUDITEC, S.A. al seu capital social no tenen una explicació raonable. D'una manera especial no s'explica el motiu de la pràctica retirada del «Banco Hispano Americano» i de la «Caixa de Barcelona», poques setmanes després de la signatura del contracte. Tampoc s'ha explicat suficientment la presència del Sr. José Pedro Pérez Llorca en el Consell d'Administració de LUDITEC S.A.

Novena (Vuitena del PSC)

La societat INVERAMA, S.A., principal sòcia de LUDITEC, S.A. i propietària de les societats que gestionen els tres casinos de Catalunya apareix com infractora de la legislació, que li prohibeix una participació d'aquesta naturalesa i s'implica també en una situació d'increment del monopoli del joc consentida o afavorida per l'Administració de la Generalitat.

Desena (Novena del PSC)

Les condicions econòmiques del contracte són clarament beneficioses per LUDITEC, S.A. i les seves empreses col·laboradores, que obtenen beneficis molt elevats sense justificació. En la contractació del hardware es detecta un excés de cost de 328 milions de pessetes i en el contracte de programes, subministrament de serveis i sistemes es garanteix a LUDITEC, S.A. i a les empreses col·laboradores del contracte uns beneficis injustificats superiors a 2.550 milions de pessetes/any per a 1988. Això, durant 10 anys, representa uns 35.000 milions de pessetes de recursos que s'haurien pogut ingressar al Tresor de la Generalitat i que, en canvi, passen a empreses privades, la major part d'elles estrangeres. També altres clàusules econòmiques del contracte, com les que fan referència al tipus d'interès i al valor de canvi del dòlar, s'han establert en unes condicions clarament beneficioses per a LUDITEC, S.A. i les seves empreses col·laboradores.

En el moment actual els beneficiaris d'aquests guanys no justificats són a més de LUDITEC S.A., GTECH, per raó del subministrament de les màquines, així com dels programes, del manteniment i d'altres serveis, POLLARD, per raó del subministrament de butlletes; i, finalment, els socis de LUDITEC, S.A., entre els quals destaca INVERAMA, S.A. (societat de la qual és President el Sr. Suqué) i la societat instrumental suïssa-irlandesa «Imperial Trading and Development Ltd.». Els beneficiaris en darrera instància de les quantitats rebudes per «Imperial Trading and Development Ltd» són desconeguts a causa de la impossibilitat d'haver pogut investigar el seguit d'altres entitats i persones que s'amaguen darrera d'aquesta societat.

Onzena (Desena del PSC)

En el desenvolupament de la seva actuació, l'EAJA ha propiciat o consentit actuacions relacionades amb les loteries ofici-

als que impliquen vulneració dels principis establerts en la Llei del Joc, en allò que fa referència a reduir-ne l'hàbit, a no fomentar-lo i a evitar-ne el monopoli, al temps que es manifesten infraccions de les normes reguladores del comerç i de la protecció als consumidors. Cal destacar, dins d'aquesta línia, la inadequada publicitat que ha utilitzat i els punts de venda que ha establert per a les dites loteries.

Dotzena (Onzena del PSC)

Per part del Consell Executiu i de la pròpia EAJA s'ha incorregut en un comportament imprudent i mancat de la sensibilitat exigible en una matèria tan delicada com la del Joc, tant pel que fa referència a la política de nomenaments a la Direcció General del Joc, com al tipus d'empresa seleccionada per a gestionar les loteries de la Generalitat.

Tretzena (Dotzena del PSC)

Al llarg de tot el procés de negociació del contracte amb LUDITEC, S.A., els membres del Consell d'Administració de l'EAJA, així com els membres del Consell Executiu que tenien competències i responsabilitats en aquesta matèria no han actuat amb la diligència deguda en la protecció de l'interès públic, en acceptar unes condicions fixades per una empresa privada que comporten un greu perjudici pels interessos del Tresor de la Generalitat.

Catorzena (Tretzena del PSC)

Les responsabilitats polítiques derivades de l'esmentada contractació corresponen al Consell d'Administració de l'EAJA; als successius Directors Generals del Joc; al Secretari General de la Presidència; al Secretari General Adjunt de la Presidència; als Consellers de Governació, d'Economia i Finances i de Comerç, Consum i Turisme; al Consell Executiu de la Generalitat i al President.

Quinzena (Catorzena del PSC)

La Comissió tenint present que el contracte signat entre l'EAJA i LUDITEC és greument lesiu pel Tresor de la Generalitat i l'interès públic recomana al Consell Executiu que prengui les mesures necessàries per deixar-lo sense efecte. Així mateix recomana que la Sindicatura de Comptes estableixi els mecanismes de control necessaris sobre els processos d'adjudicació i de contractació vinculats al joc en les seves diverses modalitats per a evitar que en el futur es produeixin desviacions de recursos d'aquestes característiques.

Setzena (Quinzena del PSC)

La Comissió recomana al Consell Executiu a rectificar substancialment la seva política del joc, de forma que es doni

estricta compliment de l'article 4 de la Llei del Joc, adoptant les mesures necessàries per a reduir entre la població l'hàbit del joc, evitar qualsevol que el fomenti i impedir dins la seva gestió les activitats monopolistes. Així mateix li recomana que prengui les mesures necessàries per prohibir la venda de butlletes de loteria en establiments de venda de pa, queviures, pastisseries i similars. Per últim li recomana establir uns mecanismes operatius de coordinació amb les altres administracions públiques actuant en matèria del joc, per tal d'establir unes vies de racionalització inspirades en els principis de la Llei del Joc.

Va efectuar-se votació separada :

Pel que fa a l'apartat 3 de la conclusió primera en el tercer paràgraf des de «Es evident» fins «empresa guanyadora» i del paràgraf quart des de «la impossibilitat» fins «aquesta investigació» i l'apartat 5

Vota sí el G. Socialista

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'abstenen els G. p. Popular i PSUC

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la resta d'aquesta conclusió

Voten sí els G. p. Popular i Socialista

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. p. del PSUC

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la conclusió segona (primera del PSC) des de «En aquest sentit» fins «creació», la conclusió quarta (tercera del PSC), la conclusió sisena (cinquena del PSC) des de «L'empresa» fins «clàusules», la conclusió desena (novena del PSC) des de «En la contractació» fins «estrangeres» i la conclusió catorzena (tretzena del PSC).

Voten sí els G. p. Socialista i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. p. Popular

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la conclusió vuitena (setena del PSC)

Voten sí els G. p. Socialista i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU, Mixt i Popular

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la lletra a) de la conclusió setena (sisena del PSC)

Vota sí el G. Socialista

Voten no els G. p. de CiU, Mixt i Popular

S'absté el G. p. del PSUC

No voten el G. p. d'ERC

Pel que fa a la lletra e) de la conclusió setena (sisena del PSC)

Voten sí els G. p. Socialista i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. p. Popular

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la resta del text de les conclusions, del G. Socialista, se sotmet conjuntament a votació

Voten sí els G. p. Socialista, del PSUC i Popular

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

Dissetena (ERC)

Proposta provisional de resolució del Grup d'Esquerra Republicana.

Com a conseqüència del Debat General que en matèria de Jocs i Apostes es va celebrar en la Sessió Plenària dels dies 11 i 12 de novembre, els Grups parlamentaris de l'oposició varen presentar una proposta de creació d'una Comissió d'Investigació del Joc, en general, a Catalunya, que no fou acceptada pel Grup de la majoria.

El Grup de Convergència i Unió va fer aprovar en el Ple la creació d'una Comissió d'Investigació, limitada en el temps i limitada en l'àmbit. D'una banda es limita als Jocs gestionats per l'EAJA el que suposa apartar la resta d'elements del Joc com les màquines escurabutxaques i altres. D'altra banda es fixava la data del 20 de desembre per a elaborar el dictamen.

Ambdues restriccions demostren una clara voluntat que no hi hagin conclusions clares, que no s'arribi al fons de les qüestions, i de minimitzar el tema del Joc reduint-lo a les loteries.

També en els treballs de la Comissió, els obstacles han estat insuperables per la negativa a la compareixença de persones i entitats que podien aportar dades valuoses i que per nosaltres eren indispensables.

Divuitena (Primera d'ERC)

El Parlament constata l'incompliment per part de l'EAJA, i per part del Govern de la Generalitat en permetre-ho, de l'article 4 de la Llei del Joc del Parlament de Catalunya, pels següents motius :

1.ª Publicitat no informativa —i sí incitativa— en els mitjans d'informació i especialment a TV3.

2.ª Per la proliferació dels llocs de venda dels productes de l'EAJA.

3.ª Per haver arribat a situar-los en fleques i altres establiments no destinats exclusivament a la pràctica del Joc.

4.ª Per haver-ho posat a l'abast de menors que lliurament poden entrar en establiments, l'activitat principal dels quals res no té a veure amb les loteries.

5.ª Perquè aquestes pràctiques no han anat acompanyades d'una restricció, legal i de fet, de l'emplaçament de les màquines escurabutxaques.

Dinovena (Segona d'ERC)

El Parlament constata la insuficiència de les manifestacions fetes pel Conseller de Comerç i Turisme per a justificar la venda de les loto-ràpid i 6/49 a fleques i altres establiments, pels motius següents :

1.ª Dos decrets regulen les condicions que han de reunir els establiments indicats i han estat vulnerats per l'EAJA en concedir-los la distribució de les seves loteries.

2.ª Ambdós decrets tenen com a finalitat garantir la higiene física del consumidor, però es vulneren, atemptant contra la

higiene moral i mental del consumidor fomentant l'hàbit del Joc en establiments als que tenen normal i lògic accés els menors d'edat.

3.^r— No es pot alegar que l'adjudicació de les loteries a aquests establiments siguin només per a ajudar els flequers artesanals, perquè no varen ser creades amb aquesta finalitat.

4.^t En la interpretació del Govern d'aquestes adjudicacions o concessions ni es tenen en compte els principis legals —mal interpretats pel Govern— i pitjor aplicats en perjudici dels principis ètics que han d'inspirar tota acció de bon govern.

5.e No satisfà l'afirmació del Conseller de Comerç i Turisme, de que li va semblar correcte l'informe de l'EAJA sobre els punts de venda, ja que havia manifestada no haver conegut el contingut dels Projectes tècnics de l'EAJA.

Vintena (Tercera d'ERC)

El Parlament constata igualment :

— Que no es produeix un desplaçament d'altres loteries i jocs en favor dels de la Generalitat, quan de fet el que es produeix és un desplaçament de les vendes de pa, pastissers, premsa, i altres articles de consum en favor d'ofertes de Joc.

Vint-i-unena (ERC)

— Que malgrat el Decret de 1982, la Comissió Nacional del Joc de Catalunya, amb la intervenció de diversos Departaments, no es va constituir.

Vint-i-dosena (ERC)

— Que malgrat les afirmacions fetes per diversos compareixents, representant empreses públiques i privades, el preu de les butlletes de la Loto-ràpid és excessiu en comparació amb altres ofertes presentades.

Vint-i-tresena (ERC)

— Que l'adjudicació per oferta de concurrències a Luditec S.A. per part de l'EAJA per una prestació de serveis, és la concessió d'una gestió per l'abast de les prestacions. Només nominalment i jurídicament en resta la responsabilitat a EAJA.

Vint-i-quatre (ERC)

— Que una oferta tan àmplia i documentada com la presentada per Luditec S.A. no era possible si no es tenia coneixement de les bases per la concurrència d'ofertes abans de la publicació de les mateixes el 15 de setembre.

Vint-i-cinquena (ERC)

— Que de la lectura de l'oferta de Luditec S.A. a l'EAJA, per la seva extensió i precisió, fa suposar que no hi havia temps per a poder-la elaborar i presentar, iniciant la seva redacció quan es varen fer públiques les bases de la concurrència d'ofertes. La resta d'ofertes eren prudençialment extractades i a l'ens sems incomplertes —possiblement per manca de temps material.

Vint-i-sisena (ERC)

— De la lectura de l'oferta de Luditec S.A., i concretament en la Secció 1.2 corresponent a GTECH en dues ocasions es parla en futur de que s'instal·laran, els anys 1986 i 1987 altres sistemes on line, abonen l'afirmació que el document havia estat redactat en data anterior a la publicació de les bases.

Vint-i-setena (ERC)

— En el punt 5.1.1 referent al termini d'instal·lació, Luditec S.A. i GTECH estableixen un PERT amb la hipòtesi d'adjudicació del contracte, i inici d'actuacions de 15 de novembre de 1986, difícilment justificable si les bases havien estat publicades el 15 de setembre.

Vint-i-vuitena (ERC)

— Que de la lectura dels apartats que fan referència a marketing i propaganda, es veu clarament la voluntat d'incidir en el mercat, incomplint l'article 4 de la Llei del Joc, i establint d'entrada els llocs possibles de venda i instal·lació dels elements del Joc.

Vint-i-novena (ERC)

— Que els llocs de venda previstos per Luditec S.A. eren :

- Quioscs
- Papereries
- Llibreries
- Colmados
- Lliure servei (Super Mercats, Hiper Mercats, Autoserveis i hiper-serveis)
- Farmàcies
- Perfumeries
- Drogueries
- Tèxtil
- Confecció
- Calçat
- Hotels
- Cafeteries
- Cafés
- Bars

Trentena (ERC)

— Que existint una Direcció General del Joc per a exercir la funció de control, i un Ens Autònom de Jocs i Apostes que ha de gestionar les loteries, és injustificable la contractació a una empresa privada —aleshores en període de constitució— per a la prestació d'uns serveis que suposen de fet una gestió.

Trentaunena (ERC)

— Que és totalment inadmissible que es pugui adjudicar en funció d'un percentatge, enlloc de fer-ho en funció del cost.

Trentadosena (ERC)

— Que és totalment inadmissible que per a una loteria instantània com el rasca-rasca, es reconegui un 20% sobre la xifra de negocis, a una empresa privada.

Trentatresena (ERC)

— Que en l'aplicació dels percentatges de Luditec, S.A. en la loteria 6/49 no hi ha reducció dels beneficis amb l'augment de la xifra de venda, ja que al 10% inicial sobre els primers 20 mil milions, s'hi afegeix un 8% per als següents 10 mil milions, i un 7% del que sobrepassi els 30.000 milions.

Trentaquatrena (ERC)

El Parlament constata l'abús perpetrat pel Grup parlamentari que dona suport al Govern, perquè d'una manera sistemàtica s'ha oposat a la compareixença en Comissió, entre altres, de persones i institucions públiques o privades que han estat reclamades pels restants grups parlamentaris, com les següents, entre altres;

Representant legal de la Caixa de Barcelona.

Representant legal del Banco Hispano Americano.

Diverses organitzacions de Consumidors i Associacions de Veïns.

Organitzacions Sindicals.

Confederació de Gremis.

Sr. José Pedro Pérez Ilorca.

De representants d'Imperial Trading i empreses connexes.

Dels representants de GTECH, Pollard Bank Note i CIRSA.

Dels participants a la concurrència d'ofertes.

Del President de la Generalitat.

Trentacinquena (ERC)

— Que davant l'actitud obstruccionista del Grup de Convergència i Unió en la Comissió d'Investigació negant sistemàticament compareixences de persones o entitats, la Comissió no ha pogut reunir les informacions necessàries per a emetre un dictamen prou clarificador.

Trentasisena (ERC)

— Que precisament per aquesta actitud obstruccionista, allò que podia ser opinable i discutible per molt membre de la Cambra, esdevé evidència plena d'una voluntat d'ocultar determinats comportaments i decisions preses per l'EAJA i passivament acceptades pel Govern de la Generalitat.

Trentasetena (ERC)

— Que persones compareixents a la Comissió d'Investigació varen manifestar no conèixer la Imperial Trading, ni els seus representants, fins que accidentalment li foren presentats a Londres.

Trentavuitena (ERC)

— De manca d'informació per part de l'EAJA i del Govern de la Generalitat respecte a documentació d'aduanes que acrediti els extrems sobre la importació dels elements materials per la loto-ràpid i Loto 6/49.

Trentanovena (ERC)

— L'obstrucció per part del Grup de la majoria de fer l'en càrrec d'estudis a l'UAB, UPB, i a la Sindicatura de Comtes per a l'anàlisi del contracte entre EAJA i Luditec S.A.

Quarantena (ERC)

— L'obstaculització per part del Grup que dona suport al Govern, en no permetre que la Comissió Investigadora pogués visitar les instal·lacions de Molins de Rei, i que motivaren que un representant de cada Grup, per la seva condició de diputat i en aplicació de l'article 13 del Reglament ho haugés de fer, no en tant que Comissió, sinó en tant que diputat.

Quarantaunena (ERC)

— La responsabilitat del Consell Executiu de la Generalitat sobre qualsevol irregularitat ja que el Decret 149/1986 de 9 de maig en el seu article 3.4 faculta el Consell d'Administració de l'EAJA per a proposar al Consell Executiu el projecte de regulació sobre la distribució al públic dels elements de joc i la contractació d'aquest servei.

Quarantadosena (ERC)

— Que no s'han rebut les precisions necessàries per a justificar la participació inicial del 28% en l'accionariat de Luditec S.A. per part de l'Imperial Trading and Development, ni la composició real de les companyies ue en formen part ni de les persones que figuren com a directius.

Quarantatresena (ERC)

— Que no està clara la participació inicial de la Caixa de Barcelona i del Banco Hispano Americano, que partint d'un 20% cada una de les entitats no varen participar en l'augment de capital.

Quarantaquatrena (ERC)

— Que en l'oferta de Luditec S.A. s'afirma que hi ha un risc zero per l'EAJA, quan la realitat és que l'Ens Autònom té tot el risc perquè és qui paga, i el màxim de guany és per Luditec S.A.

Quarantacinquena (ERC)

— Que en el contracte d'adjudicació de l'EAJA amb Luditec S.A. s'estableix el 14 de gener del 1987 un canvi de 139,50 ptes. per dolar USA, quan en aquella data el canvi era de 128,47 ptes./\$. El valor de 139,50 ptes./\$ correspon al 2 de juliol de 1987, motiu que avala encara més que l'oferta de Luditec S.A. —que encara no estava constituïda— havia estat redactada abans de la publicació de les bases.

Va efectuar-se votació separada :

Pel que fa a la conclusió dissetena (ERC) els paràgrafs 1r, 2n i 4t, de la conclusió divuitena (primera d'ERC) els apartats 1 al 4, la conclusió dinovena (segona d'ERC), la conclusió vintena (tercera d'ERC) des de «Que no es produeix» fins «la Generalitat», la conclusió vint-i-vuitena (onzena d'ERC), la conclusió vint-i-novena (dotzena d'ERC), la conclusió trentaunena (catorzena d'ERC), la conclusió trentadosena (quinzena d'ERC), conclusió trentaquatrena (dissetena d'ERC) des de «El Parlament» fins «parlamentaris», conclusió trentacinquena (divuitena d'ERC), conclusió trentasetena (vintena d'ERC), conclusió trentanovena (vint-i-dosena d'ERC), conclusió quarantena (vint-i-tresena d'ERC), conclusió quarantadosena (vint-i-cinquena d'ERC), quarantaquatrena (vint-i-setena d'ERC), conclusió quarantacinquena (vint-i-vuitena d'ERC) des de «Que en el contracte» fins «2 de juliol de 1987».

Voten sí els G. p. Popular, PSC i PSUC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

No s'absté cap grup

No vota el G. p. d'ERC

De la conclusió dissetena (ERC) el paràgraf 3.º, la conclusió dinovena (segona d'ERC), la conclusió trentasetena (dinovena d'ERC), conclusió quarantaunena (vint-i-quatrena d'ERC)

Voten sí els G. p. Socialista i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU, Mixt i Popular

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

La resta de conclusions, del G. p. d'ERC, se sotmeten conjuntament a votació

Voten sí els G. p. Socialista i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. p. Popular

No vota el G. p. d'ERC

Quarantasisena (Primera del PSUC)*1. SOBRE EL MÈTODE DE TREBALL DE LA COMISSIÓ*

a) la imposició per part de Convergència i Unió, del secret a les activitats d'enquesta a persones requerides per prestar-hi declaració, ha suposat un obstacle important pel coneixement públic d'allò que hi han declarat.

b) la manca d'un pla de treball, rebutjat per la majoria (Convergència i Unió), no ha permès centrar els objectius de la comissió com a tal, en un intent deliberat de confondre l'opinió pública.

c) la no acceptació per la majoria (Convergència i Unió) dels encàrrecs a efectuar a les Universitats Catalanes per tal de disposar d'estudis sobre incidència social del joc a Catalunya; avantatges tecnològics comparatius de l'empresa Luditec, S.A. sobre la resta de concurrents; eficiència econòmica del contracte EAJA-Luditec, S.A.; i formació jurídico-administrativa del mateix, han impedit a la comissió pronunciar-se, amb rigor i sobre la base de la imparcialitat, en tots aquells temes.

d) la negativa de la Sindicatura de Comptes a estudiar d'ofici l'eficiència econòmica del contracte EAJA-Luditec, S.A.; amb l'excusa de l'existència de la comissió d'investigació i, al temps, la negativa de Convergència i Unió a sol·licitar aquell dictamen, des de la pròpia comissió la col·loquen en els límits del ridícul, en un tema que és element central dels motius de la investigació.

e) la negativa de la majoria (Convergència i Unió) a que determinades persones, i de forma especial el President de la Generalitat, fossin requerides per prestar declaració, apunta ombres de dubte sobre el paper jugat per aquelles persones; suposa un menysteniment clar del paper del Parlament i de les seves Comissions per part de Convergència i Unió; i no ha permès a la Comissió d'investigació esgotar els seus treballs.

Quarantasetena (Segona del PSUC)*2. SOBRE LA INCIDÈNCIA SOCIAL DEL JOC (LOTO RÀPID I 6/49)*

a) l'EAJA no disposa de cap estudi tècnic i professional que permeti un coneixement real del tema.

b) ningú pot afirmar que els nous jocs han servit per reduir-ne d'altres.

Quarantavuitena (Tercera del PSUC)*3. SOBRE LA CONCENTRACIÓ MONOPOLISTA DELS JOCS A CATALUNYA*

a) INVERAMA, S.A. (l'empresa del Sr. Suqué), no gestiona els 3 Casinos de Catalunya...; només té el 100% de les accions d'aquells 3 casinos...!!!

b) El President i el Secretari del Consell d'Administració de Luditec, S.A., són el President i el Conseller Delegat d'INVERAMA, S.A.

c) INVERAMA, S.A. té el 44'79% de Luditec.

d) el Banco Hispano Americano i la Caixa de Barcelona, venen els drets preferents a l'ampliació de capital a la resta d'accionistes... a la par...!!!; això sí, l'interès en el tema era tant relatiu, que el B. H. A. fins i tot va estar present en la demostració tècnica de Luditec, S.A. davant de l'EAJA.

e) el B.H.A. i la Caixa de Barcelona conserven els seus consellers en el Consell d'Administració de Luditec, S.A.

f) el Sr. Pérez Llorca es representa a sí mateix en el Consell d'administració de Luditec, S.A., encara que no sigui accionista...!!!

g) el Sr. Suqué s'entera de la concurrència d'ofertes a les loteries de la Generalitat pels diaris...; malgrat això reconeix que des de 1985 treballaven el tema...!!!

h) GTECH no és accionista de Luditec, S.A.; el Sr. Jean Marc Lafaille (Conseller de GTECH), és membre del Consell d'Administració de Luditec, S.A....!!!

Quarantanovena (Quarta del PSUC)

4. SOBRE LA CONCURRÈNCIA D'OFERTES

a) de les 36 ofertes presentades, 30 vren ésser desestimades per raons de forma, 3 pel cost del HARDWARE, i 2 per no plantejar-se una loteria integrada.

b) el 30/10/86 va cloure el període de recepció de documents; el 29/11/86 es van establir els criteris de valoració, i en el curt espai de 6 dies més tard es va prendre la decisió d'adjudicar-ho a Luditec, S.A., malgrat quedar pendent de discussió amb aquesta empresa temes tan importants com el percentatge a cobrar per Luditec, S.A. en la Loto-ràpid, i el sistema de finançament dels equips adquirits.

c) no s'ha fet cap estudi informàtic de les diferents ofertes presentades a la concurrència, ni per centres «ad hoc» de la Generalitat, ni foranis.

Cinquantena (Cinquena del PSUC)

5. SOBRE EL CONTRACTE EAJA-LUDITEC

a) el cost mínim a satisfer per la Generalitat a Luditec, en els propers 10 anys, inclús en cas de suspendre les loteries de la Generalitat, és de 2.569.096.100 ptes. més el MIBOR incrementat en un 0'5%.

b) el pas de transmissió per ones a transmissió per línia telefònica, ecnareix el cost a suportar per la Generalitat fins a extrems no aclarits.

c) des d'abril de 1987, fins el 23 de novembre de 1987 s'han venut 131.207.700 butlletes de la Loto-ràpid, la qual cosa fa que els ingressos bruts de Luditec, S.A. en aquest període, siguin de l'ordre dels 2.624 milions de ptes.

d) era possible la contractació directe EAJA-GTECH, la qual cosa, d'acord amb les bases aprovades, permetria un increment dels ingressos de la Generalitat del 20% en el cas de la Loto-ràpid, i del 10% en la 6/49.

e) l'EAJA no va introduir cap canvi, en el contracte amb Luditec, S.A., respecte a la pròpia oferta de Luditec, S.A., malgrat tractar-se d'un contracte de la naturalesa d'aquest.

f) la presència de GTECH en el contracte és irregular, poc clara, i difícilment acceptable en l'ordre estrictament jurídic.

g) la signatura de GTECH en el contracte EAJA-Luditec, S.A. va ser una imposició de l'EAJA en el moment mateix de la signatura del contracte.

h) l'EAJA no té coneixement de l'accionariat de Luditec, S.A.

i) Imperial Trading no té cap experiència en loteries; és un simple mecanisme de participació comercial dels Srs. Barrett i Toulorge.

j) Luditec, S.A., efectua el contatge de les butlletes; l'emmagatzematge; rep les comandes; distribueix les butlletes; i malgrat tot... afirma que no actua com a concessionària.

k) Luditec, S.A. no té cap concessió de l'EAJA, però al seu estatge social només hi ha el Sr. Aizpun i 2 secretàries; la resta del personal treballa als locals de l'EAJA a Molins de Rei.

l) el finançament de la maquinària aportada per GTECH, el va realitzar «una empresa estrangera» de nom no publicable en base al «secret empresarial del Sr. Suqué».

Cinquantaunena (Sisena del PSUC)

6. SOBRE LA SITUACIÓ DEL JOC A CATALUNYA

a) Convergència i Unió ha impedit que la comissió tractés el tema de les escurabutxaques; les loteries de l'Estat; la ONCE; el cupó de Prodiecu; i la situació del joc, en general, a Catalunya.

Cinquantadosena (Setena del PSUC)

7. SOBRE LES RESPONSABILITATS POLÍTIQUES

a) el Sr. Prenafeta i el Sr. Vilarrubí signen un contracte el 20.01.86, perquè aquest segon presenti un projecte de posta en marxa de l'EAJA. Cobra 2.500.000' ptes.

Ni el contracte ni el projecte són coneguts pels Consellers de Governació, ni d'Economia i Finances.

Convergència i Unió impedeix en la comissió que aquell projecte sigui aportat als treballs.

Existeix el projecte?

b) El Conseller d'Economia i Finances afirma que es varen fer «múltiples i aprofundits estudis i escandalls» tant de costos com de guanys en matèria de loteries.

El Conseller de Governació diu que no se'n varen fer.

L'EAJA diu que a ells no els hi correspon fer-los.

c) El Conseller de Governació diu que el Consell Executiu coneix GTECH en aprovar les bases del contracte EAJA-Luditec, S.A.

El document en que s'aproven les bases, no fa esment, en cap moment, a l'empresa GTECH.

d) El Consell Executiu no ha vist el contracte EAJA-Luditec, S.A. un cop signat.

e) el dia 11/12/86 el Consell Executiu té coneixement de la proposta de signatura del contracte EAJA-LUDITEC.

El 18/12/86 el Consell Executiu aprova les bases del contracte.

El dia 7/10/87 el President de la Generalitat i davant el Ple del Parlament de Catalunya, no coneix qui és l'empresa Luditec, S.A.

Cinquantatresena (Vuitena del PSUC)

RESUM

1) El mètode de treball imposat per Convergència i Unió ha impedit que l'opinió pública tingui coneixement exacte i precís dels temes objecte de la investigació.

2) La Comissió no està en condicions, per la negativa sistemàtica de Convergència i Unió, d'oferir a la societat catalana, un informe sobre la incidència social dels nous jocs.

3) La Comissió no pot, per la negativa de Convergència i Unió, determinar si en el camp tecnològic existien ofertes millors que la presentada per Luditec, S.A.

4) El contracte EAJA-Luditec, S.A., és perjudicial pel tresor de la Generalitat; extraordinàriament beneficiós pels accionistes de Luditec, S.A.; i una hipoteca de futur per Catalunya i pel desenvolupament de l'Estatut.

5) Les contradiccions EAJA-Consellers; els aspectes volgudament no explicats en relació al tema; i la negativa a la comparança de determinades persones; col·loca la responsabilitat política, econòmica i social dels jocs gestionats per l'EAJA en la Presidència de la Generalitat.

6) L'actitud de Convergència i Unió ha estat orientada a conduir la comissió a situacions ridícules, des del convenciment, il·lús, que així ridiculitzaria un tema que crema en la consciència de molts catalans.

L'ús abusiu de la majoria absoluta, quan el Parlament investiga al govern d'aquella majoria, és la negació de la transparència política necessària en matèria de joc, i, a l'ensem, expressió darrera de que Convergència i Unió no està disposada a que surti tota la veritat davant el darrer jutge: el poble de Catalunya.

Va efectuar-se votació separada:

Pel que fa a la conclusió quarantasisena (primera del PSUC) les lletres a) i b), la conclusió quarantasetena (segona del PSUC), la conclusió quarantavuitena (tercera del PSUC) lletres a), b), c), e) g) h), la conclusió quarantanovena (quarta del PSUC), la conclusió cinquantesena (cinquena del PSUC) lletres a), b), c), d), f), g), j), k), l), la conclusió cinquantaunena (sisena del PSUC), de la conclusió cinquantatresena (vuitena del PSUC) els apartats 1, 2, 3, 4 i 6.

Voten sí els G. p. del PSUC, PSC i Popular

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la conclusió quarantasisena (primera del PSUC) la lletres c), d), e), la conclusió quarantavuitena (tercera del PSUC) les lletres d) i f), la conclusió cinquantesena (cinquena del PSUC) les lletres e), h), i), la conclusió cinquantadosena (setena del PSUC).

Voten sí els G. p. del PSUC i PSC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. p. Popular

No vota el G. p. d'ERC

La resta de les conclusions, del G. p. d'ERC, se sotmeten a votació conjuntament

Voten sí els G. p. del PSUC i PSC

Voten no els G. p. de CiU, Mixt i Popular

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'ERC

Cinquantaquatrena (Segona G. Popular)

2a.- PROPOSTA: LIMITACIONS QUE HA SOFERT LA COMISSIO

La Comissió vol deixar constància de les limitacions en què ha desenvolupat el seu treball i que es sintetitzen en les següents circumstàncies:

Primera. Limitació de l'objecte de la Comissió

El propi abast de la Comissió fixat per la Resolució 145/II del Ple del Parlament del 12 de novembre de 1987 que la creà —la investigació per analitzar els jocs gestionats per l'EAJA en el context del joc a Catalunya— ha exclòs la possibilitat d'anàlisi d'altres jocs, extrem necessari en relació amb el tema de possibles activitats monopolistes.

Segona. La fixació d'una data final

La fixació per la mateixa Resolució d'una data topall prefixada, el 20 de desembre d'enguany, perquè la Comissió emetés el seu Dictamen reduí a molt pocs els dies per aquest treball, amb risc de detriment per a la seva qualitat, ja que, començant el passat 19 de novembre, coincidiren en el mateix període tres importants sessions del Ple del Parlament i d'altres Comissions, a les quals estan adscrits alguns dels Diputats integrants d'aquesta, en particular els pertanyents als Grups menys nombrosos de la Cambra.

Nogensmenys, els integrants de la Comissió intentaren suplir la insuficiència del termini treballant fins i tot dilluns i dissabtes —que foren habilitats a tal fi—, celebrant-se les 17 reunions esmentades en el Capítol IV del Dictamen, la qual cosa va fer encara més difícil la tasca dels Diputats no pertanyents al Grup de la majoria, pel que ja s'ha dit a l'anterior paràgraf i pel que s'indicarà en el paràgraf segon de la següent tercera circumstància.

Tercera. La desigualtat del Nombre de Diputats per Grup

La Mesa del Parlament rebutjà per majoria el 13 de novembre passat la proposta formulada per tots els Portaveus, menys dos, de que cada Grup tingués el mateix nombre de representants en la Comissió, 2 o 3, això sí, amb vot ponderat.

El rebuig d'aquesta proposta i l'adopció de l'acord relatiu a aquest punt (5 representants del Grup de Convergència i Unió, 3 del Grup Socialista, 2 de Cadascun dels Grups Popular, del PSUC i d'Esquerra Republicana, i 1 del Mixt), ha facilitat

les substitucions en el Grup majoritari i pràcticament les ha fet inviables en la resta, com es reflecteix en el darrer paràgraf del Capítol III del Dictamen.

La decisió en qüestió afavoreix igualment el Grup majoritari, tenint en compte el sistema emprat per formular les preguntes, recollit en el Capítol V del Dictamen i que suposa la possibilitat d'un major nombre d'aquestes al tenir més Diputats a la Comissió.

Quarta. L'atorgament de la Presidència i de la majoria de la Mesa de la Comissió al Grup de Convergència i Unió

Sense voler menystenir el treball realitzat, en general amb gran tacte, per qui ha ocupat la Presidència de la Comissió, hom no pot silenciar que aquesta ha estat autoatorgada al Grup de la majoria, oblidant que sempre és difícil compatibilitzar els rols d'investigador i d'investigat en supòsits, com el present, en què la tasca de la Comissió s'han centrat principalment, si bé no exclusivament, en actuacions del Consell Executiu de la Generalitat —i d'una de les seves Entitats Autònomes—, el qual Govern compta amb el suport de l'esmentat Grup.

Sembla, doncs, que hauria estat més encertat que la Presidència no hagués recaigut precisament en un Diputat de Convergència i Unió o, si més no, que a la Mesa aquesta coalició no hagués tingut, com es reservà, majoria absoluta.

Cinquena. El caràcter secret de les reunions (ultra el període de preparació del Dictamen)

Aquesta circumstància, imposada pels vots de dos Grups —Convergència i Unió i Mixt— i sense entrar aquí en altres tipus de qualificacions d'ordre polític, ha de valorar-se negativament pel normal desenvolupament de les tasques de la Comissió.

Sense la qualificació de secretes, és a dir, davant els representants dels mitjans de comunicació social, probablement no s'haurien produït algunes decisions restrictives dels treballs de la Comissió ni algunes respostes evasives d'alguns dels interrogats.

Sisena. Negativa a l'elaboració d'un previ Pla de Treball

Aquesta negativa, imposada també per la majoria de Convergència i Unió i Grup Mixt i al marge de que suposi incompliment de l'article 48.2 del Reglament de la Cambra, dificultà també el treball de la Comissió, que ha hagut d'avançar sense una línia preestablerta, en funció de la qual demanar la citació de persones i l'aportació de documents que estimés adients.

Setena. Forma de practicar els interrogatoris, en particular els col·lectius

En aquest punt cal denunciar dues circumstàncies limitatives, imposades a les minories :

a) No acceptar practicar els interrogatoris després de rebre

la documentació sol·licitada, la qual cosa hauria simplificat el testimoniatge, a l'estalviar preguntes o centrar més aquestes a la vista dels documents rebuts. I,

b) Permetre la declaració conjunta del Consell d'Administració de l'EAJA i el seu Secretari, i fer el mateix en el cas del President i del Conseller-Delegat de LUDITEC, S.A., la qual cosa impedia detectar eventuais contradiccions i restava espontaneïtat al fer possible que uns compareixents es recolzessin en altres testimonis també presents.

Vuitena. - Un cert criteri restrictiu a l'hora de decidir sobre l'admissió o no de proves documentals i testificals proposades

S'han de palesar aquestes restriccions, inexplicablement imposades pel Grup de Convergència i Unió i que queden reflectides a la part final del Capítol VII del Dictamen.

Especial menció mereixen :

A) La denegació a sol·licitar les Actes de les sessions de la Comissió de Coordinació Govern Central/Generalitat, en què es tracta del tema del joc, segons manifestà el Conseller de Governació al Ple del Parlament.

B) L'oposició a què compareixessin davant la Comissió els funcionaris pressumptament autors o redactors de les normes reguladores de la «concurrència d'ofertes».

C) La negativa a la proposta de visitar el local de l'EAJA de Molins de Rei, la qual cosa obligà a varis Diputats a acudir a la via de l'article 13.2 del Reglament de la Cambra, amb resultat satisfactori gràcies a les funcions del M. H. Senyor President del Parlament i a favorable acollida de l'Ens.

Novena. - Elaboració del Dictamen sense haver-se rebut tota la documentació, quina sol·licitud s'acordà per la Comissió

Malgrat el criteri restrictiu emprat pel Grup de la majoria a l'hora d'acceptar demanar documentació, el cert és que molta d'aquesta no ha arribat encara, malgrat la qual cosa s'ha hagut d'elaborar el Dictamen, sense haver-se acceptat proposar al Ple del Parlament perllongar el termini atorgat a la Comissió per a l'emissió d'aquell.

Desena. - Dificultats per a la consulta de la còpia única de l'Acta de les reunions

Al estendre's aquesta en exemplar únic (art. 61.3 del Reglament), donat el caràcter secret de la sessió, resulta notòria la impossibilitat de consulta de l'Acta, de forma pràcticament simultània —tenint en compte la concentració en molt pocs dies de la tasca d'elaboració del Dictamen— pels 15 Diputats integrants de la Comissió.

La solució que hom proposà era llevar retroactivament el caràcter secret atorgat a les reunions (puix ja s'havia acabat la prova testifical), la qual cosa hauria permès facilitar còpia de l'Acta a cada Diputat.

Aquesta solució va ésser rebutjada també pel Grup de Convergència i Unió, situació que no es correspon amb el lliurament a cada Grup de fotocòpia de la prova documental, tota

vegada que si els treballs de la Comissió s'estima que han d'ésser secrets, aquest caràcter hauria de comprendre tota mena de proves (documentals i testificals —aquestes en el seu suport material—), però no s'entén que el caràcter secret compregui les segones i no les primeres.

En contrast amb el que s'ha explicat fins aquí, cal resaltar l'enorme i eficaç treball dut a terme pels serveis de la Cambra : Oficialia Major, Lletrats i personal administratiu i subaltern, en general.

Cinquantacinquena (Tercera G. Popular)

3a. PROPOSTA : SITUACIONS MONOPOLISTES

La Comissió constata que, amb inobservància del mandat contingut a l'article 4.1 de la Llei del Joc de 20 de març de 1984, s'està produint una tendència cap a situacions monopolistes en el camp del joc.

Aquesta tendència, en l'àmbit estricte de la Comissió (sense entrar, per tant, en el món de les màquines escurabutxaques i el dels Casinos), es palesa en dues direccions :

A) Una interna : el control societatari majoritari de LUDITEC, S.A., per part de les societats de cartera titulars de les accions dels Casinos de Catalunya (INVERAMA, S.A., detentadora del 44'79% del capital social de Luditec, S.A.) i de les dels Casinos de les Balears (INVERSIONS PONENT, S.A., que té un 22% de les accions de Luditec, S.A.), amb la qual cosa s'infringeix també el que disposa l'article 4, lletres c) i h) del Reglament de Casinos, O.M. de 9 de gener de 1979.

Cal, però, també reconèixer la professionalitat dels Casinos de Catalunya, i el risc d'una més greu situació de monopoli d'haver-se atorgat la «concurrència d'ofertes» en favor d'altres societats en ella participants.

B) I una altra externa : pel fet de la presència a Catalunya, via Luditec, de multinacionals relacionades amb el joc, en particular de GTECH CORPORATION, que controla el 75% dels terminals existents en el món, tot i reconeixent la qualificació tècnica i l'experiència d'aquesta empresa nordamericana.

La tendència monopolista en aquesta segona vessant pot ésser conseqüència de la integració per part de les Administracions de Loteries dels diferents països en una Associació Internacional, en els Congressos de la qual coincideixen aquestes —possibles compradors— amb els subministradors més importants de màquines i tecnologia —possibles venedors—.

L'exemple més palès del que diem el tenim en el cas del senyor JEAN MARC LAFAILLE, membre del Consell d'Administració de LUDITEC, S. A., inicialment Director de Loteries del Quebec, després Secretari de l'esmentada Associació Internacional i actualment alt Directiu de GTECH CORPORATION, amb domicili a París i amb la missió específica d'introduir aquesta al mercat europeu.

Cinquantasisena (Quarta del G. Popular)

4a.- PROPOSTA : FOMENT DE L'HABIT DEL JOC

4.1.- Contradiccions entre el que es diu i el que es fa

Malgrat que el Senyor President de LUDITEC, S.A. no

dubtà en qualificar el joc com un vici i més el que es considera «hot» o instantani, l'EAJA ha contractat la posta en marxa de l'anomenada Lotto-ràpid, i això en clara competència amb altres loteries amb finalitat social de les quals —sembla ser— no es volia ésser concurrents.

4.2.- La Publicitat del Joc

D'altra banda es practica, amb importants volums de temps o espais i de diners, una desafortada publicitat en dues línies :

A) Publicitat institucional, és a dir, contractada i pagada amb diners públics, si bé alguns cops sigui aparentment gratuïta, com és el cas de la retransmissió per TV3 de Gales, Festivals, Sorteigs i resultats de la Lotto.

I diem «aparentment» ja que això, evidentment, és en detriment dels ingressos de la Televisió pública de Catalunya.

B) Publicitat privada, a càrrec de LUDITEC, S.A., la menys important des d'un punt de vista dinerari, però tant important com la precedent, per la seva «agressivitat» a l'ésser col·locada en els punts de venda.

Sense entrar aquí en la «política comercial» del Joc, sí cal assenyalar com a màxima paradoxa que l'article 14.3 de l'Ordre de 4 de març de 1987, per la qual s'aprova el Reglament del Joc de la Lotto-ràpid, sanciona com infracció «no posar en lloc visible el material de promoció i publicitat que determini l'Entitat».

4.3. La publicitat enganyosa

Malgrat que l'indicada publicitat incita al consum, informant sobre la quantia i peridocitat dels premis, de l'anomenat «pot» i de l'import dels bitllets, ningú no informa, per contra, als possibles consumidors de les possibilitats d'encert que, segons càlculs de probabilitats efectuats per organismes altament qualificats, són només, d'1 possibilitat sobre 13.800.000.

4.4. Els consells de Luditec

Les Sub-seccions «Estratègia del Joc» i «Pla de Marketing» de l'oferta de Luditec constitueixen les proves més clares de que del que es tracta és de fomentar l'hàbit del joc, amb els «slogans» o pretextes que s'estimin adients.

4.5. Les futures apostes hipiques

Arran de la compareixença de l'H. Conseller de Governació, la Comissió s'ha assabentat de la voluntat del Govern de la Generalitat de posar en marxa l'autorització per a la instal·lació i explotació d'un hipòdrom i la concessió de l'organització d'apostes en l'esmentat hipòdrom, amb la xarxa corresponent, tot això cap a la primavera o estiu vinent i sota la sola condició de que ho permeti la situació sanitària dels cavalls, en particular dels provinents de l'estranger, és a dir, de que s'hagi acabat amb seguretat amb la pesta equina.

4.6. *Inobservança de l'article 4.1 de la Llei del Joc de 20 de març de 1984*

El que s'ha dit en els cinc punts anteriors suposa una clara infracció de la lletra i l'esperit del mandat de l'article 4.1 de la ja esmentada Llei de no fomentar-ne l'hàbit del joc.

Cinquantasetena (Cinquena del G. Popular)

CINQUENA PROPOSTA : LA POLÍTICA COMERCIAL O DE PUNTS DE VENDA

5.1. *«Catalunya una gran timba»*

En línia amb la conclusió precedent, la Comissió ha constatat que la política de venda de les Loteries de la Generalitat, col·locant els punts de venda en llocs de concurrència diària de molts ciutadans, constitueix una agressió no volguda per aquests, una incitació al joc de manera indiscriminada, i un modus de desnaturalitzat el comerç i la manera d'ésser dels catalans, rebutjada per la majoria d'aquests.

La Comissió accepta la realitat social del joc legal, sempre i quan sigui el ciutadà el que voluntàriament el cerqui, però rebutja tota política comercial basada en la proliferació del que om podria qualificar de «mini-casinos», i orientada cap a aconseguir que sigui el joc el que surti a l'encontre del ciutadà.

5.2. *La venda de Loteria a les fleques i altres establiments dedicats principalment a productes de consum*

D'altra banda la venda de Loteria a les fleques, pel que fa a les poblacions de més de 1.500 habitants, suposa una vulneració dels arts. 1.2 i 6è. del Decret 241 de 22 de juliol de 1982, que preveuen en aquest tipus d'establiments la venda exclusivament de pa, admetent excepcionalment productes relacionats amb aquest i altres alimentaris segons els casos.

Igualment la Comissió constata que la barreja de Loteries amb els productes específics en els altres tipus d'establiments conculca els principis de professionalitat i d'especialització fixats a l'article 9.2 de la Llei d'Equipaments Comercials de 25 de febrer de 1987.

5.3. *Alteracions en el normal flux comercial*

La Comissió pensa que l'atorgament de punt de venda a favor d'uns establiments i la denegació a uns altres, pot suposar la concessió per l'Administració d'una nova font d'ingressos pel seu propietari, i també una interferència o desviació en el normal flux comercial, ja que la persona que va a un establiment per comprar Loteria, normalment aprofita l'ocasió per efectuar allà mateix les altres compres relacionades amb aquell comerç.

5.4. *Del possible risc de toxicitat de les butlletes de la Lotto-ràpid*

Ni les explicacions de l'H. Conseller de Comerç, Consum i Turisme, ni l'expedient d'homologació de les butlletes no han resolt el dubte dels productes que recobreixen els símbols o numeracions ocults en els bitllets de la Lotto-ràpid, malgrat el que preveu el punt 3 de la Resolució de 31 de març de 1987.

Cinquantavuitena (Sisena G. Popular)

SISENA : ASPECTES JURÍDICS DEL CONTRACTE EAJA/LUDITEC, S.A. DE 14 DE GENER DE 1987

6.1. *Elaboració de les normes reguladores de la «Concurrència d'ofertes», anunciades com «concurs d'ofertes» per Anunci de 9-9-86 al DOGC del dia 15*

Aquestes normes, que d'altra banda no es facilitaven lliurement a tothom que les sol·licitava de l'Administració Pública Catalana, la Comissió no n'ha pogut escatir l'autoria, ja que les redactors teòrics, Llicenciats en Ciències Econòmiques o Empresarials, el qual testimoniatge ha estat rebutjat pel Grup de Convergència i Unió, no semblen —en principi— les persones millor qualificades professionalment per a la redacció d'unes normes especialitzades en les tècniques del món del joc.

D'altra banda, l'H. Conseller de Governació reconegué l'elaboració d'uns treballs previs fets per una societat anglosaxona, que no identificà, la qual cosa dóna a pensar que les esmentades normes s'havien elaborat en base a aquests treballs previs.

6.2. *De l'objecte de l'anomenada «concurrència d'ofertes»*

Resulta matèria opinable i «sub iudice» si el contracte entre l'EAJA i Luditec constitueix un simple arrendament de serveis o una concessió de la gestió i explotació de les Loteries de la Generalitat per part de Luditec, S.A.

La Comissió estima que existeixen arguments en pro i en contra d'ambdues tesis, però constata l'abast, quantitativament molt important, de l'objecte del contracte.

Al fil d'aquesta observació, s'ha constatat que gairebé totes les feines relacionades amb la gestió i explotació de les Loteries de la Generalitat són realitzades, no pas per personal de l'EAJA; sinó per LUDITEC, S.A., amb molt poc personal propi, i amb molt més personal aliè per raó de sub-contracte —cap suposar— (principalment, de SASS o ESABE en Vigilància i Seguretat, i de GTECH ESPANYA S.A. en el maneig dels ordinadors centals).

Com reconegué el Senyor President de LUDITEC, S.A., «l'EAJA no s'ha de preocupar de res», frase a la qual podria afegir-se la de que «tampoc Luditec s'ha de preocupar de res», si tenim en compte l'esmentada subcontractació i el suport logístic i subministraments de butlletes per part de la POLLARD BANKNOTE LTD. Canadenca (o de la venedora oficial «DENTECH LIMITED», radicada a les Illes del Canal de la Mànega), d'ordinadors per part de la CONCURRENT COMPUTERS CORPORATION Nordamericana i de tecnolo-

gia i terminals per la també Nordamericana GTECH CORPORATION.

En concordància amb l'anterior, resulta ésser Luditec, S.A. qui sollicita les llicències municipals d'obres i d'apertura i la Llicència Fiscal, tot declarant com activitat la de «gestió de Loteries», i qui pagà les obres d'adequació i qui, més endavant, satisfarà un lloguer del local de l'EAJA a Molins de Rei, on treballa el personal que, majoritàriament, pertany a les nòmines de Luditec, S.A., SASS o ESABE i Gtech Espanya S.A.

6.3. *La conveniència d'emprar les vies administratives per el concurs i per a la contractació*

Davant del dubte que s'ha plantejat al començar el precedent punt 6.2., la Comissió estima que un mínim de prudència política feia aconsellable recórrer —encara que potser no fos jurídicament obligatori— als sistemes administratius de concurs i adjudicació públiques i de contractació, no existint cap raó que justificués la renúncia que per a l'Administració suposa recórrer a aquests mecanismes.

En relació amb el paràgraf anterior, el concurs públic era fins i tot aconsellable, per raó de la quantia, a la vista del contingut de ls Directives del Consell de les Comunitats Europees núm. 77/62/CEE de 21 de desembre de 1976 i 80/767/CEE de 22 de juliol de 1980.

6.4. *Inexistència dels Decrets previs autoritzant la contractació dels Serveis de distribució al públic dels elements del joc i fixant les comissions en favor de l'Ens i de les persones o entitats col·laboradores en la distribució i l'operació dels esmentats elements materials*

6.4.1. La Comissió ha constatat l'indicada inexistència dels Decrets que s'exigien als articles 4.2 i 7.1 de la Llei de 17 d'abril de 1986 de creació de l'EAJA.

6.4.2. Cert és que el Senyor Secretari del Govern de la Generalitat ha facilitat certificació de l'aprovació el 18 de desembre de 1986 d'un acord del Consell Executiu sobre aquest tema. Però no és menys cert que :

1.ª El que s'acorda és «aprovar la *proposta d'acord sobre les bases* que regiran en el contracte a signar entre l'EAJA i Luditec, S.A.».

I no la contractació en sí.

Com mancances cal assenyalar, a tall d'exemple, les següents matèries : equivalència en ptes. del cost en Dòlars USA de la compra del Hardware; interessos per preu ajornat; períodes de renovació automàtica i de denúncia; la variació —sortosament a l baixa— de l'import del stock inicial (1.161.600\$ versus 683.710\$); comunicacions, impostos i garanties; avals, indemnitzacions i assegurances; dies de pagament, etc.

2.ª En qualsevol cas, la Comissió entén que no es pot dissociar, com s'ha fet, la fixació de les Comissions de Luditec, S.A., de les corresponents als altres intervinents en el procés de comercialització : premis pels guanyadors, Tresor de la Generalitat, EAJA i venedors, ja que si bé és cert que els d'a-

questes quatre últimes categories han estat fixats «a priori» de la posta en marxa de cada joc, no és menys cert que els seus percentatges —relictos o residuals— venien ja condicionats pel previ atorgament a Luditec del seu precentatge (20% a Lotto ràpid i 10%, 8% o 7% en Lotto 6/49, segons s'escaigui).

Cinquantanovena (Setena del G. Popular)

SETENA : ASPECTES ECONÒMICS DEL CONTRACTE EAJA/LUDITEC, S.A. DE 14 DE GENER DE 1987

7.1. L'encadenament fins arribar a GTECH

La Comissió ha constatat l'existència del següent encadenament o interposició de persones jurídiques :

Generalitat/EAJA/LUDITEC/GTECH

Els rols comprovats d'aquesta última són :

a) El de proveïdor de part del hardware i del software subministrat per Luditec a l'EAJA.

b) El de signant —no se sap ben bé a títol de què— del contracte EAJA/LUDITEC.

c) El de creditor d'una part important —i no sempre explicada, com es veurà— de la recaptació atorgada a Luditec.

d) El de membre del Consell d'Administració de Luditec, en la persona del ja esmentat Sr. Lafaille.

e) El de prestador de serveis a favor, de Luditec —via subcontracte, suposem— mitjançant la filial espanyola de la pròpia GTECH.

f) S'ignora l'eventual condició societària —directa o per persona interposada— de GTECH en el sí de Luditec, S.A.

Aquest encadenament s'hauria simplificat —i abaratit— suprimint intermediaris, és a dir, contractant directament la Generalitat —o, si es vol, mitjançant el seu Ens Autònom— amb la GTECH.

No haver-ho fet així suposa un procedir contrari a la «diligència del bon pare de família».

7.2. Un contracte negociat malament

Aquesta és la conclusió global a la qual la Comissió arriba després d'examinar el contracte, els testimonis i els documents aportats.

Els punts més significatius en què es basa aquesta afirmació són :

A) *L'elevat percentatge* atorgat a Luditec, en particular pel que fa a Lotto-ràpid :

S'informà la Comissió que fins el 24 de novembre d'enguany les vendes de Lotto-ràpid ascendien a 138.000.000 de butlletes que, a 100 ptes. unitat, representava una recaptació de 13.800.000.000 ptes.

El 20% atribuït a Luditec suposa 2.760.000.000 d'ingressos bruts en 7 mesos, és a dir, més de 4.730.000.000 ptes./any.

I això sense comptar els ingressos per la Lotto 6/49 i partint del manteniment del preu de venda dels bitllets, la qual cosa —com veurem— no ha tingut lloc.

Certament estem davant de xifres elevadíssimes que no

guarden cap mena de proporció amb les prestacions contractades.

B) S'intenta explicar pels representants de Luditec l'esmentat 20%, afirmant :

— que 6 d'aquest punts corresponien al cost de les butlletes comprades a la POLLARDBANKNOTE Canadenca.

— que uns altres 6 punts s'abonaven a la GTENCH en concepte de software.

Però aquesta doble explicació no resulta acceptable si es té en compte el següent :

a) Les butlletes es compren, no pas a la Pollard, com s'especificava en l'oferta de Luditec, sinó a una estranya DENTECH LIMITED, domiciliada al «paradís fiscal» de les Illes del Canal de la Mànega, i a un preu diferent de l'explicat.

I això sense polemitzar sobre si el preu oficial és o no un preu de mercat.

b) Que, en el cas que ens ocupa, de la Lotto-ràpid no existeix cap software que justifiqui, ni de molt lluny, els 6 punts (6 ptes. en el cas de bitllets de 100 ptes.) pagats a la GTECH.

C) El sistema emprat de percentatge fa que, en el cas del sorteig «Extra Nadal» aprovat per Resolució de 24 de novembre de 1987 (DOGC del 27), amb butlletes de doble valor facial 200 ptes., la venedora d'aquestes (Pollard o Dentech) i Gtech dupliquen els seus guanys i també, naturalment, Luditec de la forma següent :

— Sorteig de 15 milions de bitllets a 200 ptes. unitat. Total recaptació = 3.000.000.000 ptes.

— Per Luditec (20%) : 600.000.000 ptes.

D'aquestes : 180.000.000 per les butlletes (12 ptes. unitat).

I uns altres 180.000.000 per la GTECH en concepte de l'inexplicat e inexplicable software.

I ja que s'ha parlat de la Resolució de 24 de novembre d'enguany, no està de més assenyalar que xifra el volum de premis en 675.000.000 ptes., quan, com destina a tal fi el 45% de la recaptació, aquesta quantitat hauria d'ésser de 1.350.000.000 ptes., és a dir, el doble.

D) Tampoc pot silenciar-se el canvi atorgat al dòlar EUA en el contracte que s'analitza.

S'ha dit que el diferencial entre el canvi del dia 14 de gener de 1987 (128'799 ptes./dòlar) i el canvi estipulat en el contracte (139'500 ptes./dòlar) venia a ser una assegurança per tal de «no enganxar-se els dits».

Entén la Comissió que és bo el mètode de prefixació en pesetes del preu del dòlar, per estalviar el risc de les fluctuacions en el canvi, però a la materialització d'aquest mètode cal objectar-hi :

a) Que la diferència en més en el preu acordat de 10'701 ptes. per dòlar (la qual cosa representa un plus de més de 197.000.000 ptes. en el preu del hardware quina compra es contracta, a part la seva repercussió en els interessos), suposa un increment del 8'308% i una diferència excessiva, que palesen una bona intenció, però una mala negociació.

b) Que l'explicació d'aquesta última conclusió potser es trobi en què, com va afirmar el President del Consell d'Administració de l'EAJA, els components d'aquest a l'hora de contractar amb LUDITEC, S.A., «no tenien llibertat» en la negociació, puix el venedor «imposà» les seves condicions.

7.3. L'inexplicada presència de l'IMPERIAL TRADING & DEVELOPMENT en l'accionariat de LUDITEC, S.A.

La Comissió ha arribat també a la conclusió de que ningú ni res no ha explicat satisfactòriament la presència de l'ITD irlandesa com detentadora —avui— d'un 33% de les accions de LUDITEC, S.A.

Quin és el paper que juga l'ITD en aquest afer?

La resposta podríem obtenir-la a partir del coneixement dels components reals d'aquesta Societat irlandesa, la qual cosa tampoc s'ha pogut obtenir.

Aquí cal remarcar les diferents versions que, respecte d'aquesta Societat, s'han donat a la Comissió :

1.ª Del Consell d'Administració de l'EAJA :

Digué que l'ITD aportava la tecnologia i l'experiència en el camp de les Loteries, complementada pel suport financer del «Grup Bancari» (BHA + Caixa Barcelona) i per l'experiència del «Grup del Sector Joc» (Casinos Catalunya i Balears).

2.ª Del President del Consell d'Administració de Luditec, S.A. :

Informà que l'ITD era la cobertura jurídica de dos socis capitalistes —en el sentit mercantil del terme— o «homes de negocis» coneguts seus : els Senyors Vincent Barret i Jacques Toulorge.

Quan se li assenyala per membres de la Comissió la contradicció entre la seva versió i la de l'EAJA, va afegir que aquells Senyors endemés eren els que tenien els contactes necessaris per arribar a la GTECH.

La Comissió igualment constata que la presència de l'ITD en l'accionariat de Luditec, no s'explica ni tanmateix en la proposta d'aquesta, finalment acceptada en la «concurrència d'ofertes». Efectivament :

A les pàgines 1.1-1 i següents del seu Volum 1 es parla dels dos Grups ja esmentats (Bancari i del Sector Joc), afegint-hi el que anomena «Grup Extranger», compostat per :

- GTECH Corp.
- ITD, Ltd.
- Concurrent Computers Corp.
- Pollard Banknote Ltd.

A la plana 1.1-3 es diu :

«En les següents subseccions s'ofereix una descripció detallada de l'experiència i coneixements tècnics de les Companyies estrangeres...»

Efectivament, es dediquen les planes 1.2-1 fins la 1.2-46 a explicar les activitats i el rol de GTECH, les núm. 1.3-1 a 1.3-4 a la Concurrent Computer, també 1.3-4 a la Pollard, però no existeix cap pàgina ni paràgraf dedicat a explicar el paper de l'ITD dins de l'anomenat «Grup Estranger».

En resum : la Comissió constata que no ha pogut escatir si l'ITD aporta o no alguna cosa o només rep beneficis, si suposa un suport capitalista, o és un centre de contractes o representa una certa «experiència i coneixements tècnics» en el camp de les Loteries.

Seixantena (Vuitena del G. Popular)

VUITENA. CONSIDERACIONS POLÍTiques

La Comissió ha constatat :

8.1. Que el canvi de titulars dels tres Departaments els quals Consellers han prestat declaració, així com els canvis en la Presidència i en l'adscripció departamental (no prou explicada) de l'EAJA, han fet encara més difícil, bé sigui involuntàriament, la tasca investigadora de la Comissió.

8.2. Que fins i tot membres del Consell Executiu de la Generalitat han imputat a la tasca de la Comissió preteses responsabilitats en la disminució —sembla ser— de la recaptació de les Loteries públiques, respecte la qual cosa la Comissió ha de manifestar :

a) que aquest tipus d'imputacions desqualifiquen a qui les fa, ja que poden interpretar-se com una manera d'immiscuir-se en la tasca de la Comissió, intentant coartar la seva llibertat en l'exercici del seu dret i deure d'investigar.

b) que, d'ésser cert el fet a dalt apuntat, la Comissió es mostra satisfeta d'haver col·laborat, juntament amb les medis de comunicació social, en sensibilitzar els ciutadans de Catalunya enfront d'una política desencertaada del Govern de Convergència i Unió en el tema del Joc.

8.3. Que ha pres coneixement de manifestacions del M. H. Senyor Jordi Pujol afirmant que els Grups parlamentaris no majoritaris tenien establerta en el si d'aquesta Comissió una política concertada, que l'actuació d'aquests Grups es basava en la calúmnia i que els repetits Grups al final farien el ridícul.

Per això aquesta Comissió voldria precisar :

A) Que la pretesa concertació, a part de no ésser certa, queda abastament desmentida pels pareres i orientacions diferents en les actuacions dels alludits quatre Grups al llarg de les reunions de la Comissió i —suposa— per les propostes de Dictamen o de Conclusions finals.

B) Que l'actuació del Grup proponent, ni la de cap altre Grup, ni en el Debat extraordinari del Ple del Parlament sobre el Joc, ni en el decurs dels treballs de la Comissió, ni en les seves manifestacions als medis de comunicació, ni en aquest Dictamen, no ha emprat la via de la calúmnia o de la difamació,

sinó que ha partit sempre de la pressumpció d'innocència, i ha fet gala de moderació i rigor.

C) Que entén que no es fa el ridícul pel fet d'exercitar els drets i deures derivats del mandat representatiu del poble de Catalunya, en general, i d'allò que acordà el Ple del Parlament, en creant aquesta Comissió, a iniciativa precisament del Grup de la majoria.

D) Que considera injust i inacceptable que qui no ha estat —lluny d'això— jutjat per aquesta Comissió, es permeti erigir-se en jutge d'ella.

Va efectuar-se votació separada :

Pel que fa a la conclusió cinquantavuitena (sisena del G.p. Popular) els dos primers paràgrafs de l'apartat 2

Voten si els G. p. Popular i del PSUC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

S'absté el G. Socialista

No vota el G. p. d'ERC

Pel que fa a la conclusió seixantena (vuitena del G.p. Popular) l'apartat 3

Voten si els G. p. Popular i PSC

Voten no els G. p. de CiU i Mixt

No s'absté cap Grup

No voten els G. p. del PSUC i ERC

Pel que fa a la resta de conclusions mantingudes pel G.p. Popular

Voten si els G. p. Popular, Socialista i PSUC

Voten no els G. p. Mixt i de Convergència i Unió

No s'absté cap Grup

No vota el G. p. d'Esquerra

Palau del Parlament, 17 de desembre de 1987

El Secretari
Eugeni J. Pérez-Moreno

Vist i plau
El President de la Comissió
Raimon Escudé